

**Projekt założeń do ustawy Prawo o Szkolnictwie
wyższym**

Zespół pod kierownictwem prof. Marka Kwieka

**Raport z przeprowadzonych
konsultacji publicznych**

Poznań 2017

Spis Treści

Spis Treści	2
Lista załączników	4
Lista wykorzystanych skrótów nazw organizacji.....	5
I Zakres i kontekst przeprowadzonych konsultacji	6
Wprowadzenie.....	6
Okres prowadzenia konsultacji publicznych	7
Obecność w mediach i ścieżki informowania o procesie konsultacji projektu	7
Linki do materiałów prasowych z wypowiedziami prof. Kwieka	8
Spotkania konsultacyjne.....	8
Pisemne konsultacje publiczne z reprezentantami interesariuszy nauki i szkolnictwa wyższego	11
II Omówienie wyników konsultacji online	17
Wprowadzenie.....	17
Bloki tematyczne.....	17
Kwestie ogólne	17
Finansowanie.....	18
Model kariery i awansu zawodowego	19
System oceny jakości	23
Ustrój jednostek w systemie szkolnictwa wyższego	24
Studia, studenci, doktoranci, absolwenci	24
III Omówienie wyników spotkań konsultacyjnych.....	26
Wprowadzenie.....	26
Wyniki spotkań konsultacyjnych	26
20 października 2016 - Konferencja programowa Narodowego Kongresu Nauki – Umieźdzynarodowienie, Rzeszów.	26
3 listopada 2016 - Konferencja Dziekanów Wydziałów Przyrodniczych Uniwersytetów Polskich, Poznań.	28
14 listopada 2016 - Konferencja dla Liderów Zarządzania Uczelnią - Lumen 2016, Warszawa.	29
19 listopada 2016 - Konferencja „Model funkcjonowania studiów doktoranckich”, Krajowa Reprezentacja Doktorantów, Warszawa.....	30
21 listopada 2016 - Spotkanie publiczne z kadłą Szkoły Głównej Handlowej, Warszawa	31

25 listopada 2016 - Konferencja programowa Narodowego Kongresu Nauki - Rozwój humanistyki i nauk społecznych w Polsce, Toruń.	32
8 grudnia 2016 - Konferencja programowa Narodowego Kongresu Nauki - Współpraca nauki z gospodarką i administracja dla rozwoju innowacyjność, Wrocław.	33
12 grudnia 2016 – Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego - Rada Programowa Kongresu Nauki, Warszawa.	35
15 grudnia 2016 - IV Ogólnopolska Konferencja Badaczy Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Poznań.	38
16 grudnia 2016 - Czy inny uniwersytet jest możliwy? Spotkanie Klubu Jagiellońskiego, Poznań.	39
20 grudnia 2016 – Spotkanie z rektorami, dziekanami i kadrami akademicką gdańskich uczelni na Politechnice Gdańskiej, Gdańsk.	40
10 stycznia 2017 - Ustawa 2.0 - citius, altius, fortius? Dyskusja w siedzibie Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, Warszawy.	41
Pozostałe spotkania.	43
IV Omówienie wyników konsultacji pisemnych.	44
Wprowadzenie.	44
Poparcie dla proponowanych rozwiązań.	44
Kwestie dyskusyjne i problemowe.	46
Podsumowanie.	49
V Rekomendowane kierunki zmian projektu założeń ustawy PSW.	50
Wprowadzenie.	50
Zmiany i uzupełnienia.	50
Trójpodział uczelni.	50
Kariera akademicka.	53
Programy grantowe.	56
Kwestie rozproszone.	58
Podsumowanie.	58
ANEKS - Tabela uwag zgłoszonych w ramach pisemnych konsultacji publicznych.	60

Lista załączników

- 1) Opinia Komitetu Nauk o Kulturze Polskiej Akademii Nauk
- 2) Opinia Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej
- 3) Opinia Związku Nauczycielstwa Polskiego - Rady Szkolnictwa Wyższego i Nauki
- 4) Opinia Rady Głównej Instytutów Badawczych
- 5) Opinia Klubu Stypendystów FNP
- 6) Opinia Krajowej Reprezentacji Doktorantów,
- 7) Opinia Komitetu Ewaluacji Jednostek Naukowych
- 8) Opinia Komitetu Kryzysowego Humanistyki Polskiej,
- 9) Opinia Konferencji Dziekanów Wydziałów Artystycznych i Pedagogiczno-Artystycznych podlegających MNiSW
- 10) Opinia Akademii Młodych Uczonych PAN
- 11) Opinia Narodowego Centrum Badań i Rozwoju,
- 12) Opinia NSZZ Solidarność - Sekcja Nauki,
- 13) Opinia Narodowego Centrum Nauki
- 14) Opinia Rady Młodych Naukowców
- 15) Opinia Stowarzyszenia Top 500 Innovators
- 16) Opinia Komisja ds. Wyrównywania Szans Edukacyjnych przy KRASP
- 17) Ekspertyza KReSZP - „Państwowe Wyższe Szkoły Zawodowe stan de lege lata i de lege ferenda. Miejsce Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych w systemie szkolnictwa wyższego w kontekście debaty nad kształtem ustawy 2.0”
- 18) Wykaz odpowiedzi z konsultacji przeprowadzonych za pomocą formularza ze strony internetowej zespołu.

Lista wykorzystanych skrótów nazw organizacji

AMU – Akademia Młodych Uczonych Polskiej Akademii Nauk

KDWAiPA - Konferencja Dziekanów Wydziałów Artystycznych i Pedagogiczno-Artystycznych podlegających Ministerstwu Nauki i Szkolnictwa Wyższego

KEJN – Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych

KKHP - Komitet Kryzysowy Humanistyki Polskiej

KNoK PAN – Komitet Nauk o Kulturze Polskiej Akademii Nauk

KRD – Krajowa Reprezentacja Doktorantów

KS FNP - Klub Stypendystów Fundacji na rzecz Nauki Polskiej

KSN NSZZ „Solidarność” – Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność”

NCBR - Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

PSRP - Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej

RGIB – Rada Główna Instytutów Badawczych

RMN – Rada Młodych Naukowców

ZNP - Rada Szkolnictwa Wyższego i Nauki Związku Nauczycielstwa Polskiego

NCN – Narodowe Centrum Nauki

I Zakres i kontekst przeprowadzonych konsultacji

Wprowadzenie

Przeprowadzone przez Zespół konsultacje publiczne dotyczyły projektu założeń do ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym (PSW). Prezentował on jednak kompleksowy charakter, dotycząc tym samym całego spektrum legislacyjnego regulującego funkcjonowanie polskiego szkolnictwa wyższego, a także obszar badań naukowych. Wobec czego projekt z konieczności zakładał, że gruntownej nowelizacji lub nowej formuły wymagać będą następujące ustawy wraz z towarzyszącymi im rozporządzeniami wykonawczymi: ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (t.j. Dz.U. z 2012 r., poz. 572 ze zm.), ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 882 ze zm., ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 1620 ze zm.) oraz ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 572 ze zm.).

Przeprowadzone konsultacje publiczne składały się z trzech osobnych etapów. Ich celem było zebranie i przeanalizowanie szerokiego spektrum opinii przedstawicieli środowiska naukowego i akademickiego, oraz kadry akademickiej, doktorantów, studentów czy pracowników administracyjnych i technicznych uczelni, dotyczących przygotowanego projektu założeń do ustawy PSW. W związku ze ścisłymi wytycznymi konkursu, grupa interesariuszy, do których Zespół planował dotrzeć w trakcie prowadzonych konsultacji społecznych ograniczona została wyłącznie do reprezentantów interesariuszy ściśle powiązanych z nauką i akademią.

Zasadą przyświecającą Zespołowi w trakcie konsultacji społecznych było zapewnienie jak największej transparentności całego procesu. Z tego powodu, za kluczowy aspekt procesu konsultacyjnego uznano odpowiednie i szerokie poinformowanie wszystkich potencjalnie zainteresowanych interesariuszy.

Niski poziom uczestnictwa w konsultacjach online oraz sygnały wysyłane od uczestników konsultacji pisemnych skłonił zespół do podjęcia decyzji o przedłużeniu pierwotnego okresu konsultacji do 10 stycznia 2017 roku.

Na wstępie należy podkreślić bardzo specyficzny status, jaki posiadał przedłożony do konsultacji publicznych dokument. Przeprowadzony przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego konkurs na stworzenie projektu założeń do nowej ustawy PSW, mającej

fundamentalnie przekształcić krajobraz polskiego szkolnictwa wyższego, nie ma w historii polskiej legislacji precedensu: trzy konkurujące ze sobą zespoły, wyłonione w otwartym konkursie, miały za zadanie przedstawić i poddać konsultacjom publicznym swoje projekty założeń do ustawy PSW. Na tej podstawie, dopiero w kolejnym etapie, ma zostać wybrany projekt (lub powstanie hybryda pomysłów pochodzących ze wszystkich projektów). Za żadnym z zespołów nie stał ministerialny autorytet i propozycje żadnego z nich (nawet potencjalnie „zwycięskiego”) nie miały z założenia, w całości przełożyć się na tworzone dopiero prawo. W opinii zespołu, nowatorski charakter tego przedsięwzięcia, jak również niepewność odnośnie statusu i dalszych losów konsultowanego projektu poskutkowały stosunkowo niewielkim zaangażowaniem interesariuszy nauki i szkolnictwa wyższego w pisemne prace nad jego doskonaleniem.

Okres prowadzenia konsultacji publicznych

Dokument projektu założeń do ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym (PSW) autorstwa zespołu pod kierownictwem prof. Marka Kwieka opublikowano online 17 listopada 2016 roku na specjalnie zaprojektowanej w tym celu stronie internetowej (zob. www.ustawa20.amu.edu.pl). Raport został również wydrukowany w liczbie 700 egzemplarzy i rozesłany pocztą do organizacji reprezentujących interesariuszy nauki i szkolnictwa wyższego, jak również rozdawany w trakcie spotkań konsultacyjnych. Ostatnie z zaplanowanych oficjalnych spotkań ujętych w pierwotnym planie konsultacji, w których uczestniczyli przedstawiciele zespołu odbyło się w siedzibie Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej, 10 stycznia 2017 roku¹. Tego dnia również zakończono zbieranie odpowiedzi w konsultacjach prowadzonych za pośrednictwem strony internetowej, jak również zbieranie opinii pisemnych od organizacji reprezentujących interesariuszy nauki i szkolnictwa wyższego w Polsce. Okres trwania konsultacji publicznych projektu założeń ustawy PSW objął okres 54 dni – w tym 32 pełne dni robocze (wyłączając święta państwowe i przerwę świąteczną na uczelniach).

Obecność w mediach i ścieżki informowania o procesie konsultacji projektu

Zespół ograniczył swoją obecność i wypowiedzi w mediach – zawężając swoją aktywność jedynie do wypowiedzi dla Polskiej Agencji Prasowej. Lider zespołu, prof. Marek Kwiek, udzielił dwóch obszernych wywiadów (jednego dotyczącego ogólnej koncepcji założeń

¹ Po tym terminie kierownik Zespołu wziął jeszcze udział w dwóch publicznych spotkaniach – wnioski z tych spotkań, z racji ograniczeń czasowych, niestety nie mogły zostać uwzględnione w niniejszym raporcie

przedstawionej przez zespół do konsultacji, drugiej zarysowującej rolę finansów publicznych w projektowanych zmianach – linki do materiałów znajdują się poniżej). Materiały PAP zostały następnie wykorzystane przez szereg tytułów wysokonakładowej prasy i portali internetowych o ogólnopolskim zasięgu m.in. Dziennik Gazetę Prawną, Onet.pl, Gazetę Wyborczą, Rzeczpospolitą, jak również były szeroko komentowane w mediach społecznościowych (Twitter, Facebook) i naukowej blogosferze (m.in. Warsztat badacza, Pedagog – blog prof. Bogusława Śliwerskiego). Projekt założeń do ustawy PSW został udostępniony w dwóch najpopularniejszych portalach społecznościowych przeznaczonych dla naukowców (Researchgate: 346 odsłon; Academia.edu: 66 odsłon). Fragment projektu założeń (wprowadzenie) zostało opublikowane w czasopiśmie „Nauka”, subskrybowanym przez wszystkich członków Polskiej Akademii Nauk.

16 grudnia 2016 roku informacje o trwaniu konsultacji publicznych zostały przekazane wspólnie akademickiej za pośrednictwem oficjalnego newslettera Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, docierającego do kilkudziesięciu tysięcy odbiorców.

Linki do materiałów prasowych z wypowiedziami prof. Kwieka

Prof. Kwiek: nasz zespół zaczyna konsultacje ws. ustawy o uczelniach, "Nauka w Polsce", Polska Agencja Prasowa, 24 listopada 2016,

<http://naukawpolsce.pap.pl/aktualnosci/news,412131,prof-kwiek-nasz-zespol-zaczyna-konsultacje-ws-ustawy-o-uczelniach.html>

Prof. Kwiek: finanse kluczowe w proponowanej koncepcji reformy szkolnictwa wyższego, "Nauka w Polsce", Polska Agencja Prasowa, 21 grudnia 2016,

<http://naukawpolsce.pap.pl/aktualnosci/news,412455,prof-kwiek-finanse-kluczowe-w-proponowanej-koncepcji-reformy-szkolnictwa-wyz.html>

Spotkania konsultacyjne

Zespół odbył 14 spotkań konsultacyjnych z przedstawicielami różnorodnych interesariuszy nauki i szkolnictwa wyższego. Z racji ograniczeń czasowych członków wytypowanych do konsultacji organizacji (jak również z powodu faktu, że dwa pozostałe zespoły nie opublikowały swoich projektów w trakcie przeprowadzanych przez zespół konsultacji – co zniechęcało organizacje do podjęcia trudu spotkania z jednym tylko zespołem), konsultacje bezpośrednio odbyły się w mniejszym zakresie i uzupełnione zostały spotkaniami o bardziej otwartym charakterze. Oprócz obecności przedstawicieli zespołu na wszystkich dotychczasowych konferencjach programowych Narodowego Kongresu Nauki (Rzeszów,

Wrocław, Toruń, Katowice), wzięli oni udział w licznych prezentacjach, konferencjach i spotkaniach publicznych, w ramach których miał okazję konsultować swój projekt.

W konsultacjach bezpośrednich, w ramach udział wzięło ok. 1950 osób. Szacunkowo ponad drugie tyle osób skorzystało z transmisji online zapewnionej w trakcie części spotkań konsultacyjnych lub mogło się zapoznać z treścią prowadzonych dyskusji dzięki opublikowaniu zapisu części z nich na portalu YouTube.

Pełna lista spotkań konsultacyjnych, które odbył zespół (kierownik osobiście, bądź jego przedstawiciele) znajduje się w poniższej **Tabeli 1**.

Tabela 1. Spotkania konsultacyjne zespołu pod kierownictwem prof. Marka Kwieka

Lp.	Data	Charakter spotkania	Miejsce	Szacunkowa liczba uczestników
1.	20 października 2016	Konferencja programowa Narodowego Kongresu Nauki – Umiejdzynarodowienie – uczestnictwo w panelu	Rzeszów	250
2.	3 listopada 2016	Konferencja Dziekanów Wydziałów Przyrodniczych Uniwersytetów Polskich – wykład	Poznań	120
3.	14 listopada 2016	Konferencja dla Liderów Zarządzania Uczelnią pn. Lumen 2016, Konferencja Rektorów Polskich – uczestnictwo w panelu	Warszawa	200
4.	19 listopada 2016	Konferencja „Model funkcjonowania studiów doktoranckich”, Krajowa Reprezentacja Doktorantów - prezentacja	Warszawa	60
5.	21 listopada 2016	Spotkanie publiczne z kadrą Szkoły Głównej Handlowej - prezentacja	Warszawa	40
6.	25 listopada 2016	Konferencja programowa Narodowego Kongresu Nauki - Rozwój humanistyki i nauk	Toruń	300

		społecznych w Polsce – uczestnictwo w panelu		
7.	8 grudnia 2016	Konferencja programowa Narodowego Kongresu Nauki - Współpraca nauki z gospodarką i administracja dla rozwoju innowacyjności – uczestnictwo w panelu	Wrocław	300
8.	12 grudnia 2016	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego - Rada Programowa Kongresu Nauki – prezentacja i dyskusja	Warszawa	50
9.	15 grudnia 2016	IV Ogólnopolska Konferencja Badaczy Nauki i Szkolnictwa Wyższego – wykład i dyskusja	Poznań	25
10.	16 grudnia 2016	Czy inny uniwersytet jest możliwy? Spotkanie Klubu Jagiellońskiego – uczestnictwo w panelu	Poznań	40
11.	20 grudnia 2016	Politechnika Gdańska – Spotkanie z rektorami, dziekanami i kadłą akademicką gdańskich uczelni - prezentacja	Gdańsk	40
12.	10 stycznia 2017	Ustawa 2.0 - citius, altius, fortius? Dyskusja w siedzibie Fundacji na rzecz Nauki Polskiej - uczestnictwo w panelu	Warszawa	70
13.	20 stycznia 2017	Uniwersyteckiej Komisji Nauki Uniwersytetu Warszawskiego - prezentacja	Warszawa	40
14.	26 stycznia 2017	Konferencja programowa Narodowego Kongresu Nauki – Ścieżki kariery i rozwój młodej kadry naukowej	Katowice	400

Pisemne konsultacje publiczne z reprezentantami interesariuszy nauki i szkolnictwa wyższego

Zespół przeprowadził pisemne konsultacje z przedstawicielami środowiska naukowego i akademickiego. W okresie między 17 a 24 listopada 2016 roku zaproszenia do uczestnictwa w konsultacjach publicznych dotyczących projektu założeń zostały rozesłane do następujących organizacji interesariuszy:

- Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów,
- Polskiej Komisji Akredytacyjnej,
- Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich,
- Konferencji Rektorów Zawodowych Szkół Polskich,
- Konferencji Rektorów Publicznych Szkół Zawodowych,
- Komitetu Polityki Naukowej,
- Polskiej Akademii Nauk,
- Rady Głównej Instytutów Badawczych,
- Polskiej Akademii Umiejętności,
- Komitetu Ewaluacji Jednostek Naukowych,
- Narodowego Centrum Badań i Rozwoju,
- Narodowego Centrum Nauki,
- Rady Młodych Naukowców,
- Krajowej Reprezentacji Doktorantów,
- Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej,
- Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej,
- Niezależnego Zrzeszenia Studentów,
- Zrzeszenia Studentów Polskich,
- Obywateli Nauki,
- Komitetu Kryzysowego Humanistyki Polskiej,
- Klubu Stypendystów FNP,
- Stowarzyszenia Top Innovators 500,
- NSZZ Solidarność - Sekcja Nauki,
- Związku Nauczycielstwa Polskiego - Sekcja Nauki,
- Harvard Club of Poland,
- Klub Stypendystów FNP,

- Stowarzyszenie Stypendystów Fundacji im. Alexandra von Humboldta,

Pisemne opinie dotyczące projektu założeń zostały nadesłane przez następujące organizacje interesariuszy:

- Komitet Nauk o Kulturze Polskiej Akademii Nauk
- Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej
- Związek Nauczycielstwa Polskiego - Rada Szkolnictwa Wyższego i Nauki
- Rada Główna Instytutów Badawczych
- Fundacja Stypendystów FNP
- Komitet Kryzysowy Humanistyki Polskiej,
- NSZZ Solidarność - Sekcja Nauki,
- Krajowa Reprezentacja Doktorantów,
- Narodowe Centrum Badań i Rozwoju,
- Akademia Młodych Uczonych PAN
- Konferencja Dziekanów Wydziałów Artystycznych i Pedagogiczno-Artystycznych podlegających MNiSW
- Rada Młodych Naukowców²
- Narodowe Centrum Nauki
- Stowarzyszenie Top 500 Innovators

Powyższe dokumenty zostały ujęte w składającym się na niniejszy raport omówieniu. 26 stycznia 2017 roku zespół otrzymał również od KRePSZ 54 stronicową ekspertyzę *Państwowe Wyższe Szkoły Zawodowe stan de lege lata i de lege ferenda. Miejsce Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych w systemie szkolnictwa wyższego w kontekście debaty nad kształtem ustawy 2.0*. Plik z nią został dołączony do niniejszego raportu – ze względu na ograniczenia czasowe nie mogła ona zostać ujęta w niniejszym omówieniu. Podobny los spotkał nadesłany tego samego dnia, 26 stycznia 2017 roku, dokument Komisji ds. Wyrównywania Szans Edukacyjnych przy KRASP (dołączony do niniejszego raportu). Choć zespół nie zdołał ująć go w całościowej analizie **to całkowicie i jednoznacznie przychylił się zarówno do ogólnego wydźwięku dokumentu, jak i do wszystkich**

² Dwóch autorów projektu założeń do ustawy PSW, dr hab. Emanuel Kulczycki oraz dr Adam Szot, jest częścią Rady Młodych Naukowców. Obaj zostali wyłączeni z prac nad dokumentem wystosowanym przez RMN.

zawartych w nim propozycji szczegółowych, zdając sobie sprawę jak istotną kwestią jest wyrównywanie szans edukacyjnych.

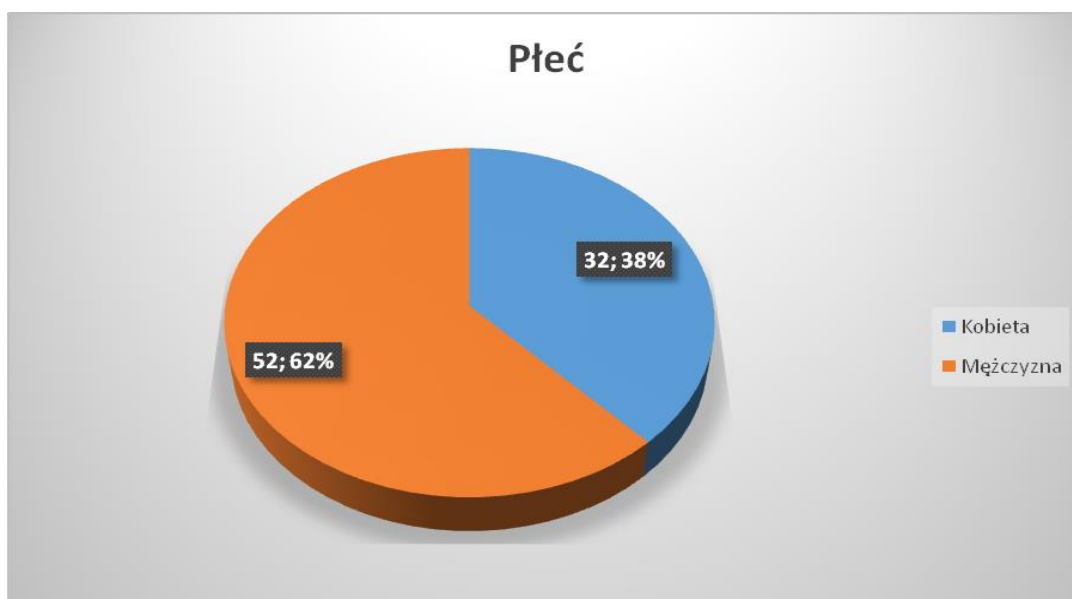
W czasie opracowywania raportu z konsultacji na stronach Narodowego Kongresu Nauki rozpoczęła się, zainicjowana głosem prof. dr hab. Haliny Abramczyk (również przesłanym do wglądu Zespołowi), dyskusja o kierunkach reformy oraz przedstawionych do tej pory propozycjach (w tym o projekcie Zespołu). Zespół liczy, że efektem tej dyskusji przełożą się na zbudowanie silnego konsensusu odnośnie dalszych działań reformatorskich w systemie.

Zespół nie odpowiada za niewielką ilość odpowiedzi na przeprowadzone konsultacje, zakładając, że nieprzedstawienie stanowiska w terminie znacznie przekraczającym przyjęte minimum (14 dni) można interpretować wyłącznie jako rezygnację z przedstawienia stanowiska. Wszystkie nadesłane i omówione opinie zostały dołączone do niniejszego raportu w odpowiednich załącznikach. Lista załączników znajduje się na końcu niniejszego raportu.

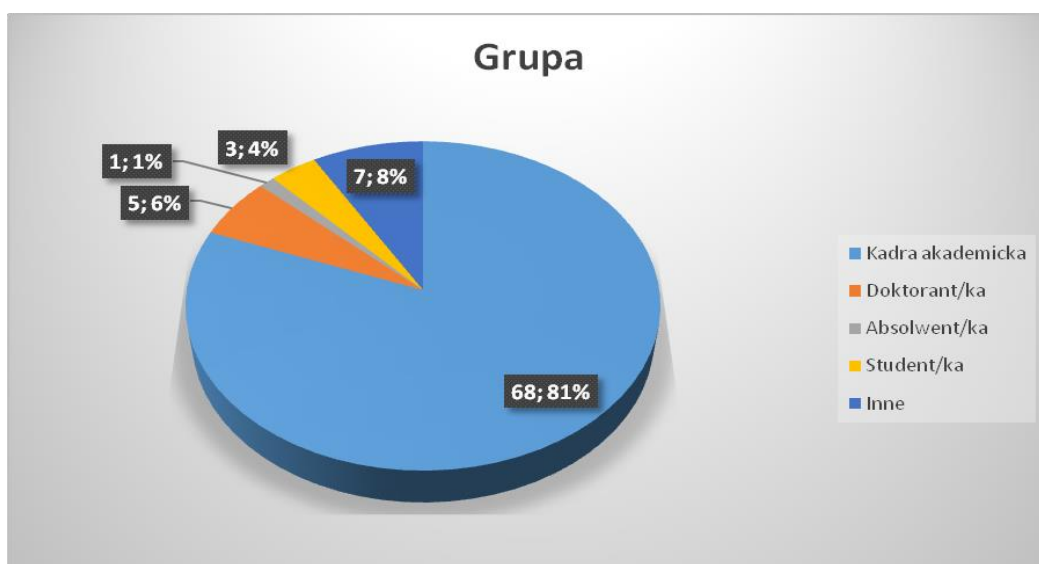
Konsultacje pisemne przeprowadzone za pomocą platformy online

Zespół poczynił wszelkie starania w celu uprzywilejowania możliwości komentowania obszernego i złożonego dokumentu założeń do ustawy PSW. Powstała w tym celu strona internetowa (ustawa20.amu.edu.pl) zawierała w związku z tym nie tylko podstawowe informacje o konkursie, prezentację członków zespołu, ale również specjalny formularz i możliwość komentowania zarówno całego dokumentu, jak i poszczególnych jego części. W trakcie trwania projektu strona internetowa wygenerowała 4441 odsłon, a sam dokument projektu założeń do ustawy PSW został pobrany przez 671 razy. W konsultacjach prowadzonych tą drogą aktywny udział wzięły 84 osoby. Szczegółowe dane dotyczące populacji respondentów (z podziałem na płeć, przynależność grupową w obrębie wspólnoty akademickiej, wiek, tytuł i stopień, przynależność instytucjonalną czy obszar wiedzy) zostały podane na poniższych wykresach.

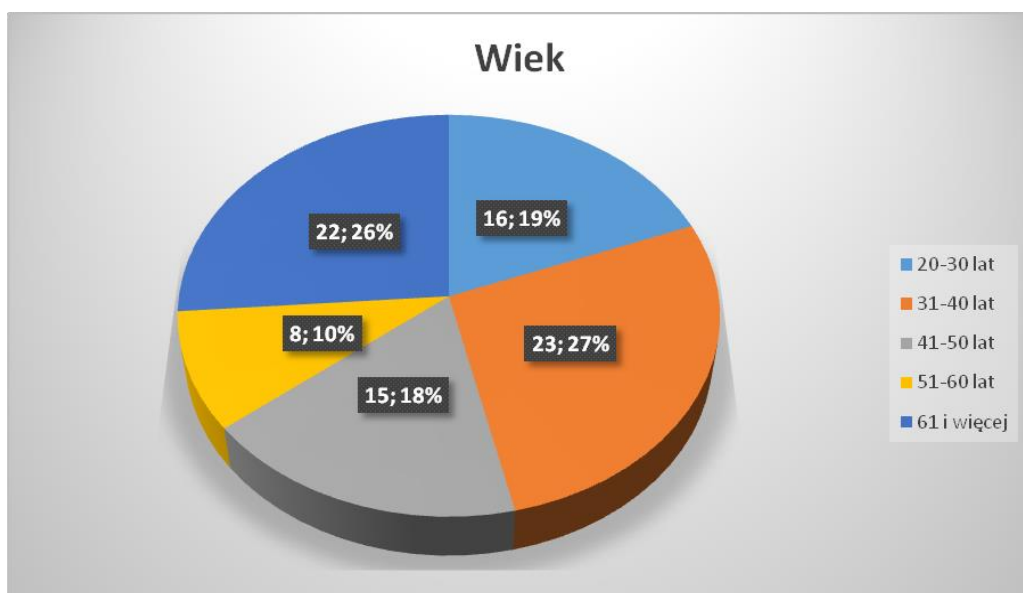
Wykres 1. Płeć uczestników konsultacji online

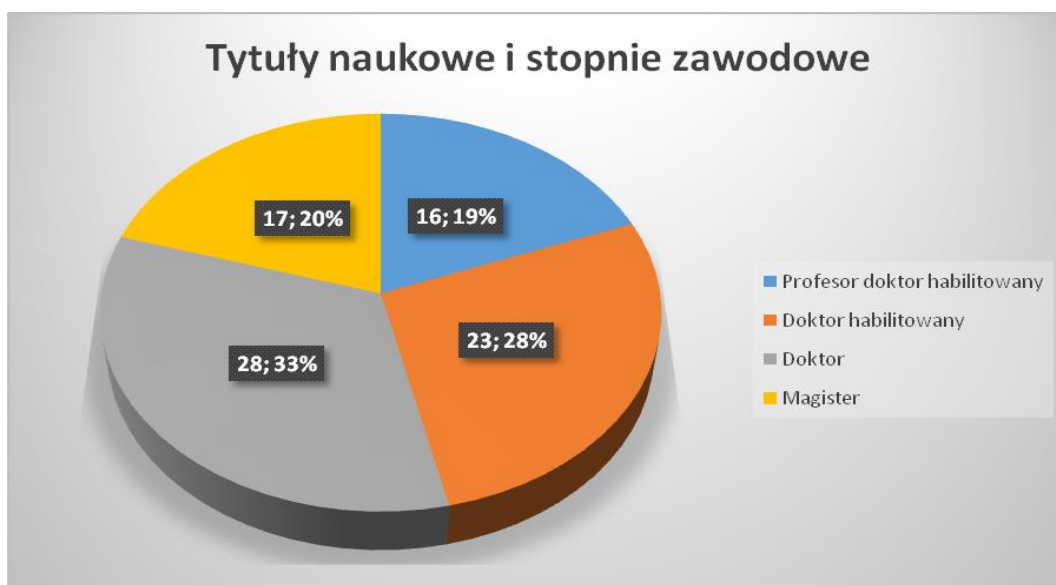
Wykres 2. Przynależność grupowa uczestników konsultacji online

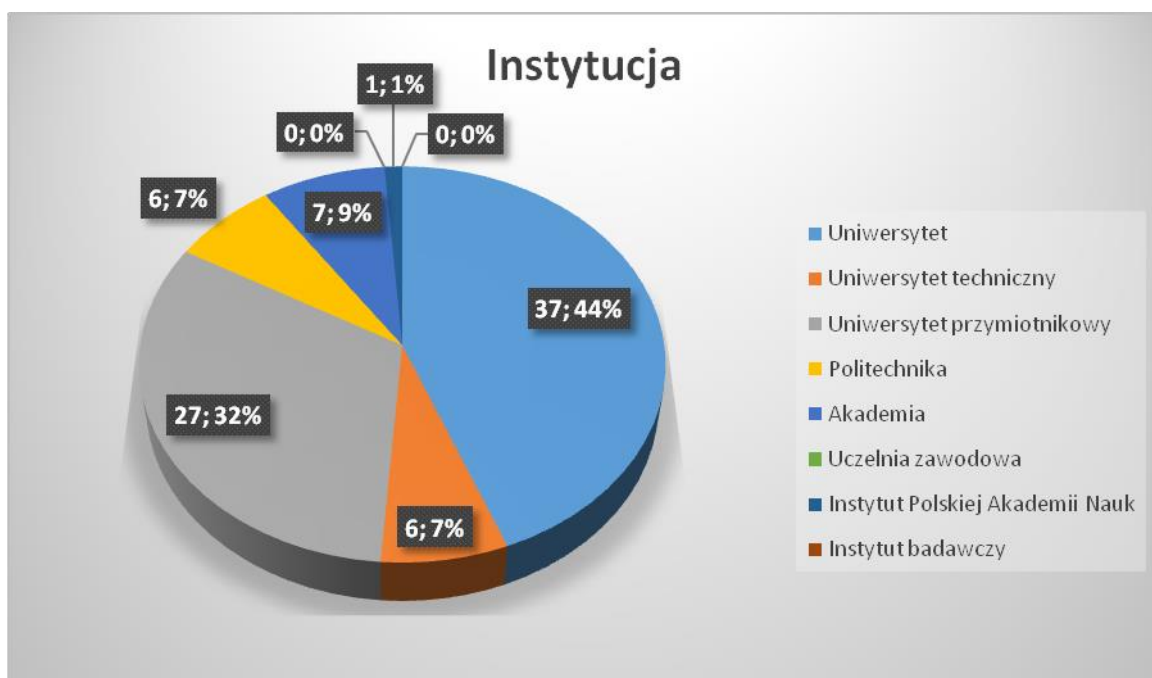
Wykres 3. Wiek uczestników konsultacji online

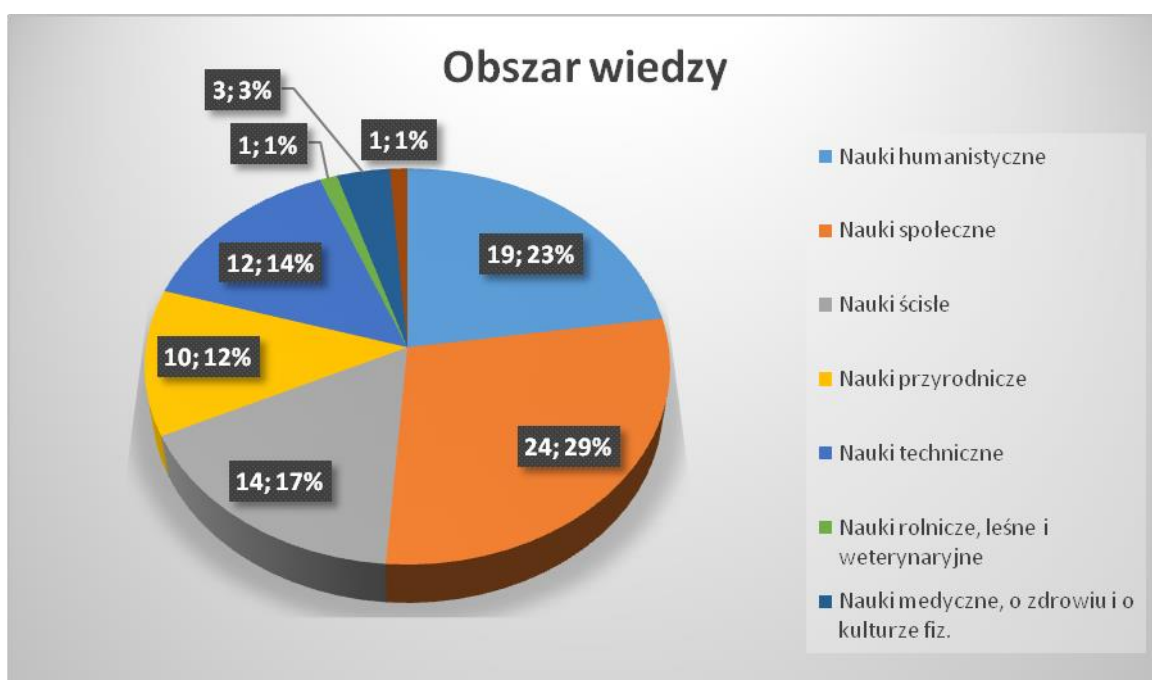
Wykres 4. Tytuły naukowe i stopnie zawodowe uczestników konsultacji online

Wykres 5. Przynależność instytucjonalna uczestników konsultacji online

Wykres 6. Obszar wiedzy uczestników konsultacji online

II Omówienie wyników konsultacji online

Wprowadzenie

Zespół udostępnił swój projekt założeń do ustawy PSW w ramach specjalnie zaprojektowanego formularza konsultacyjnego na stronie www.ustawa20.amu.edu.pl. Podstawowym celem tego przedsięwzięcia było stworzenie możliwości aktywnego udziału tym wszystkim spośród przedstawicieli wspólnoty akademickiej, którzy nie mieli okazji uczestniczyć w bezpośrednich spotkaniach konsultacyjnych. W trakcie konsultacji publicznych prowadzonych za pośrednictwem platformy internetowej udało się zgromadzić wiele cennych komentarzy, trafnych uwag i pożytecznych wskazówek. Ogólne problemy dające się wyprowadzić z zebranych wypowiedzi uporządkowane zostały w bloki tematyczne, każdy z nich opatrzony został zwięzłą odpowiedzią zespołu. Zespół odnosił się przede wszystkim do wskazań na problemy w dokumencie projektu założeń, nie ustosunkowywał się natomiast szczegółowo do wszystkich formułowanych indywidualnie postulatów/projektów/usprawnień systemu wykraczających poza zakres konsultowanego dokumentu czy też do wszystkich propozycji powielających w całości bądź części te zgromadzone już w dokumencie. Wszystkie zebrane przez zespół komentarze zostały zamieszczone w swojej pełnej postaci w załączniku do niniejszego raportu.

Bloki tematyczne

Zdecydowanie największym zainteresowaniem respondentów cieszyły się kwestie związane z modelami i ścieżkami kariery akademickiej. Stosunkowo dużo uwag zebrano również do zaprezentowanego dokumentu projektu założeń jako całości, jak również do ogólnego wprowadzenia poprzedzającego prezentację modułową.

Kwestie ogólne

W wypowiedziach zebranych w trakcie konsultacji pojawiły się głosy, że proces umiędzynarodowienia w projekcie założeń przedstawiony został w sposób, w którym przesunięcie z peryferii do centrum nauki dokonać się ma niejako wyłącznie samym tylko aktem woli rozproszonych jednostek. Awans ten, jak zaznaczono, uzależniony jest jednak od całego szeregu działań ukierunkowanych na tworzenie infrastruktury naukowej i stymulowanie życia naukowego w kraju (m.in. organizowanie konferencji i zjazdów, przywrócenie koprodukcji z wielkimi firmami wydawniczymi, wyjazdy konferencyjne, własne czasopisma w językach obcych).

Odpowiedź zespołu: W projekcie przewidziano programy państwowe istotnie wspierające proces umiędzynarodowienia (np. w zakresie umiędzynarodowienia polskich czasopism), jak również programy pro-doskonałościowe, mające doprowadzić do wygenerowania w najlepszych uczelniach nadwyżki środków finansowych (m.in. poprzez zwiększone narzuty na granty czy program „Milion za Milion”), którą będą mogły one przeznaczyć na działania wykraczające poza utrzymanie infrastruktury, administrację i płace (np. na organizację konferencji na światowym poziomie, projekty wydawnicze, fundowanie krótkich stypendiów dla zagranicznych badaczy). Wszystko to w założeniu zespołu przyczynić się ma do wzmocnienia potencjału polskiej nauki do stopniowego umiędzynarodowienia.

Zaznaczono również wyraźnie, że grupa naukowców jest populacją statystyczną, wobec czego w systemie trzeba wspierać nie tylko najlepszych, ale również należy mieć na uwadze możliwie wysoki poziom przeciętnych uczestników systemu. Projekt niedostatecznie podejmuje tę ostatnią kwestię.

Odpowiedź zespołu: W projekcie założono wyraźne zwiększenie budżetu Narodowego Centrum Nauki przy jednoczesnym postulowaniu znacznego podniesienia wskaźnika sukcesu w realizowanych konkursach (do poziomu sięgającego w niektórych przypadkach pułapu 30%). Tego typu rozwiązanie to istotne, względem stanu obecnego, zwiększenie szans kadry akademickiej sytuującej się w silnym środku systemu.

Finansowanie

Zaznaczono, że w założeniach w niedostatecznym stopniu podjęto kwestie związane ze szkolnictwem niepublicznym pełniącym w całym systemie istotną funkcję dydaktyczną. W wypowiedziach pojawiły się również postulaty by projekt nie nakładał na system niepublicznych uczelni jakichkolwiek ograniczeń.

Odpowiedź zespołu: Sektor niepubliczny, w opinii zespołu, stanowi margines (z nielicznymi wyjątkami) polskiego systemu badawczego, a to ten uznany został w projekcie za motor niezbędnych zmian mających wydzwignąć polskie szkolnictwo wyższe do poziomu światowego.

W zebranych głosach przewijała się częsta krytyka elementów projektu, które zakładają rozszerzenie, utrzymanie bądź jedynie niewielkie ograniczenie świadczeń socjalnych w systemie (np. ZFŚS, profesorski stan spoczynku), jako „reliktów PRL”.

Odpowiedź zespołu: Świadczenia pracownicze i osłony socjalne są standardem w europejskich państwach dobrobytu. Postulowanie całkowitego usunięcia ich z obszaru sektora publicznego jest czymś niezrozumiałym.

Model kariery i awansu zawodowego

Duża liczba respondentów pozytywnie oceniła wiele z zaproponowanych w tej części rozwiązań. Ze szczególną aprobatą spotkały się m.in. propozycje zwiększenia liczby recenzentów w procedurach habilitacyjnych, odejście od nadawania habilitacji w dyscyplinach,

Jednakże kilka z poruszonych w projekcie założeń kwestii wywołało dyskusję. Przedmiotem jednej z nich stał się postulat przeprowadzania procedur habilitacyjnych poza ośrodkiem macierzystym. Wskazano, że jest to: a) trudne ze względu na konkurencję między uczelniami (przełożyć miałyby się ona na negatywny odbiór kandydatów przez komisje czy rady); b) trudne wobec zmniejszenia liczby ośrodków dysponujących uprawnieniami; c) trudne ze względu na istnienie w Polsce pojedynczych ośrodków specjalizujących się określonych problemach; d) trudne w kontekście budowania indywidualnej biografii naukowej (konieczność rezygnacji z przyznania stopnia przez prestiżową uczelnię przez osoby obecnie w niej zatrudnione a ubiegające się o habilitację); e) wskazano również na fakt, że przy zwiększonej liczbie recenzentów zewnętrznych (których powinna powoływać Centralna Komisja) „poprawnie przeprowadzona procedura, z uwzględnieniem transparentności procesu, oraz nadzór CK z możliwością czasowego zawieszenia praw nadawania stopni naukowych powinny zapewnić optymalny proces nadzoru”, nawet w jednostce macierzystej;

Odpowiedź zespołu: Przy zapewnieniu warunków z punktu e) (zwiększonej liczbie recenzentów i sprofesjonalizowanym nadzorze CK) zespół przewidywałby możliwość odstępstwa od tego założenia w uzasadnionych przypadkach.

Największe kontrowersje wzbudziła kwestia umiędzynarodowienia procedury habilitacyjnej czy profesorskiej, w tym wymóg przynajmniej jednego recenzenta zagranicznego. a) wskazano na konieczność uwrażliwienia dyscyplinarnego tych przykazań (wielokrotnie odwołując się do przykładu humanistyki i dyscyplin silnie związanych z Polską i językiem polskim); b) podkreślano utopijność i nierealistyczność tego wymogu (odwołując się do

ograniczonych możliwości czasowych uznanych recenzentów czy konieczności posiadania znacznej części dorobku w przynajmniej języku angielskim); c) wskazano również na to, że umiędzynarodowienie oznacza w kontekście przedłożonego do konsultacji projektu przede wszystkim „uzachodnienie” i dominację języka angielskiego, co utrudnia premiowanie prowadzenia badań w innych, dużych językach obcych (hiszpański, francuski czy chiński); d) zasugerowano również rozwiązanie problemu z angażowaniem w recenzje dorobku habilitacyjnego recenzentów zagranicznych, które można byłoby, jak sugerował jeden z głosów, zastąpić przedkładaniem przez kandydata listów rekomendacyjnych uwierzytelniających jego zakres i skalę współpracy zagranicznej; e) wskazano również, że zagraniczne publikacje (szczególnie z Listy A), którymi odznaczać się powinien habilitant, były już raz recenzowane przez zagranicznych recenzentów; f) podkreślono także, iż można byłoby w to miejsce wprowadzić zapis o recenzencie jako „uznanym w środowisku zagranicznym specjalście z zakresu danej problematyki”; g) w tym kontekście też, jako propozycja procedury projakościowej pojawił się postulat wprowadzenia nadzoru profesjonalizowanej i wzmocnionej CK nad recenzjami i wprowadzenia systemu oceny recenzentów.

Odpowiedź zespołu: Nieusuwalnym założeniem, któremu hołduje zespół jest konieczność położenia większego nacisku na znaczenie dorobku rozpoznawalnego w skali międzynarodowej w procedurach awansowych, tak w habilitacji, jak i profesurze. Jego istotność jest niezmienna, niezależnie od dziedziny. a) Projekt zakłada jednak możliwość dopasowania wskaźników i kryteriów awansowych do specyfiku danej dziedziny. Zespół przyznaje, że z racji wyłożonych w punkcie e) (zagraniczne recenzje zagranicznych publikacji) oraz w punkcie b) (ograniczenia czasowe recenzentów), można rozważyć stosowalność punktów f) (zagranicznego uznania) i d) (listy rekomendacyjne).

Wskazano na to, że brak w projekcie wymogu „aby poszczególne etapy ‘kariery’ naukowej musiały być realizowane z założenia w różnych ośrodkach akademickich”. Z drugiej strony podkreślono poważne ograniczenia ekonomiczne społeczne w kontekście polskim dla wewnątrz krajowej mobilności, jak również na problemy z mobilnością całych rodzin w odniesieniu do mobilności zagranicznej.

Odpowiedź zespołu: Zespół stoi na stanowisku, że mobilność nie jest wartością samą w sobie i nie powinna być realizowana za wszelką cenę. Stanowi ona jedno z bardziej wzbogacających i otwierających doświadczeń instytucjonalnych w nauce, choć trudno

znaleźć badania jednoznacznie potwierdzające bezpośrednią korelację między mobilnością a sukcesem w nauce. Sukces w nauce uzależniony jest od szeregu wzajemnie splecionych czynników. Projekt zakłada szerokie uruchomienie niewymuszonej mobilności w ramach rosnącego zróżnicowania systemu: np. kadra zorientowana bardziej badawczo będzie szukała możliwości przeniesienia do miejsc o charakterze bardziej badawczym, w których będzie się z czasem koncentrowało finansowanie badań. Jednocześnie najbardziej atrakcyjne miejsca pracy (np. zetatyżowane profesury) pojawią się tylko w wybranych miejscach, wzmacniając konkurencyjność, ale zarazem mobilność w systemie.

W kwestii likwidacji tzw. „profesury uczelnianej” stanowiska respondentów były wyraźnie podzielone. Wielokrotnie przy tej okazji wskazywano na możliwość przywrócenia stanowisko docenta.

Odpowiedź zespołu: Zespół nie widzi przeciwwskazań wobec przywrócenia stanowiska docenta. Świadom jest jednak negatywnych naleciałości historycznych związanych z samą jego nazwą.

Zadano pytanie o to, kto będzie nadawał stopień doktora habilitowanego w dziedzinach, w których nie ma w Polsce ani jednej jednostki posiadającej kategorię A/A+? (np. w dziedzinie nauk leśnych).

Odpowiedź zespołu: Nowa procedura parametryzacyjna będzie prowadzona w dziedzinach, a nie w odniesieniu do jednostek, w związku z tym zostanie wyłoniąca uczelnia bądź uczelnie, którym w dziedzinie nauk leśnych zostanie przyznana kategoria A lub A+.

W kontekście postulowanego przez zespół wprowadzenia opcjonalności habilitowania się ujawniła się cała paleta stanowisk: a) z jednej strony, twierdzono, że jej brak nie powinien obniżać w hierarchii, ale zatrzymywać na tym samym poziomie; b) z drugiej, dość powszechnie krytykowano to rozwiązanie jako niedostatecznie radykalne, opowiadając się za jej całkowitym zniesieniem (wraz z profesurą tytularną – przy zachowaniu uczelnianej); c) z trzeciej zaś strony, wskazywano na ten postulat jako „olbrzymi krok do tyłu” otwierający furtkę do funkcjonowania w systemie rzeszy starszych wykładowców, którzy zablokują miejsca w systemie, które zająć mogliby młodzi ludzie z potencjałem naukowym.

Odpowiedź zespołu: a) Zespół zakłada, że na uczelniach badawczych brak habilitacji nie musi z konieczności doprowadzać do zwolnienia, ale koniecznie przesunąć na niższe miejsce w hierarchii prestiżu i płacy; b) jednocześnie zespół przyjmuje, że przy obecnym poziomie doktoratów oraz wskaźniku ilości obron odbywających się w okresie czterech lat od momentu rozpoczęcia studiów doktoranckich, zniesienie habilitacji nie jest opcją, którą można byłoby poważnie brać pod uwagę.

Wskazano również na problematyczność przechodzenia profesorów w stan spoczynku po 70 roku życia odbierając to jako: a) dyskryminację ze względu na wiek; b) wskazując na konieczność wypracowania przepisów przejściowych; c) czy problematyzując nieuzasadnione faworyzowanie instytutów PAN, w porównaniu z innymi instytutami naukowymi. Jak stwierdzono, w przypadku uczelni technicznych mamy stosunkowo często do czynienia z przejściami na uczelnię z instytutów resortowych lub nawet przemysłowych ośrodków badawczych. Na ogół dotyczy to osób, które w tamtych instytutach wykazały się wybitnymi osiągnięciami. Postulowano wobec tego wprowadzenie zapisu określającego warunek uzyskania przez profesora tytularnego uprawnień do przejścia w stan spoczynku jako: „co najmniej 30 lat pracy na stanowiskach naukowych lub naukowo-dydaktycznych, w tym co najmniej 15 lat w państwowej uczelni wyższej, w tym co najmniej 5 lat po uzyskaniu tytułu profesora”; d) zwrócono również uwagę na poważny problem uregulowania w tym kontekście sytuacji kobiet.

Odpowiedź zespołu: Przepisy przejściowe wydają się niezbędnym rozwiązaniem. Zespół pozostawia je jednak do wypracowania MNiSW w przypadku ewentualnego zdecydowania się na wdrożenie instytucji profesorskiego stanu spoczynku. Zasugerowany zapis wydaje się lepiej oddawać specyfikę uczelni wyższych.

Podobnie kwestia zniesienia obowiązku pełnienia przez kandydatów do tytułu profesora funkcji recenzenta w postępowaniach habilitacyjnych i o nadanie doktoratów, jak również wychowywania swoich następców (promocji doktoratów) podzieliła środowisko wypowiadające się w ramach zorganizowanych przez zespół konsultacji publicznych. a) z jednej strony, popierając ten postulat, podkreślono trudność, z jaką musi się mierzyć kandydat do tytułu naukowego, którego badania lokują się albo w wąskiej subdyscyplinie, albo na przecięciu wielu dyscyplin; b) z drugiej strony podkreślano jednak obowiązek wychowania następców ciążący na przyszłym profesorze.

Odpowiedź zespołu: Zespół stoi na stanowisku, że likwidacja formalnego obowiązku pełnienia funkcji recenzenta w postępowaniach i promocji doktorów, w ramach procedur profesorskich i habilitacyjnych wcale nie stoi w sprzeczności z egzekwowaniem zachowań obliczonych na reprodukcję kadry akademickiej od kandydatów na tytuły i stopień. Nauka globalna jest dziś bardziej niż kiedykolwiek przedsięwzięciem zbiorowym i sformułowanie wysokich wymagań odnośnie poziomu umiędzynarodowienia dorobku kandydatów wymusi pośrednio wychowywanie następców. Nie dopuści natomiast do blokowania latami rozwoju karier młodych i zdolnych naukowców.

System oceny jakości

W dyskusji nad propozycjami z zakresu wdrażania systemu oceny jakości sugerowano jakoby zespół nie sformułował konsekwencji braku akredytacji.

Odpowiedź zespołu: Konsekwencją braku akredytacji jest niemożliwość otworzenia danego kierunku studiów. Akredytowanie w nowoprojektowanym systemie ma charakter procesu i wspólnej pracy uczelni z ekspertami PKA.

Stwierdzono również, że: „propozycja przywrócenia minimum programowego w miejsce anulowanych KRK oznacza de facto ograniczenie swobody uczelni w kształtowaniu programów kształcenia. A tworzenie tego minimum przez PKA zamiast szerokiej reprezentacji środowiska akademickiego niesie ryzyko stworzenia systemu znacznie bardziej zbiurokratyzowanego i trudnego do powszechnego zaakceptowania”

Odpowiedź zespołu: Zespół widzi poważne zagrożenia dla jakości odbieranego przez studentów wykształcenia, spowodowane niekontrolowanym, spontanicznym i anarchicznym rozwojem i równie niekontrolowanym znikaniem nowych kierunków (w rodzaju „zarządzania państwem”). Przywrócenie funkcji określania minimum programowego w systemie i powierzenie jej sprofesjonalizowanej PKA w tej sytuacji wydaje się koniecznością.

Obawa przed upolitycznieniem Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów Naukowych ze względu na zastosowanie procedury wyboru członków analogicznej do wyboru członków rady NCN (powoływanie jej przez Ministra).

Odpowiedź zespołu: Członków rady NCN wskazuje Zespół Identyfikujący a Minister jedynie ich zatwierdza. Obawy przed upolitycznieniem wydają się zespołowi w tym kontekście nieuzasadnione.

Ustrój jednostek w systemie szkolnictwa wyższego

Najważniejszą, powracającą w kilku komentarzach kwestią z zakresu organizacji projektowanego systemu szkolnictwa wyższego okazał się postulowany przez zespół podział uczelni na trzy podstawowe kategorie: uczelnie badawcze, a pośród nich uczelnie (bądź ich części) flagowe; uczelnie badawczo-dydaktyczne; uczelnie dydaktyczne.

Problematyczność trójpodziału uczelni: a) założenia systemu nie obejmują planu rozwoju uczelni regionalnych i dydaktycznych, ani środków umożliwiających uczelniom wybór własnej drogi; b) uczelnie dydaktyczne zostają pozbawione możliwości prowadzenia badań mimo faktu, że większość kadry ma takie ambicje; c) problematyczne jest to, że wielu dobrych naukowców będzie pracowała w uczelniach badawczo-dydaktycznych; d) uczelnie badawcze będzie zbyt mało żeby zatrudnić najlepszych badaczy; e) przypisywanie statusu ośrodków wiodących/flagowych całym uczelniom jest problematyczne ponieważ nawet te najlepsze posiadają słabsze wydziały;

Odpowiedź zespołu: a) Z punktu widzenia zespołu kluczem do jest rosnąca doskonałość naukowa w systemie oraz jego rosnąca konkurencyjność. Z tego powodu to na uczelniach przyczyniających się do rozwoju potencjału badawczego Polski skupiona została uwaga; b) Dzisiejsze uczelnie, które w projektowanym systemie miałyby być klasyfikowane jako dydaktyczne praktycznie nie prowadzą dziś badań. Są to przede wszystkim uczelnie zawodowe i większość uczelni niepublicznych. Ambicje kadry nie mają tu większego znaczenia – liczą się realne możliwości wykonywania badań. Takich już dziś w tych ośrodkach brak; c) Zespół nie widzi takiego problemu – podział pracy między trzy rodzaje uczelni nie ma charakteru wartościującego, ale funkcjonalny; d) Miejsca na uczelniach badawczych winny stanowić dobra pozycjonalne, o które toczyć się powinna konkurencja. Znakomici badacze, którzy nie znajdą miejsc na tych uczelniach mogą zasilić uczelnie badawczo-dydaktyczne; e) Zespół zakłada, że projektowane programy doskonałościowe adresowane będą do konkretnych, dużych części uczelni.

Studia, studenci, doktoranci, absolwenci

Wskazano, że w przypadku likwidacji niestacjonarnych studiów doktoranckich, osobom zainteresowanym przygotowaniem rozprawy doktorskiej „z wolnej stopy” należałoby zapewnić możliwość udziału w zajęciach na studiach doktoranckich na zasadach odpłatności.

Odpowiedź zespołu: Możliwość zastosowania tego rodzaju rozwiązania zespół pozostawia w gestii uczelni.

Wskazano na problematyczność rezygnacji z poziomu 20% reprezentacji studenckiej w organach kolejalnych uczelni, co ma skutkować brakiem reprezentacji studentów i ich znikomym uczestnictwem w kierowaniu uczelnią.

Odpowiedź zespołu: Zespół zakłada osłabienie kolejalnych ciał uczelni i wzmocnienie ośrodka władzy rektorskiej, tym samym też odejście od pełnej reprezentacji wszystkich grup uczelnianych we wszystkich ciałach zarządczych uczelni. Studenci w projektowanym systemie pełnią istotną rolę w instytucjonalnych mechanizmach zapewniania jakości kształcenia.

III Omówienie wyników spotkań konsultacyjnych

Wprowadzenie

W niniejszej części zaprezentowane zostaną problemy poruszone w ramach bezpośrednich spotkań konsultacyjnych przeprowadzonych i zorganizowanych przez zespół, oraz tych, w których jego przedstawiciele wzięli udział na zaproszenie zewnętrznych organizatorów. Każde ze spotkań posiadało swoją specyfikę i dotyczyło innej kwestii z projektu założeń autorstwa zespołu. Biorący w nim udział uczestnicy reprezentowali przekrój lub określony wycinek szerokiej i wielobarwnej społeczności akademickiej. Z tego powodu przyjęta w niniejszej części strategia prezentacji wyników konsultacji publicznych zakłada odniesienie się do każdego ze spotkań z osobna w postaci zwięzłego sprawozdania z treści prezentacji/wkładu/dyskusji panelowej i głównych problemów, które pojawiły się w dyskusji ze zgromadzonymi uczestnikami danego spotkania.

Wyniki spotkań konsultacyjnych

20 października 2016 - Konferencja programowa Narodowego Kongresu Nauki – Umiejdzynarodowienie, Rzeszów.

W trakcie pierwszej konferencji programowej Narodowego Kongresu Nauki dr hab. Dominik Antonowicz miał okazję zaprezentować te elementy propozycji założeń do nowej ustawy PSW, które odnoszą się do procesu umiejdzynarodowienia polskiej nauki i polskich uczelni. W opinii zespołu, proces umiejdzynarodowienia polskich uczelni jest przede wszystkim szansą na zwiększenie roli polskich badaczy, zespołów oraz samych instytucji w systemie globalnej nauki oraz szansą dla polskich studentów na kształcenie w międzynarodowym i wielokulturowym środowisku. Cele umiejdzynarodowienia w szkolnictwie wyższym powinny być zbieżne z celami polityki gospodarczej Polski. Tak, aby określone działania w zakresie umiejdzynarodowienia w szkolnictwie wyższym mogły przynosić wymierne korzyści gospodarcze dla Polski. Dr hab. Antonowicz podkreślił, że wyniki dotychczasowych badań pokazują, że najlepszych charakteryzuje intensywna współpraca międzynarodowa, a największe projekty realizuje się w międzynarodowych zespołach. Tego rodzaju zespoły są również głównymi beneficjentami środków płynących od międzynarodowych instytucji finansujących projekty badawcze. Dr hab. Antonowicz wskazał również, że liczba polskich zagranicznych studentów studiujących w Polsce (57119, czyli niespełna 3,87% wszystkich studentów) jest relatywnie mała w stosunku do ich liczby w innych krajach OECD, co

oznacza że Polska wciąż pozostaje mało atrakcyjnym ośrodkiem, w którym studia mieliby podejmować studenci z zagranicy. Dodatkowo, zwrócił uwagę, że pozycja polskich uczelni w globalnych rankingach uniwersytetów jest niska i (zdaniem zespołu) nieadekwatna do ich potencjału badawczego. Dr hab. Antonowicz podkreślił, że zespół zakłada, że nie wszystkie uczelnie muszą jednak uczestniczyć w procesie umiędzynarodowienia w równym stopniu. Władze uczelni powinny mieć większe możliwości „sterowania” i prowadzenia własnej polityki instytucjonalnej adekwatnie do posiadanych zasobów (ludzkich) i profilu uczelni. W opinii zespołu, podstawowym celem umiędzynarodowienia jest podniesienie poziomu badań naukowych oraz wzbogacenie procesu kształcenia.

W trakcie dyskusji zwrócono uwagę na problematyczność zatrudnienia w tej samej uczelni po uzyskaniu habilitacji, wyraźnie podkreślając znaczenie mobilności. Podczas dyskusji pojawiły się pytania dotyczące potencjalnego wprowadzenia ustawowego zakazu zatrudniania w uczelni, gdzie uzyskało się habilitację (lub doktorat). Głosy z sali były jednak w tej kwestii wyraźnie podzielone. Istotną część pytań dotyczyła również czasopism naukowych z listy B, co do publikacji w których zespół postulował wprowadzenie jednolitej, zryczałtowanej i niskiej kwoty punktowej. W trakcie dyskusji wielu pracowników akademickich, przede wszystkim wywodzących się z nauk ścisłych podnosiło postulat by nie przeszacować wartości publikacji na liście B. Tego rodzaju postulaty były zgodne z zamierzeniami zespołu. W dalszej części sesji pytań zwracano uwagę na konieczność umiędzynarodowienia całych kampusów, co oznacza większe przystosowanie uczelni (organizacyjno-administracyjne) do przyjęcia zagranicznych studentów i pracowników akademickich. Tego rodzaju kwestie wybiegają jednak poza możliwości regulacji ustawowej i pozostają całkowicie w gestii uczelni. Zgodnie z linią prezentowaną przez zespół w projekcie założeń do nowej ustawy PSW, bardzo silnie sygnalizowano konieczność przywrócenia akredytacji instytucjonalnej zamiast programowej wskazując, że w bardziej rozwiniętych systemach oceny jakości kształcenia dominuje właśnie akredytacja instytucjonalna, która jest mniej kosztowna, mniej biurokratyczna i przynosi lepsze efekty. Ostatnią kwestią podjętą w trakcie dyskusji była paląca potrzeba umiędzynarodowienia studiów doktoranckich. Wskazano na nią jako na jedno z obecnie najsłabszych ogniw w procesie umiędzynarodowienia polskiej nauki i polskich uczelni.

Zapis panelu panel dostępny wersji elektronicznej w serwisie YouTube na stronie [kanału Narodowego Kongresu Nauki](#).

3 listopada 2016 - Konferencja Dziekanów Wydziałów Przyrodniczych Uniwersytetów Polskich, Poznań.

W trakcie poznańskiego spotkania Konferencji Dziekanów Wydziałów Przyrodniczych Uniwersytetów Polskich, lider zespołu, prof. Marek Kwiek, został zaproszony do wygłoszenia wykładu o kondycji polskiej kadry akademickiej widzianej z europejskiej perspektywy porównawczej, zawierającego również elementy propozycji kierunków reform wynikających z projektowanego przez zespół zestawu założeń do ustawy PSW. Ta ostatnia część bazowała na zawartym w opublikowanym przez zespół dokumencie Wprowadzeniu i oprócz prezentacji logiki stojącej za projektem założeń, zarysowano w niej główne elementy architektury projektowanego systemu. Najwięcej dyskusji wzbudziły kwestie dotyczące trójpodziału uczelni, kryteriów ich klasyfikowania, jak również funkcji przypisywanych im w nowym systemie. Podkreślano, że sztywny podział w tym względzie, szczególnie zaś wyodrębnienie jednostek o profilu wyłącznie dydaktycznym, może wywołać w systemie negatywne konsekwencje. Wskazywano na fakt, że z punktu widzenia nauk ścisłych i nauk o życiu nie ma możliwości prowadzenia kształcenia na odpowiednim poziomie, jeśli nie wyrasta ono z aktualnej i nadążającej za stanem wiedzy praktyki badawczej. Prof. Kwiek argumentował, że przeprowadzone przez zespół symulacje pokazują, że do grona dwóch pierwszych kategorii (uczelni badawczych i badawczo-dydaktycznych) weszłyby wszystkie dzisiejsze uniwersytety i znaczna część uniwersytetów przymiotnikowych, status uczelni dydaktycznych otrzymałyby natomiast w większości Państwowe Wyższe Szkoły Zawodowe, które już dziś w marginalnym stopniu prowadzą badania (a przychody z działalności badawczej stanowi znikomy udział w ich budżetach). Uzyskane w ten sposób nadwyżki środków na badania można byłoby przekierować do najlepszych ośrodków, jednocześnie pozwalając na opcjonalność habilitowania się w uczelniach dydaktycznych i zwalniając je z przymusu ulegania „akademickiemu dryfowi”. Argumentowano jednak, że nawet silne jednostki (przywołano tu przykład Wydziału Biologii Uniwersytetu Warszawskiego, czyli potencjalnego zwycięzcy projektowanej reformy) nie są dziś zainteresowane tak daleko idącą koncentracją środków w pojedynczych instytucjach, gdyż z punktu widzenia rozwoju nauki, w tym dziedziny biologii, liczy się silny rozwój całego szerokiego pola nauki, a temu sprzyja różnorodność, którą postulowany podział miałby zacierać. Dużo dyskusji wzniesił postulat likwidacji tzw. „profesury uczelnianej” i zastąpienia jej stanowiskiem uczelnianym, którego nazwa nie nawiązywałaby do statusu profesora. Górę wzięły tu skojarzenia historyczne i niechlubny system docentur zinstrumentalizowany przez władze PRL po roku 1968 („docenci marcowi”). Zainteresowaniem cieszył się natomiast postulat wprowadzenia instytucji stanu

spoczynku dla profesorów, którzy przepracowali w instytucjach publicznych i instytutach PAN trzydzieści lat.

14 listopada 2016 - Konferencja dla Liderów Zarządzania Uczelnią - Lumen 2016, Warszawa.

Lumen jest platformą do debaty na temat kierunków reform szkolnictwa wyższego realizowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a także okazją do prezentacji najbardziej unikatowych i skutecznych rozwiązań zarządczych wypracowanych przez wiodące polskie i zagraniczne uczelnie. Patronat honorowy nad konferencją objęła Fundacja Rektorów Polskich. W ramach panelu zatytułowanego „Prace nad nową ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym - Ustawa 2.0”, prowadzonego przez profesora Jerzego Woźnickiego, profesor Marek Kwiek przedstawił najważniejsze założenia proponowanego przez zespół projektu, koncentrując się przede wszystkim na rozwiązaniach z zakresu zarządzania uczelniami. Szczegółowo przedstawił różnice między aktualnymi rozwiązaniami kolegialnymi a proponowanymi rozwiązaniami zarządzania uczelnią o charakterze bardziej korporacyjnym. W swoim wystąpieniu skupił się przede wszystkim na nowej, wzmocnionej roli rektora i nowej roli senatu oraz dziekanów. Omówił promowaną przez zespół koncepcję rad powierniczych, które miałyby wybierać rektora. W świetle tej koncepcji członkowie rad powierniczych byłiby wybierani wyłącznie przez senat uczelni, ale pochodziliby z różnych środowisk, również środowisk pozaakademickich. W drugiej części swojego wystąpienia profesor Kwiek skoncentrował się na niezbędności zwiększenia nakładów na szkolnictwo wyższe, w tym przede wszystkim na nakładach publicznych. Podkreśli konieczność umieszczenia w nowej ustawie zapisu gwarantującego zobowiązanie ustawodawcy do stopniowego dochodzenia do wyższych poziomów finansowania nauki i szkolnictwa wyższego jako części PKB. Ponadto, w ostatniej części swojej prezentacji profesor Kwiek skoncentrował się na różnicach między aktualnym i proponowanym systemem kariery naukowej oraz proponowanymi zmianami dotyczącymi trybu nabywania stopnia doktora habilitowanego oraz tytułu profesorskiego. Zazaczył, że w proponowanym projekcie najważniejsze będzie oparcie tytułu profesorskiego na międzynarodowych osiągnięciach badawczych.

**19 listopada 2016 - Konferencja „Model funkcjonowania studiów doktoranckich”,
Krajowa Reprezentacja Doktorantów, Warszawa**

Podczas spotkania z przedstawicielami Krajowej Reprezentacji Doktorantów, dr hab. Dominik Antonowicz zaprezentował elementy projektu założeń dotyczące kwestii postulowanych przez zespół zmian w zakresie studiów doktoranckich oraz miejsca i roli doktorantów w projektowanym systemie. Ożywiona dyskusja, która nastąpiła po prezentacji skoncentrowała się na trzech głównych problemach. Po pierwsze, podniesiono kwestię statusu doktoranta, który w obecnym systemie sytuuje się pomiędzy statusem studenta a statusem pracownika. Pytano wobec tego, za dookreśleniem w którą stronę opowiada się zespół. Zespół stoi na stanowisku, że decyzja w tym zakresie pozostaje w gestii wyższej instancji (MNiSW) – opowiada się natomiast za jasnym i konsekwentnym dookreśleniem tego statusu, w jednym, bądź drugim kierunku. W trakcie dyskusji zgodzono się, że doktoranci powinni otrzymywać, zgodnie z propozycją zespołu, stałe stypendium, przyznawane od rozpoczęcia studiów początku na okres 4 lata. Zwrócono uwagę, że istotną kwestią do rozwiązania w nowym systemie pozostaje właśnie kwestia „zbierania punktów z roku na rok” przez doktorantów w celu zabezpieczenia stypendiów – sytuacja ta, jak wskazano, odciąga większość z nich od pracy nad rozprawami doktorskimi i diagnozowana jest jako jeden z czynników odpowiedzialnych za niski wskaźnik terminowych obron doktoratu. Zespół przychyliła się do tej propozycji, podkreślając, że w proponowanym projekcie założeń do ustawy PSW za środek do zwiększeni uznano ustabilizowanie sytuacji materialnej doktorantów w okresie pracy nad doktoratem. Po drugie, dyskutowano nad sposobem nadawania stopni naukowych w nowej formule, konkretniej, pytano o to, kto fizycznie będzie za to odpowiadał. Podano przykład jednowydziałowych uczelni (Akademia Leona Koźmińskiego), gdzie to senat odpowiada za nadawanie stopnia. Wskazano jednak na problematyczność tego rozwiązania w kontekście dużych uczelni, które mogą się niejako „zapchać” przez nadmiar tego rodzaju procedur. Po trzecie, wskazywano potrzebę, aby w radach powierniczych byli przedstawiciele studentów i doktorantów. Zespół stoi jednak na stanowisku, że rola studentów/doktorantów w nowym systemie zostanie wzmocniona w instytucjonalnych mechanizmach zapewnienia jakości kształcenia. Na koniec spotkania dr hab. Antonowicz zaapelował do przedstawicieli Krajowej Reprezentacji Doktorantów o aktywne włączenie się w pisemne konsultowanie prezentowanego projektu.

21 listopada 2016 - Spotkanie publiczne z kadrami Szkoły Głównej Handlowej, Warszawa

Spotkanie trwało dwie godziny, z czego pierwsza godzina była przeznaczona na prezentację profesora Marka Kwieka, a druga na pytania i dyskusję. Dyskusja zogniskowała się na kilku podstawowych zagadnieniach. Po pierwsze, dotyczyła systemu szkolnictwa wyższego i miejsca w nim proponowanych różnych typów uczelni, w tym uczelni typu ekonomicznego, do którego zalicza się SGH. Po drugie dotyczyła zagrożeń jakie potencjalnie niesie ze sobą wprowadzanie rad powierniczych do uczelni oraz porównania proponowanego systemu rad powierniczych z istniejącym systemem konwentów czy też rad przyjaciół uczelni, do których należą współpracujący z uczelniami przedsiębiorcy. Po trzecie pytania dotyczyły potencjalnego zagrożenia upolitycznienia uczelni, które może się pojawić wraz z radami powierniczymi. W prezentacji uczestniczył również członek zespołu przygotowującego założenia, profesor SGH dr hab. Jakub Brdulak, który zaprezentował się część założeń dotyczącą funkcjonowania Polskiej Komisji Akredytacyjnej oraz niezbędnej zbieżności logiki funkcjonowania polskiej komisji i logiki funkcjonowania krajowych komisji akredytacyjnych w Europie. W części dyskusyjnej wyjaśniono proponowany sposób profesjonalizacji funkcjonowania zreformowanej PKA i przypomniano również, że oprócz akredytacji programowej należy szeroko stosować akredytację instytucjonalną. Powrót do akredytacji instytucjonalnej udzielanej przez PKA uznano w dyskusji za bardzo ważny postulat. Poruszano również kwestie bardzo szczegółowe takie, jak na przykład to, w jaki sposób zespół wyobraża sobie przyszły wyższe finansowanie badań naukowych w Polsce. Prof. Kwiek wyjaśnił szczegółowo zasady proponowanego mechanizmu nazwanego roboczo „Milion za Milion” oraz mechanizmu polegającego na zamianie wynagrodzeń dla uczestników projektów Narodowego Centrum Nauki na stypendia, co pozwoliłoby na podniesienie poziomu wynagrodzeń dla kadry akademickiej w projektach NCN. Prof. Kwiek podkreślił że to niewielka i możliwa do przeprowadzenia zmiana formalna, która miałaby olbrzymi wpływ na zadowolenie uczestników grantów NCN, którzy od dłuższego czasu podkreślają, że poziom wynagrodzeń w grantach jest zbyt niski. Dalsza część dyskusji dotyczyła roli uczelni przymiotnikowych typu Szkoła Główna Handlowa w proponowanym systemie, w którym zróżnicowanie byłoby w największym stopniu uzależnione od poziomu prowadzonych badań naukowych. Dyskusja w siedzibie SGH pokazała jak dalece ujęcie roli badań naukowych na uniwersytetach różni się od ich ujęcia w sektorze uczelni cechujących się określonym społecznym prestiżem, ale o posiadających nastawienie bardziej praktyczne. Bardzo ważną kwestią, na którą wskazali uczestnicy dyskusji była atrakcyjność pracy akademickiej i atrakcyjność akademickiej płacy. Wskazano na to, że zbyt duża część

propozycji dotyczy współpracy z biznesem, z którą akurat Szkoła Główna Handlowa nie ma problemu. Zbyt mała część propozycji dotyczy akademickich pensji. Prof. Kwiek wyjaśnił, że atrakcyjność akademickiego miejsca pracy została szczegółowo omówiona w powstałym dokumencie. Kolejny element dyskusji dotyczył Narodowego Programu Doskonałości Naukowej a uczestnicy obawiali się postępującej centralizacji szkolnictwa wyższego. Wyraźnie podkreślono kluczową rolę w transformacji polskiego szkolnictwa wyższego poprzez internacjonalizację dokonywaną się w ramach przyjazdów do Polski międzynarodowej kadry akademickiej, zwłaszcza poprzez przyjazd tej kadry do wyłaniających się stopniowo uczelni flagowych. Wskazano jednak na duże ograniczenia finansowe leżące na drodze do wymiany kadry i podkreślali kluczową rolę wzrostu nakładów na naukę i szkolnictwo wyższe. Prof. Kwiek wskazał na trudności z uruchomieniem przez państwo wyższych nakładów w przyszłości, pokazując jednocześnie pewne istniejące już dzisiaj proste rezerwy, do których zaliczył między innymi finansowanie dotacji statutowej w miejscach, w których w ogóle nie są prowadzone badania naukowe. Uczestnicy wskazali również na potencjalny problem czy też napięcie między systemem bolońskim, który zakłada dużą i rosnącą liczbę doktorantów a proponowanym w założeniach ograniczaniem liczby doktorantów poprzez przyznawanie stypendium wszystkim bez wyjątku. Prof. Kwiek uznał w odpowiedzi, że napięcie między wymaganiami stawianymi w ramach Procesu Bolońskiego a polskimi potrzebami wyrażanymi liczbą doktorantów jest duże. W Polsce potrzeba jednak większej liczby doktoratów w miejsce dużej liczby doktorantów, z których poważna część w ogóle nie zajmuje się pisaniem doktoratu czy pracą naukową lub zajmuje się tym w sposób dorywczy. Polsce potrzeba dziś habilitacji na znacznie wyższym poziomie, a wobec tego potrzebne są również silniejsze studia doktoranckie prowadzone dla osób najbardziej zdeterminowanych, które otrzymywałyby państwowe stypendia doktoranckie, i które w ustawowym terminie czterech do pięciu lat pisałyby dobre doktoraty.

25 listopada 2016 - Konferencja programowa Narodowego Kongresu Nauki - Rozwój humanistyki i nauk społecznych w Polsce, Toruń.

Dr hab. Emanuel Kulczycki podczas panelu zatytułowanego „System publikowania w naukach społecznych i humanistycznych – w poszukiwaniu porównywalności” przedstawił idee dotyczące krajowego systemu oceny publikacji naukowych, którymi kierował się zespół przy tworzeniu projektu założeń do ustawy PSW. Podkreślił, że dyskusja o systemie oceniania publikacji naukowych musi uwzględniać uwarunkowania, w których ten system funkcjonuje. W Polsce mamy system krajowy, który wymaga udoskonalenia. Podkreślił, że

namysł nad tym jak go ulepszyć powinien zostać przeprowadzony w oparciu o ewaluację dotychczasowego funkcjonowania oraz z wykorzystaniem doświadczeń innych krajów. Dr hab. Kulczycki zaznaczył, że z racji finansowych (koszty procesu kategoryzacji jednostek naukowych wynoszące 3 mln zł) jesteśmy obecnie na nasz oceny parametrycznej skazani. System ekspercki (oparty na *peer review*) wymagałby wielokrotnego zwiększenia nakładów na ten cel. Wykazał, że niemalże wszystkie dziedziny nauki można ująć w jeden wspólny model oceny publikacji, przyjmując odpowiednie wagi, parametry oraz mając wysoki poziom tzw. pokrycia baz bibliograficznych. Zaznaczył, że książek naukowych nie możemy oceniać ekspercko (zbyt duża ilość zgłoszeń - w poprzedniej kategoryzacji - 19 764), ani na podstawie kryteriów czysto formalnych (to dałoby pole tzw. „drapieżnym wydawcom” publikującym wszystko i nazywającym to „monografią”). Za jedyną drogę uznał krajowy ranking prestiżowych wydawnictw. W przypadku czasopism dr hab. Kulczycki wskazał, że tylko poleganie na uznanych, aktualizowanych baz danych (w rodzaju bazy SCOPUS) stanowi produktywnie rozwiązanie. Na koniec, odwołując się do przykładu norweskiego rozwiął mit konieczności uprawiania humanistyki i nauk społecznych w językach narodowych (w Norwegii w latach 2010–2013 przedstawiciele nauk humanistycznych opublikowali w językach międzynarodowych 61,1% wszystkich swoich publikacji, a przedstawiciele nauk społecznych 71,7%).

Zapis panelu dostępny w wersji elektronicznej w serwisie YouTube na stronie [kanału Narodowego Kongresu Nauki](#).

8 grudnia 2016 - Konferencja programowa Narodowego Kongresu Nauki - Współpraca nauki z gospodarką i administracją dla rozwoju innowacyjność, Wrocław.

Prof. Kwiek zaprezentował najważniejsze założenia proponowanego dokumentu dotyczące współpracy uczelni z gospodarką i główne bariery na drodze do sukcesu w tym obszarze. Trzecim, niezmiernie istotnym graczem w ramach tej relacji jest państwo. Prof. Kwiek udzielił odpowiedzi na ogólne pytanie dotyczące tego, w jaki sposób system szkolnictwa wyższego ma promować otwartość szkolnictwa wyższego na gospodarkę oraz zaproponował wizję zarządzania komercjalizacją wyników badań naukowych. Ponadto przedstawił najważniejsze bodźce wspierające współpracę uczelni z przedsiębiorstwami. W swoim wystąpieniu zwrócił uwagę na brak motywacji po obu stronach tej współpracy. Pokazał, że zupełnie inna logika funkcjonowania występuje w sektorze szkolnictwa wyższego, a inna w sektorze przedsiębiorstw. Wskazał, że komercjalizacja to długi proces obarczony dużym

ryzykiem i niepewnością, z którego zysk jest stosunkowo mały. W inny sposób rozkłada się też po stronie firmy, gdzie przychód z komercjalizacji jest przede wszystkim finansowy, inaczej zaś po stronie naukowca, gdzie zysk jest częściowo finansowy, ale przede wszystkim prestiżowy. Prof. Kwiek zauważył, że bariery współpracy z gospodarką podzielić można na trwałe i zmienne. Do zmiennych zaliczył poziom nakładów na badania naukowe w szkolnictwie wyższym, poziom nakładów na badania naukowe w sektorze przedsiębiorstw oraz kultury instytucjonalne uczelni. Oba powyższe poziomy oraz samą kulturę instytucjonalną można zmieniać. Natomiast bardziej trwałe są bariery współpracy z gospodarką takie, jak jej struktura, gdzie w Polsce mamy do czynienia z dominacją małych firm oraz z modelem rozwoju promującym zakupy rozwiązań z zagranicy. Ponadto zaznaczył również, że w dzisiejszej współpracy brakuje zaufania przedstawicieli obydwu sektorów. Dużym problemem, na który zwrócił uwagę prof. Kwiek jest dzisiejsza nadmierna biurokratyzacja uczelni, która ma bezpośredni wpływ na wszystkie obszary ich działania, ale w sposób wyjątkowy dotyczy kontaktu z gospodarką. Utrudniające ten kontakt są istniejące dziś wymogi wydatkowania środków publicznych. Jak to ujął prof. Kwiek: „Masz pieniądze = masz problem” oraz „Chcesz współpracować z gospodarką w ramach uczelni = masz ogromny problem”. Zarówno w trakcie swojej prezentacji, jak i w dyskusji profesor Kwiek wskazywał na istnienie ważnego gracza w ramach współpracy uczelni z gospodarką, to znaczy państwa. Trudno sobie wyobrazić długoterminową systemową współpracę obydwu sektorów bez stałego wsparcia instytucjonalnego, finansowego, legislacyjnego państwa. Promocja komercjalizacji i otwarcia na gospodarkę powinna odbywać się na wszystkich poziomach. Po pierwsze, na poziomie systemu, a więc w ramach prawa o szkolnictwie wyższym, ustawy o finansowaniu szkolnictwa wyższego i tak dalej. Po drugie, na poziomie instytucji. Po trzecie, na poziomie podstawowych jednostek organizacyjnych. Po czwarte zaś na indywidualnym poziomie kadry akademickiej. Promocja komercjalizacji powinna obejmować mechanizmy prawne, mechanizmy ekonomiczne i mechanizmy prestiżowe. Prof. Kwiek w dyskusji wskazał na to, iż prestiżowe docenienie współpracy z gospodarką jest niezwykle istotne, a dotyczy takich aspektów funkcjonowania kadry akademickiej, jak awans instytucjonalny, awanse na stopień doktora habilitowanego i profesora. Udział habilitanta i kandydata na profesora w tak zwanej trzeciej misji uczelni, która obejmuje między innymi komercjalizację jest dzisiaj radykalnie niedoceniany. W związku z tym w dyskusji wskazał na trzy typy bodźców sprzyjających współpracy z gospodarką wymieniając: bodźce prawne, bodźce organizacyjne i bodźce finansowe. Chodź bodźce prawne są istotne to nie mogą zastąpić bodźców organizacyjnych, do których prof. Kwiek zaliczył kulturę

przedsiębiorczości na uczelni, klimat przychylny współpracy z gospodarką, poszukiwanie dodatkowych przychodów przez uczelnię. Natomiast w kontekście bodźców finansowych, dzisiaj niemal nieistniejących, wskazał na przykład wynagrodzenia w projektach, w tym w projektach realizowanych wspólnie z gospodarką. Prof. Kwiek wskazał również na konieczność większego uwzględniania przychodów z gospodarki oraz patentów w ramach oceny instytucjonalnej prowadzonej przez komitet ewaluacji jednostek naukowych

Zapis panelu panel dostępny wersji elektronicznej w serwisie YouTube na stronie [kanału Narodowego Kongresu Nauki](#).

12 grudnia 2016 – Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego - Rada Programowa Kongresu Nauki, Warszawa.

Prof. Kwiek podkreślił, iż przyszłość Nauki i Szkolnictwa Wyższego w wymiarze legislacyjnym i finansowym zależy od decyzji politycznej, od politycznej woli, a tym samym wykonalność reform uzależniona jest od dostępności środków. Właściwe założenia do projektu przygotowuje Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego i to ono urealni propozycje (czy raczej część z nich), nad którymi obecnie dyskutujemy. Prof. Kwiek zwrócił uwagę, że kluczowe znaczenie ma pytanie o to czy powstanie jedna ustawa zintegrowana, czy też powstanie kilka nowych ustaw, w tym ustawa Prawo o Szkolnictwie Wyższym, o tytułach i stopniach naukowych, o finansowaniu nauki. Zaprezentowany w trakcie spotkania rozbudowany fragment diagnozy sytuacji polskiego szkolnictwa wyższego i nauki obejmował trzy wymierne pola polskich niepowodzeń w obszarze nauki: niepowodzenia w rankingu szanghajskim, niepowodzenia w zdobywaniu grantów z Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych oraz niepowodzenia w publikowaniu w najbardziej prestiżowym obiegu publikacyjnym czyli w czasopiśmie indeksowanych w bazie Web of Science. Założeniem prezentowanego projektu jest stwierdzenie o akceptowalnym poziomie kształcenia w Polsce i pogarszający się poziomie uprawiania badań naukowych. Prof. Kwiek szczegółowo zdefiniował zwycięzców potencjalnej reformy i pokazał, w jaki sposób należy zdobyć ich poparcie. Zwycięzcy tej reformy to uczelnie oraz kadra uczelni odnoszących mierzalne sukcesy naukowe. To ich możliwości rozwoju mają radykalnie wzrosnąć w przyszłości. Trudno sobie wyobrazić sukces reform bez poparcia kadry akademickiej, a w systemie istnieją rozbieżne interesy. W prezentowanym projekcie przyjęto, że niezbędne jest zdobycie poparcia kadry silnej w obszarze badań naukowych, umiędzynarodowionej i nastawionej na konkurencję, otwartej na naukę światową. Prezentowane założenia oznaczają, że państwo

zobowiąże się do wprowadzenia szkolnictwa wyższego w obszar nauki globalnej i powszechnie stosowanych reguł gry akademickiej. Celem systemowym tak rozumianej reformy jest poprawa sytuacji najlepszych naukowo ośrodków, czyli ośrodków o kategoriach A+ i A oraz ośrodków aspirujących i zmieniających się czyli mających w przyszłości otrzymać kategorię B1, jak również tych, które zdobywają granty w trybie konkurencyjnym m.in. z NCN, Horyzontu 2020, ERC i FNP. Parametryzacja przeprowadzana przez KEJN oraz poziom i liczba grantów zdobywanych w trybie konkurencyjnym to najważniejsze dzisiaj mierniki pokazujące różnice w poziomie naukowym różnych ośrodkach w kraju. Szczególne zainteresowanie słuchaczy wzbudziła koncepcja wzrostu doskonałości naukowej w systemie oraz Narodowego Programu Doskonałości Naukowej. Godzinna debata obejmowała około dwudziestu wystąpień oraz odpowiedzi profesora Marka Kwieka. Najważniejsze punkty dyskusji obejmowały m.in. sposoby wyłaniania uczelni flagowych oraz roli uczelni flagowych w odnowa zdefiniowanym systemie. W tym kontekście pojawiła się troska o to, czym będą uczelnie dydaktyczne, które można zdefiniować jako resztę, a które niejako same się dziś wyłączają z wyścigu o konkurencyjne środki na badania. Prof. Kwiek wyjaśnił że podział na trzy typy uczelni: uczelnie badawcze badawczo-dydaktyczne i dydaktyczne, nie musi być podziałem obejmującym klasyfikacje i formalne przypisanie do typów uczelni. Można ten podział traktować jako czysto funkcjonalny. Oznaczałoby to, że różne typy uczelni są finansowane w różnym stopniu, z różnych źródeł, a to bezpośrednio wpływa na tryb pracy akademickiej, kategoryzację podstawowych jednostek organizacyjnych i inne wymiary pracy akademickiej. Kolejną część dyskusji poświęcono propozycji zespołu by kadra, która ukończyła 70 rok życia nie miała wpływu na decyzje finansowe, czyli recenzowanie w grantach, jak również na decyzje awansowe czy recenzje w postępowaniach habilitacyjnych i profesorskich, oraz by nie mogła dawać uprawnień w sektorze publicznym i sektorze prywatnym. Problem ten pojawił się zresztą już w trakcie kilku spotkań. Prof. Kwiek odpowiadał, że w krajach zachodnich granica wiekowa jest postawiona jeszcze niżej i jest najczęściej 65 lub 66 lat. Propozycja zespołu zakłada, że naukowiec który nie jest już aktywny naukowo w swojej instytucji i nie bierze udziału w codziennej pracy instytucjonalnej nie powinien decydować o pieniądzach, ani o przyszłości osób, które nadal są aktywne. Kolejny punkt dyskusji dotyczył funkcjonowania rad powierniczych na uczelniach w nowym systemie, a w szczególności kaskadowego wyłaniania członków kolejnej, drugiej rady po to aby zachować jej pamięć instytucjonalną. Dużym problemem, na który wskazywali uczestnicy debaty okazało się zagrożenie upolitycznienia rady powierniczej. Prof. Kwiek podkreślił, że wszyscy członkowie rady powierniczej są i muszą być akceptowani przez Senat

uczelni. Kolejna kwestia dotyczyła zdobywania tytułu profesorskiego i proponowanego przez zespół ułatwienia i udrożnienia systemu w postaci rezygnacji z warunku wypromowania określonej liczby doktorów. Prof. Kwiek wyjaśnił, że po pierwsze profesura, podobnie jak habilitacja ma w nowym systemie opierać się wyłącznie o osiągnięcia naukowe, a nie żadne inne, na przykład administracyjne. Po drugie warunek promotorstwa może w wielu miejscach oznaczać możliwości blokowania awansów najzdolniejszej kadry poprzez ograniczenie dostępu do doktorantów. Zakładamy, że wzmocnienie profesury oznacza jej silniejsze umiędzynarodowienie, czyli ocenianie osiągnięć kandydata w kontekście nauki światowej i to, czy faktycznie wypromował on jakichkolwiek doktorów nie ma tutaj większego znaczenia. Praca naukowa jest zajęciem zespołowym, a naukowcy (w większości dziedzin), którzy zespołów nie tworzą (a tym samym, nie wychowują i nie promują swoich następców) nie mają szans na szersze zaistnienie. Zwłaszcza w naukach ścisłych dominuje przecież praca zespołowa, a doktoranci pracują często w grantach swojego promotora i w ramach tych grantów robią doktoraty. W związku z tym czysto hipotetyczna sytuacja, w której profesor o osiągnięciach międzynarodowych nie wypromował doktora jest raczej rzadka. W tym kontekście dyskusji pojawiło się pytanie o jedność nauki i dydaktyki, czyli tradycyjne pytanie uniwersytet Humboldtowski. Prof. Kwiek stwierdził, iż proponowane założenia przyjmują nowe typy zatrudnienia: etat badawczy, etat dydaktyczny i tradycyjne zatrudnienie na etacie naukowo-dydaktycznym, które w zasadzie stanowiąc będzie wciąż najpowszechniejszy typ zatrudnienia. Kolejna kwestia dotyczyła sposobów podnoszenia poziomu średnich uczelni i uczelni, które w praktyce nie prowadzą badań naukowych. Prof. Kwiek podkreślił, że nie wszystkie uczelnie zasługują na dotacje statutowe na badania naukowe, i że w uczelniach dydaktycznych, a więc przede wszystkim lokalnych i w dużej mierze niepublicznych, podstawową misją będzie kształcenie studentów. Korzyścią wyłącznej koncentracji na kształceniu studentów będzie stopniowo jego wyższa jakość. Kolejny punkt dyskusji dotyczył tego, czy uczelnie flagowe to w przyszłości uczelnie czy tylko ich fragmenty. Prof. Kwiek podkreślił, iż nawet najlepsze uczelnie, jak Uniwersytet Warszawski czy Uniwersytet Jagielloński mają lepsze i gorsze wydziały, i że najlepszym wyjściem byłoby finansowanie w przyszłości, w ramach Narodowego Programu Doskonałość Naukowej wyłaniającego uczelnie flagowe, jedynie wybranych wydziałów na przykład 40% wydziałów danej uczelni, ponieważ finansowanie z założenia całych uczelni mogłoby się okazać niesprawiedliwe i nieefektywne. Kolejna kwestia dotyczyła tego, w jaki sposób przeprowadzać reformy bez wzrostu nakładów publicznych i czy jest to możliwe. W dyskusji zaproponowano dobre zdefiniowanie mierników sukcesu uczelni flagowych, to znaczy ściśle określenie tego, co

uczelnie te mają osiągnąć w określonym czasie. Jak podkreślił prof. Kwiek, oprócz kryteriów czysto naukowych i związanych z jakością kształcenia osiągnięcia te musiałyby obejmować również to czy dana uczelnia miałyby pełną dowolność zwolnienia i zatrudnienia kadry akademickiej, przymus stosowania otwartych konkursów na nowe stanowisko, inny sposób zarządzania obejmujący, na przykład, powołanie międzynarodowych rad doradczych czy posiadanie szkół doktorskich. Kolejna kwestia poruszona w dyskusji dotyczyła rosnącej liczby studentów i pytania o to, czy można zagwarantować elitarność uczelni poprzez limitowanie dostępu do nich w przyszłości. Prof. Kwiek uznał, że musimy się pogodzić z dużą i w przyszłości rosnącą liczbą studentów i właśnie po to projekt założeń proponowany przez zespół wprowadza rozróżnienie uczelni w systemie. Część uczelni miałyby się zająć masową dydaktyką prowadząc zajęcia przede wszystkim na poziomie licencjackim, inna część uczelni zaś powinna skoncentrować się na badaniach. W tych drugich uczelniach najważniejsze byłyby programy magisterskie. Na pytanie o kształcenie „miernoty” prof. Kwiek odpowiedział, że nie da się tego dzisiaj uniknąć ponieważ w Polsce, tak jak wszędzie w świecie, rośnie przekonanie o prawie dostępu do szkolnictwa wyższego. Ratowanie elitarności studiów może realizować się jedynie poprzez zróżnicowanie systemu i wydzielenie różnych typów uczelni, pełniących w systemie różne zadania. Kolejna kwestia dotyczyła tego, czy Polskę stać na badania podstawowe i czy nie należy finansować wyłącznie badań stosowanych, z czym prof. Kwiek wyraźnie się nie zgodził i wskazał na zależność innowacyjności gospodarki od poziomu prowadzonych badań podstawowych, bez których nie da się prowadzić zaawansowanych badań aplikacyjnych. Kolejnym elementem dyskusji było wskazanie na konieczność profesjonalizacji administracji uczelnianej i zwiększenie poziomu narzutów na granty z NCN do 40%. Ostatnim elementem dyskusji była próba zdefiniowania mierników sukcesu reformy czyli możliwości określenia kiedy reforma odnosi sukces, a kiedy się nie udaje. Podkreślono, że niezbędne są jasno wyznaczone cele i jasne kryteria. Ponadto pojawił się postulat by wskazać co należałoby zmienić w ustawie, a co umieścić w innych dokumentach, w tym w innych ustawach.

15 grudnia 2016 - IV Ogólnopolska Konferencja Badaczy Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Poznań.

Podstawowe elementy projektu założeń nowej ustawy PSW zostały zaprezentowane przez prof. Marka Kwieka w trakcie IV Ogólnopolskiej Konferencji Badaczy Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W trakcie ponad godzinnej dyskusji zwrócono uwagę na wiele problematycznych kwestii powiązanych z propozycjami zespołu. Pierwszą z nich było definiowanie

„przeegranych” procesu reformy, grupy niedostosowanej do nowych wytycznych, przede wszystkim nieaktywnej badawczo, kadry. Wskazano na „ludzki” aspekt procesu projektowanej reformy. Dr hab. Dominik Antonowicz ripostował, że obecnie poważnym problemem polskiego systemu jest niedopuszczanie rzeszy młodych, zdolnych badaczy z doktoratem do systemu. Często miejsca na uczelniach blokowane są przez nieaktywną badawczo kadrę. W tej sytuacji twórcy zmian powinni opowiedzieć się po stronie młodego pokolenia. Szczególnie w obliczu nieustannie starzejącego się pokoleniowo systemu polskiej nauki. Istotnym problemem, który wytknięto w trakcie dyskusji projektowi było jego wąskie skupienie się na aktywności badawczej przy niemal całkowitym przemilczeniu znaczenia i nowej wizji funkcji dydaktycznej (zarówno ogólnie w systemie, jak i w instytucjach). Wskazano, że nawet brak odniesienia się do tych kwestii definiuje je w określony sposób. Część uczestników dyskusji odebrała te milczące założenia projektu jako degradowanie funkcji dydaktycznej. Zaproponowano również, że można osłabić podział na trzy typy uczelni posługując się podziałem na uczelnie akademickie i zawodowe (od dłuższego czasu dyskutowany w kontekście polskiego szkolnictwa wyższego). Poddano także w wątpliwość to, czy tak duże organizacje, jak polskie uczelnie publiczne da się skutecznie zreformować. Kolejną problematyczną kwestią założeń, na którą zwrócili uwagę uczestnicy dyskusji było traktowanie w nich mobilności akademickiej jako wartości samej w sobie. Wskazano też na szereg ograniczeń natury ekonomicznej stojących na drodze do upowszechnienia mobilności (szczególnie tej krajowej) wśród polskich naukowców (niskie płace nierekompensujące porzucenia rodzinnych sieci wsparcia przy przemieszczaniu się między miastami, problemy ze znalezieniem pracy dla partnera w innym ośrodku itd.). Prof. Kwiek odpowiadał, że mobilność (szczególnie mobilność zagraniczna) traktowana jest w projekcie jako konkretny (niekoniecznie długi) etap w życiu naukowca i niezbędny składnik jego socjalizacji w globalnym świecie naukowym.

16 grudnia 2016 - Czy inny uniwersytet jest możliwy? Spotkanie Klubu Jagiellońskiego, Poznań.

Dyskusja z udziałem prof. Marka Kwieka, prof. Macieja Żukowskiego, rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu oraz dr. Cezarego Kościelniaka z UAM w Poznaniu. Spotkanie trwało dwie godziny. Prof. Kwiek przedstawił w nim najważniejsze założenia projektu Ustawy 2.0, wraz z precyzyjną diagnozą sytuacji polskiego szkolnictwa wyższego i polskiej nauki oraz katalogiem proponowanych rozwiązań. Istotną część debaty dotyczyła rozwiązań z obszaru zarządzania, w tym, między innymi, wyboru rektora, wyboru senatu, relacji między rektorem i zespołem rektorskim a senatem, relacji między rektorem a dziekanami i wreszcie,

relacji między dziekanami a kadrami podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni. Ponadto dyskutowano o sposobach reformowania procedury parametryzacji i kategoryzacji jednostek dokonywanej przez Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych, w tym kontekście, szczególnie o to, czy parametryzacji poddawać nadal przede wszystkim wydziały czy też, jak proponuje zespół, postawić na parametryzacji osiągnięć badawczych w dziedzinach a nie dyscyplinach. Pytania wiązały się również z nowymi sposobami nadawania uprawnień w oparciu o liczbę kadry z stopniem doktora habilitowanego i tytułem profesorskim. Prof. Kwiek przypomniał, że w ramach propozycji zespołu rośnie rola realnych osiągnięć badawczych, w tym przede wszystkim publikacji i osiągnięć grantowych zdobywanych w trybie konkurencyjnym, a maleje tradycyjna rola uprawnień nadawanych w oderwaniu od osiągnięć badawczych i w oparciu jedynie o liczbę samodzielnej kadry. Ponadto prof. Kwiek stwierdził, że profesjonalizacji i organizacji musi zostać poddanych kilka głównych organów, przede wszystkim Polska Komisja Akredytacyjna oraz Centralna Komisja do spraw Stopni i Tytułów Naukowych. Ich profesjonalizacja musi zostać połączona z dodatkowym stałym dofinansowaniem i ścisłym nadzorem MNiSW. Zgodzono się, że dopóki ciała te działają w pewnej mierze amatorsko i w oparciu o wysiłek kadr akademickiej i bez systemowego wsparcia aparatu administracyjnego obydwu organów, dopóty trudno liczyć na ich silniejsze wykorzystanie w procesie reform.

Zapis spotkania znajduje się na [portalu Youtube](#)

20 grudnia 2016 – Spotkanie z rektorami, dziekanami i kadrami akademicką gdańskich uczelni na Politechnice Gdańskiej, Gdańsk.

Profesor Marek Kwiek, wraz z dr hab. Joanną Wolszczak-Derlacz zaprezentowali projekt założeń do ustawy PSW przed gronem rektorów, dziekanów i przedstawicieli kadry akademickiej uczelni gdańskich. Znaczna część prezentacji została poświęcona nowym elementom finansowania szkolnictwa wyższego i nauki, to znaczy proponowanym relacjom między finansowaniem statutowym, czyli dotacyjnym i finansowaniem grantowym oraz programami dodatkowego finansowania, w szczególności programowi „Milion za Milion” oraz programowi Narodowego Programu Doskonałości Naukowej. Z uwagi na charakter uczelni, na której odbywało się spotkanie szczególną uwagę poświęcono relacjom uczelni z gospodarką oraz zdobywaniu dodatkowych środków z sektora przedsiębiorstw. Prof. Kwiek zaprezentował praktyczny wymiar funkcjonowania programu „Milion za Milion” w odniesieniu do przychodów z gospodarki. Podkreślił, iż program obejmuje wyłącznie zafakturowane przychody z gospodarki, a nie na przykład wspólne projekty finansowane przez państwo. Dyskusja trwająca około godziny koncentrowała się na kilku tematach. Po

pierwsze pojawiło się pytanie o to, czy kopiować wzorce Zachodnie i oraz o to, które z tych wzorców profesor Kwiek uznałby za najlepsze dla Polski. Prof. Kwiek podkreślił, że szczególną uwagę należy poświęcić wzorcom pochodzącym z najbardziej rozwiniętych krajów OECD, które jednak przy wdrażaniu w polskim kontekście muszą być filtrowane przez krajowy kontekst i jego najbardziej palące problemy. Kolejną podjętą kwestią było pytanie o to, czy Polskę stać na prowadzenie badań podstawowych. Prof. Kwiek zaznaczył, że nie ma możliwości myślenia o przełomowych i innowacyjnych badaniach aplikacyjnych bez zapewnienia szerokiej podstawy badań podstawowych. Stwierdził zatem, że Polski nie stać na nieprowadzenie badań podstawowych, jeśli ma się dynamicznie rozwijać. Następne pytanie, które skupiło uwagę słuchaczy dotyczyło tego, co w sytuacji, w której nakłady na szkolnictwo wyższe i naukę miałyby przez dekadę nie wzrastać w ogóle. Prof. Kwiek odpowiadał, że gdyby taka sytuacja miała się wydarzyć to z zaproponowanego zestawu pomysłów zachowałby wyłanianie uczelni flagowych i ich dofinansowywanie wówczas prowadzone, niestety, kosztem innych uczelni. Ponadto prof. Kwiek omówił kluczową rolę rankingu szanghajskiego dla odbioru w świecie całego polskiego systemu szkolnictwa wyższego. Wypadnięcie polskich uczelni z rankingu szanghajskiego oznaczałoby szybką utratę zaufania do Polski, jako partnera międzynarodowego w badaniach naukowych, a na tym straciłby cały system, a nie tylko dwie uczelnie, które w tym rankingu się dzisiaj znajdują. Duża część dyskusji poświęcona została sprawom studenckimi i doktoranckim. Głównymi kwestiami, na których skupiła się uwaga dyskutujących było założenie o wypłacaniu stypendium dla wszystkich doktorantów, status prawny doktoranta oraz jakości kształcenia na studiach i studiach doktoranckich.

10 stycznia 2017 - Ustawa 2.0 - citius, altius, fortius? Dyskusja w siedzibie Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, Warszawy

Dyskusję, w siedzibie Fundacji na rzecz Nauki Polskiej opisała Polska Agencja Prasowa. „Podczas debaty w FNP zespoły opowiadały m.in. o tym, jak w nowym systemie wyobrażają sobie proces budowy jakości naukowej i dydaktycznej. [...] Jeśli chodzi o podział uczelni, to zespół prof. Marka Kwieka z UAM w Poznaniu (na debacie reprezentowany przez dr. hab. Dominika Antonowicza) proponuje, aby system docelowo składał się z trzech typów uczelni wyłonionych w oparciu o osiągnięcia naukowe i grantowe. Byłyby to uczelnie dydaktyczne, badawczo-dydaktyczne i badawcze. [...] Podczas debaty rozmawiano też o ustroju uczelni. Dr Dominik Antonowicz [...] ocenił, że nieduży poziom finansowania badań naukowych i szkolnictwa wyższego jest wyrazem niskiego zaufania społecznego wobec uczelni. Jego

zdaniem ważne jest więc, by uczelnie opowiadały o tym, co robią, i aby budowały instytucjonalne pomosty łączące je ze światem zewnętrznym. Według niego formą zwracania się do społeczeństwa mogą być uczelniane rady powiernicze. Zespół chce też dać większą władzę rektorowi, który byłby wybierany w drodze konkursu. Natomiast opowiada się za ograniczeniem na uczelniach roli organów kolegiałnych. [...]”³

Trzy głosy, które wybrzmiały w trakcie dyskusji w siedzibie FNP przytoczono na stronie Uniwersytetu Warszawskiego. Warto przywołać je to *in extenso*. Prof. Marcin Pałys, rektor UW odniósł się do istotnego problemu sposobu wyłaniania rektora i jego funkcji w projektowanym systemie stwierdzając, że: „Pytanie o sposób wyłaniania rektora jest pytaniem postawionym obok istniejącego problemu. W strukturze uczelni to wydziały są jednostkami, które mają najwięcej władzy. Pieniądze naukowe trafiają do wydziałów. Kierunki studiów prowadzone są przez wydziały. Stopnie naukowe nadawane są przez rady wydziałów i zazwyczaj w wąskich dyscyplinach. Bez zastanowienia się nad strukturą uczelni, pytanie o to, w jaki sposób wyłaniamy kogoś, kto stoi na czele uczelni, jest stawianiem wozu przed koniem. Często używane jest sformułowanie, że potrzebni są rektorzy menadżerowie, ale używając tego słowa wprowadza się trochę zamieszania. Każdy menedżer w rozumieniu korporacyjnym, przyszedłszy do pracy na uczelni, powiedziałby, że tu nie ma czym zarządzać, ponieważ wszystko jest zarządzane przez ustawę i przepisy, a pozostaje niewiele zadań związanych albo z administrowaniem, albo ze stawianiem celów przed uniwersytem. Jeśli chodzi o administrowanie, to mamy na uczelniach kanclerzy i to są właśnie stanowiska menedżerskie. Rolą rektorów w moim poczuciu jest natomiast stawianie celów strategicznych przed całą uczelnią. Pamiętajmy, że menedżer to ktoś, kto realizuje postawione cele, w przypadku rektora potrzebna jest umiejętność stawiania celów, a w następnym kroku ich realizowania.”. Silnym głosem w dyskusji o społecznej funkcji uniwersytetów oraz kulturotwórczej roli małych ośrodków akademickich i istotnym braku pod tym względem m.in. w projekcie założeń zespołu pod kierownictwem prof. Kwieka, była wypowiedź dr hab. Aneta Pieniądz z Instytut Historyczny UW oraz ruchu Obywatele Nauki: „W dyskusjach o ustawie najczęściej pojawiają się słowa „przedsiębiorczość”, „konkurencyjność”, „doskonałość”, „innovacyjność”. Natomiast w ogóle nie pojawiają się takie hasła, jak „wspólnotowość”, „dzielenie się wiedzą”, „krytycyzm myślenia” czy „służba społeczna” rozumiana w ten sposób, że uniwersytety są powołane, aby w dystansie do polityki i

³ Źródło: <http://naukawpolsce.pap.pl/aktualnosci/news,412668,doskonalosc-naukowa-i-ustroj-szkol-wyzszych-tematami-debaty-nad-ustawa-20.html>

gospodarki tłumaczyć społeczeństwu, jak funkcjonować w zmieniającym się i coraz bardziej niestabilnym świecie. [...] Debaty o ustawie poświęcone są często temu, jak wyłonić najlepsze uczelnie. A jakie są przewidziane rozwiązania dla tych, którzy nie będą najlepsi, poza tym, że mamy ich zachęcać do tego, żeby byli najlepsi? Lokalne ośrodki mają wielką rolę kulturotwórczą, cywilizacyjną. Co zrobić, aby były lepsze, aby nie proponować im, żeby się zamknęły? Bo przecież społeczny interes nie leży w tym, żebyśmy mieli tylko pięć najlepszych uczelni.”. Na koniec dyskusji również do kwestii niedowartościowania w projektach elitotwórczej funkcji uniwersytetów odniósł się prowadzący, dr hab. Łukasz Niesiołowski-Spanò, dyrektor Instytutu Historycznego UW również z ruchu Obywateli Nauki. „Mam ekstrawagancką propozycję. Wiemy, że uniwersytety służą temu, aby – w bardzo dużym skrócie – „produkować naukę”. Myślmy o naukowcach i o nauce jako dobru, które jest naszym celem. (...) A może nie powinniśmy myśleć o studentach tylko jako o przyszłych naukowcach i o tym, że to ci naukowcy będą elitą? Zróbmy eksperyment na dziesięć lat i niech elitą będą nauczyciele, niech to oni będą najważniejszą grupą docelową kształconą na polskich uczelniach. Proszę zobaczyć, jakie to by przyniosło po dwóch dekadach korzyści dla społeczeństwa. Padają głosy o rozmijaniu się celów uczelni i systemu szkolnictwa powszechnego. To mógłby być wkład uniwersytetów i środowiska akademickiego w podniesienie poziomu szkoły. Nie zrobimy tego dekretem czy konstytucją edukacyjną, tylko podniesieniem poziomu nauczycieli.”⁴

Zapis spotkania znajduje się na [portalu Youtube](#)

Pozostałe spotkania

Dwa pozostałe spotkania (tj. spotkanie z Uniwersytecką Komisją Nauki Uniwersytetu Warszawskiego z dnia **20 stycznia 2017** roku oraz uczestnictwo w panelu konferencji programowej Narodowego Kongresu Nauki w Katowicach z dnia **26 stycznia 2017** roku, zatytułowanego „Ścieżki kariery i rozwój młodej kadry naukowej w kontekście Ustawy 2.0”) odbyły się po zamknięciu oficjalnego okresu konsultacji i z racji ograniczeń czasowych nie mogły stanowić przedmiotu niniejszego omówienia.

⁴ Wszystkie wypowiedzi pracowników Uniwersytetu Warszawskiego zostały przytoczone za relacją z debaty zamieszczoną na stronie uniwersytetu: <http://www.uw.edu.pl/debata-o-ustawie-2-0/>

IV Omówienie wyników konsultacji pisemnych

Wprowadzenie

Ze względu na to, że szczegółowe i przeprowadzone punkt po punkcie zrekonstruowanie zarzutów oraz postulatów sformułowanych w pisemnych odpowiedziach reprezentantów interesariuszy, jak również odpowiedzi zespołu, zostały zebrane w postaci „Tabeli uwag zgłoszonych w ramach pisemnych konsultacji publicznych” (znajdującej się w aneksie do niniejszego raportu) poniższa część przybrała bardziej syntetyczny charakter. W kolejnych częściach wyszczególnione i omówione zostaną zatem kolejno obszary, w których autorzy opinii wyrazili poparcie dla propozycji zawartych w założeniach, kwestie sporne, jak również podstawowe problemy z konkretnymi elementami projektu założeń autorstwa zespołu.

Poparcie dla proponowanych rozwiązań

Największym poparciem projekt założeń do ustawy PSW autorstwa zespołu cieszył się wśród organizacji reprezentujących młodych naukowców (AMU, RMN, KS FNP) oraz doktorantów (KRD). We wszystkich nadesłanych drogą pisemną opiniach można jednak spotkać aprobatę dla szeregu pomysłów zespołu.

W odniesieniu do propozycji zmian w zakresie systemu szkolnictwa wyższego poparto przede wszystkim postulowane w projekcie: uproszczenie systemu prawnego szkolnictwa wyższego (KNoK PAN), utworzenie ogólnopolskiego zintegrowanego systemu informatycznego (KRD, RMN), publiczny dostęp do danych statystycznych i finansowych (KRD, ZNP, RMN).

W obszarze ustroju jednostek w systemie szkolnictwa wyższego oraz zarządzaniu nimi wskazano na bezdyskusyjnie mocne strony: przywrócenie rangi i roli Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego (ZNP), uproszczenie i zwiększenie transparentności procedur uczelnianych dotyczących współpracy z biznesem i komercjalizacji wyników badań (KS FNP, RMN, KRD), poparto również postulat zwiększenia autonomii uczelni w zarządzaniu finansami (KRD, RMN), wyrażono aprobatę wobec podtrzymania zakazu wstępu służb na teren uczelni bez uprzedniej zgody rektora (RMN, KRD).

Z propozycji w zakresie przekształceń w systemie oceny jakości wskazano na istotność następujących propozycji: przywrócenia minimum programowych i zdefiniowania nowej roli

PKA (ZNP, KNoK PAN), uspojnienie standardów akredytowania przez PKA ze standardami międzynarodowymi (KSN NSZZ „Solidarność”)

W obszarze propozycji z zakresu finansów i mienia jednostek w szkolnictwie wyższym pozytywnie odniesiono się m.in. do: zwiększenia finansowania nauki i szkolnictwa wyższego w odniesieniu do PKB (ZNP, KS FNP, KSN NSZZ „Solidarność”, KRD, RMN), finansowanie szkół wyższych w postaci dużych, przyznawanych na okres 4 letni, dotacji (RMN, KS FNP), wprowadzenia rozłącznej ewidencji oraz obowiązku rozliczania środków finansowania otrzymywanych ze źródeł pozabudżetowych mających status środków publicznych (RMN, KRD), przekształcenia dodatkowych wynagrodzeń pochodzących z grantów w nieopodatkowane imienne stypendia (RMN, KRD).

Część proponowanych przez zespół rozwiązań w obszarze studiów, sytuacji studentów, doktorantów i absolwentów również opiniowana była pozytywnie, m.in.: idea dopuszczenia do nauczania studentów praktyków spoza uczelni (KS FNP, ZNP), zachowania obecnego systemu kredytów studenckich (PSRP), zachowania jednolitej i wzmocnionej reprezentacji studentów (PSRP, KKHP), utrzymania programu Diamentowy Grant (KRD, PSRP, RMN), zniesienia masowości studiów doktoranckich i likwidacji ich niestacjonarnej postaci (KNoK PAN, KKHP, ZNP, KRD, RMN), stabilnego finansowania doktorantów w ramach stypendium wysokości przynajmniej pensji minimalnej (KS FNP, RMN, KSN NSZZ „Solidarność”), stworzenia otwartego repozytorium do deponowania prac doktorskich (RMN, KRD).

W obszarze modeli kariery i awansu zawodowego organizacje, które odpowiedziały w ramach przeprowadzonych konsultacji publicznych odniosły się pozytywnie do m.in.: postulatu pisania rozpraw doktorskich w języku angielskim (KSN NSZZ „Solidarność”, KRD), zwiększenia zagranicznej mobilności w trakcie studiów III stopnia (KRD, RMN, KS FNP), zniesienia obowiązkowej habilitacji (KS FNP, ZNP, KRD, RMN – choć część organizacji uznało ten krok za zbyt mało radykalny), postulat realizowania stopni (habilitacji) w dziedzinach, nie w dyscyplinach (KSN NSZZ „Solidarność”, RMN), wprowadzenia doktoratów wdrożeniowych (KRD, ZNP), ograniczenie ze względu na wiek wpływu na procesy naukowe i awanse naukowe (ZNP, RMN), ostatecznego wyeliminowania wieloletowości z systemu (RMN, KRD).

Kwestie dyskusyjne i problemowe

Jedną z kwestii dyskusyjnych, podejmująca najbardziej ogólne zasady sterujące przedłożonym do konsultacji projektem założeń, było zagadnienie regulacji systemu poprzez zasadę ogólnej konkurencji, która z czasem na prowadzić do jego wyraźnej stratyfikacji i koncentracji środków finansowych na badania w najlepszych jednostkach. Z jednej strony, pojawiły się głosy udzielające wyraźnego poparcia temu kierunkowi (RMN), z drugiej zaś podkreślano nieakceptowalność takiego procesu wskazując na jego negatywne konsekwencje, szczególnie dla małych, lokalnych ośrodków pełniących funkcję elito i kulturotwórcze w mniejszych miejscowościach (ZNP) (KKHP). Na istotną kwestię zwrócono w opinii NCN, twierdząc, że: „Takie etykietowanie może być natomiast z pewnych względów niekorzystne. Można sobie przecież np. wyobrazić sytuację, że będą uczelnie, które tylko w pewnych dziedzinach będą reprezentowały wysoki poziom, jednak przynależność do niższej kategorii całej uczelni może negatywnie wpływać na rozwój tych wysepek doskonałości poprzez obniżone finansowanie.”. W wyniku konsultacji zespół proponuje jednak również alternatywne podejście, które zamiast etykietowania uczelni zastosuje identyczne warunki dofinansowania i wyłaniania uczelni de facto badawczych – w ramach podejścia funkcjonalnego. Nie liczyłoby się jak się nazywają, ale jak są finansowane (NCN, FNP, H2020 etc.) i jak są parametryzowane. Podejście funkcjonalne jest miękkie i nie etykietuje, a warunki brzegowe i mierniki sukcesu mogą być równie silne. Problem wysepek doskonałości jest realny; być może rozwiązaniem jest ich sieciowe połączenie z jednostkami równie dobrymi na uczelniach wyżej ocenianych naukowo.

Dyskusję rozpałała również kwestia „stanu spoczynku” dla profesorów tytularnych powiązana z ograniczeniami w zakresie uczestnictwa w recenzowaniu grantów, recenzjach w awansach czy przekazywaniu uprawnień. Niektóre organizacje wsparły tę drugą kwestię („Ograniczenie ze względu na wiek wpływu na procesy naukowe i awanse zawodowe” ZNP), jednocześnie dystansując się od instytucji stanu spoczynku. Inne zaś wskazywały, że kwestie te winne leżeć w gestii uczelni, nie zaś opierać się na rozwiązaniach ustawowych (KRD). NCN zaznaczył natomiast, że przynajmniej w procesach recenzyjnych, tego rodzaju ograniczenia nie mają uzasadnienia. Zespół stoi na stanowisku, że wiek 70 lat dla profesora tytularnego i proponowane ograniczenia (recenzje grantowe, recenzje awansowe, dawanie uprawnień) są sztywne, ale nie ograniczają uczelniom dawania możliwości w charakterze profesora emerytowanego. Rozwiązanie ustawowe jest ważne, ponieważ ograniczy istniejące patologie. Stan spoczynku centralny i ustawowy, ponieważ uczelnie nie prowadzą programów

emerytalnych dla swoich pracowników, w tym profesorów. Zespół dostrzega potrzebę odmłodzenia polskiej akademii, w której wpływ najstarszej kadry odbiega znacząco od jej wpływu w krajach Europy Zachodniej (patrz katedry niemieckie i warunek 65 lat etc.).

Jedną z kwestii wywołujących kontrowersje jest postulowane obniżenie i ujednoczenie wartości punktowej czasopism (głównie w języku polskim) z listy B MNiSW. Rozwiązanie to ma zarówno swoich wyraźnych przeciwników (ZNP), jak i wyraźnych zwolenników (KRD, RMN). Zespół argumentuje, że w obecnej sytuacji istnienia na liście B bardzo wielu czasopism o niezwykle niskich standardach i kulturze publikacyjnej oraz powszechnego przyzwolenia na publikowanie w tych czasopismach, nie widzi innej możliwości, jak ustalenie jednej niskiej stawki punktowej za publikacje w czasopismach z listy B. Jednocześnie proponuje by znaczną część polskich dobrych i bardzo dobrych czasopism objąć państwowym programem wsparcia, mającym na celu wprowadzenie (czy utrzymanie) ich na listę SCOPUS. Lista B to ponad 2212 czasopism w systemie obejmującym ponad 93 000 kadry akademickiej.

Silna władza rektora postulowana w projekcie założeń miałaby w świetle niektórych opinii, skutkować nadmierną asymetrią relacji pracodawca - pracownik i osłabienie pozycji pracownika (ZNP), bądź nieefektywnością zarządzania (RMN). Wątpliwości i ostrożność względem takiej formy organizacji rządu uczelnią wyraziło również KS FNP. Podobną reakcję wywołało postulowane w projekcie usunięcie 20% reprezentacji studentów i doktorantów z ciał kolegialnych (PSRP, KRD, KKHP). Zespół zakłada jednak osłabienie kolegialnych ciał uczelni i wzmocnienie ośrodka władzy rektorskiej, tym samym też odejście od pełnej reprezentacji wszystkich grup uczelnianych we wszystkich ciałach zarządczych uczelni. Studenci w projektowanym systemie pełnią istotną rolę w instytucjonalnych mechanizmach zapewniania jakości kształcenia.

Krytyce poddano również zachowanie w projekcie habilitacji oraz tytułu profesora (ZNP, KSN NSZZ „Solidarność”, NCN). Jak wskazało NCN: „Należy dążyć do jego radykalnej zmiany, a nie do jego kolejnego reformowania. Naszym zdaniem należałoby pójść w kierunku większej etatyzacji, na przykład poprzez ograniczenie możliwych stanowisk profesorskich, co wymusiłoby rzeczywistą konkurencję. Uważamy, że trzeba dążyć do zniesienia tytułu profesora, który jest rozwiązaniem zupełnie niespotykanym w świecie, oraz przynajmniej do ograniczenia znaczenia habilitacji.”. Zespół zakłada, że w obecnej sytuacji – degradacji i skrajnego obniżenia wymagań względem stopnia doktora – doktorat nie może i długo jeszcze nie będzie mógł być przepustką do naukowej samodzielności. Zlikwidowanie tytułu

naukowego profesora może przyczynić się jedynie do dalszego pogłębiania zapaści polskiej nauki. Prestiż w nauce w Polsce określa cykl: doktorat, habilitacja, profesura tytułarna, i odpowiadające im stanowiska uczelniane; stopień dr hab. i tytuł profesorski nie są obowiązkowe w nowym systemie, ale ich zdobycie – wyłącznie w oparciu o badania naukowe, publikacje i osiągnięcia grantowe – wpływa na status pracowników uczelni i ich wynagrodzenia (w ramach autonomii uczelni). Zespół popiera ten postulat - za 10 lat. Habilitacja i profesura nie mają żadnego wpływu na otrzymywanie grantów z NCN – ale mają mieć realny wpływ na hierarchię w uczelniach. Organizacja - jaką jest uczelnia - pozbawiona hierarchii ustalonej wedle mierzalnych osiągnięć naukowych nie działa w żadnym kraju zachodnim. Alternatywą jest etatyzacja stanowisk profesorskich – gdyby MNISW miało znieść tytuł profesora i stopień doktora habilitowanego, to etatyzacja oparta o konkursy byłaby najlepszym rozwiązaniem. W tę stronę idzie wariantowa propozycja PPP – 1000 nowych stanowisk. Likwidacja habilitacji i profesury oznaczałaby potrzebę silnego pomiaru osiągnięć naukowych i upubliczniania go w formie nowych stanowisk: ograniczonej liczby profesur i innych niższych. Np.: profesor, ew. profesor nadzwyczajny, docent lub równoważny, adiunkt; wymagania określałyby uczelnie.

W tym kontekście wskazywano również na problematyczność likwidacji profesury uczelnianej (AMU, Stowarzyszenie Top 500 Innovators), co godzić miałoby w autonomię uczelni i ostatecznie rodzić sprzeczność w samym projekcie założeń. Zespół uważa jednak, że uczelnie na stanowiska profesorskie mogą, ale nie muszą zatrudniać aktualnych i przyszłych posiadaczy tytułu profesorskiego. Kadra nieaktywna badawczo nie tylko nie powinna pracować na stanowiskach profesorskich – ale nie powinna w ogóle pracować na uczelniach badawczych. Na tym m.in. będzie polegała autonomia uczelni: część wprowadzi takie regulacje, a część nie; konsekwencją będzie z czasem różna konkurencyjność naukowa różnych jednostek podstawowych.

Wśród organizacji akceptujących zachowanie habilitacji i tytułów profesorskich kontrowersję wywołała natomiast „rezygnacja z wymogu wypromowania doktorantów przez kandydatów do tytułu profesorskiego.” W opinii zespołu, po pierwsze profesura, podobnie habilitacja, ma w nowym systemie opierać się wyłącznie o osiągnięcia naukowe, a nie żadne inne, na przykład administracyjne. Po drugie warunek promotorstwa może w wielu miejscach oznaczać możliwości blokowania awansów najzdolniejszej kadry poprzez ograniczenie dostępu do doktorantów. Zakładamy, że wzmocnienie profesury oznacza jej silniejsze umiędzynarodowienie, czyli ocenianie osiągnięć kandydata w kontekście nauki światowej i

to, czy faktycznie wypromował on jakichkolwiek doktorów nie ma tutaj większego znaczenia. Praca naukowa jest zajęciem zespołowym, a naukowcy (w większości dziedzin), którzy zespołów nie tworzą (a tym samym, nie wychowują i nie promują swoich następców) nie mają szans na szersze zaistnienie.

Wątpliwości wysunięto również wobec „zamiaru utrzymania w uczelniach badawczych wysokiej liczby studentów”, twierdząc, że „nauka w tych uczelniach powinna mieć charakter elitarny” (KS FNP). Zespół stoi jednak na stanowisku, że w takich miejscach, jak Uniwersytet Warszawski czy Uniwersytet Jagielloński w kategorii uniwersytetów (oraz Akademia Górniczo-Hutnicza czy Politechnika Warszawska w kategorii politechnik) – z powodu chociażby tradycyjnej elitotwórczej roli – nie może być mniej studentów niż odpowiednio np. 30-40 tys. (i 20-25 tys.). Ponadto żadna uczelnia uznawana za prestiżową nie zaryzykuje obniżenia liczby studentów jako instytucja długiego trwania: ryzyko przyszłych perturbacji byłoby zbyt duże. Elitarne mogą być wydziały, szkoły (np. doktorskie), a zwłaszcza kształcenie seminaryjne na poziomie magisterskim i doktorskim. Koncepcja małych elitarnych uczelni badawczych jest nierealna, chociaż pociągająca; wymagałaby bardzo dużych kapitałów żelaznych ze źródeł filantropijnych (USA, Wlk. Brytania), w Polsce dziś niedostępnych.

Wreszcie zaś sprzeciwiono się „powołaniu autonomicznej jednostki odpowiedzialnej za strategię rozwoju szkolnictwa wyższego” (RGIB, KSN NSZZ „Solidarność”). Zespół wskazuje jednak, że funkcja strategiczna w projektowanym systemie leży całkowicie po stronie MNiSW. Projekt postuluje utworzenie samodzielnej jednostki badawczej podlegającej MNiSW i przez nie finansowanej, zdolnej do dostarczania danych dotyczących dynamiki zmian w systemie nauki i szkolnictwa wyższego, w oparciu o które MNiSW mogłoby rozwijać swoje strategie świadomie (*evidence-based policy*)

Podsumowanie

Zrekonstruowana powyżej lista kwestii problematycznych wskazanych w proponowanym przez zespół projekcie założeń nie zamyka oczywiście wszystkich zagadnień, które uczestnicy konsultacji publicznych dyskutowali w kontekście projektu. W dalszej części raportu przejdziemy jednak do wynikłych z konsultacji kierunków zmian w dokumencie założeń, które według zespołu powinna podjąć wyższa instancja pracująca nad ostateczną formą założeń do nowej ustawy PSW. Wszystkie uwagi zebrane w trakcie konsultacji pisemnych, do których odniósł się zespół można znaleźć również w „Tabeli uwag”, w aneksie znajdującym się na końcu niniejszego raportu.

V Rekomendowane kierunki zmian projektu założeń ustawy PSW

Wprowadzenie

Niniejsza część zawiera zwięzłe omówienie rekomendowanych przez zespół ogólnych kierunków dalszych możliwych modyfikacji projektu (zgodnych z jego wewnętrzną logiką). Krótki okres czasu przeznaczony na wykonanie powierzonego w konkursie „Ustawa 2.0” zadania, wydłużający się na skutek wyraźnych próśb uczestników proces konsultacji publicznych oraz sztywny termin złożenia sprawozdania z wyników projektu uniemożliwiły pełnowymiarowe przedyskutowanie efektów konsultacji publicznych w gronie zespołu, a następnie wypracowanie pod ich wpływem odpowiednich zmian w projekcie założeń i ich zaaplikowanie w nowym dokumencie. Biorąc jednak pod uwagę charakter konkursu oraz deklaracje MNiSW odnośnie do sposobu postępowania z wynikami prac zespołów ta bardziej elastyczna i otwarta forma może lepiej przysłużyć się dalszemu procesowi formułowania ostatecznego kształtu założeń niż jednolity tekst. Poniższe zestawienie zawiera jedynie wypunktowanie najbardziej istotnych kwestii, które mogłyby ulec szybkiej modyfikacji w przyszłej wersji dokumentu. W tym punkcie obszernego dokumentu z konsultacji brak jest miejsca na powtórzenie wszystkich odpowiedzi udzielonych przez zespół na sformułowane uwagi, zarzuty i zastrzeżenia pomieszczone w innych częściach tego raportu (zob. szczególnie: dział II i III oraz Tabelę uwag dołączoną do raportu).

Zmiany i uzupełnienia

Część uwag zgłoszonych do propozycji zespołu uznano za dające się uwzględnić w przeformułowanej wersji projektu założeń do nowej ustawy PSW. Poniżej zespół skupił się na kilku najważniejszych obszarach, w których należałoby wprowadzić zmiany pod wpływem procesu konsultacji publicznych.

Trójpodział uczelni

Wiele spośród zebranych głosów wskazywało na istotny brak w projekcie opisu mechanizmów pozwalających na zmianę miejsca uczelni w raz stworzonej klasyfikacji w obrębie podziału na trzy typy uczelni. Kwestia ta rzeczywiście wymaga uzupełnienia. Zespół zakłada, że zmiany te mogłyby się dokonywać wyłącznie w ramach cyklicznej parametryzacji. W mocy jednak zachowane powinny być wyznaczone przez zespół warunki brzegowe, w tym sukcesy w zdobywaniu środków grantowych. Finansowanie grantowe jest kierowane do najlepszych naukowców niezależnie od ich miejsca zatrudnienia w oparciu o

politykę NCN, FNP, MNISW etc. (otwarte konkursy). Dynamiczne przemieszczanie się dotyczy jednak w naszym projekcie bardziej naukowców (mobilność kadry) niż ich instytucji. Korekty statusu w ramach klasyfikacji typów uczelni są potencjalnie możliwe, ale zapewne w niewielkim zakresie i w dłuższym terminie. Zespół w tym kontekście zaakceptował częściowo sugestię Akademii Młodych Uczonych aby zachować możliwość jednorazowego w przeciągu 12 lat otrzymania przez jednostkę dydaktyczną czteroletniej dotacji na badania statutowe w wysokości porównywalnej do dotacji, jaką otrzymują jednostki badawczo-dydaktyczne. Zespół zgadza się zatem by miało to miejsce w formie wyjątkowego, jednorazowego konkursu o bardzo małej liczbie zwycięzców – inna formuła prowadziłyby jedynie do dalszego rozpraszania środków. Podkreślmy raz jeszcze, że przedłożony do konsultacji publicznych projekt stawia przede wszystkim na mobilność kadry akademickiej poszukującej lepszych możliwości uprawiania nauki – a nie na otwieranie furtek do rozpraszania środków w przyszłości między różne typy uczelni, stąd można ewentualnie przyjąć taki mechanizm korygujący (w bardzo małym zakresie).

Ponadto po cyklu konsultacji zespół uznał, iż alternatywą dla silnych, etykietujących klasyfikacji uczelni mogłoby być podejście funkcjonalne do zróżnicowania typów uczelni: jak poszczególne uczelnie zdobywają konkurencyjne środki na badania i jak jej jednostki podstawowe są kategoryzowane. Warunki przynależności do trzech typów uczelni mogą być równie silnie zdefiniowane jak w przypadku podejścia klasyfikującego. Alternatywa ta wynika z dużych oporów, z jakimi pomysł klasyfikacji przyjął środowisko akademickie. Z perspektywy zespołu ważne są jedynie nowe mechanizmy pozwalające na dodatkowe dofinansowywanie dotacyjne (oraz z czasem – doskonałościowe) uczelni nazywanych przez nas badawczymi (oraz z czasem – kilku uczelni flagowych). Oraz stopniowe pozbawianie dotacji statutowej na badania uczelni, które badań naukowych w widocznej skali nie prowadzą, czego efektem jest rozpraszanie i tak zbyt małych środków na badania. Celem całego procesu jest zróżnicowanie pionowe uczelni w sensie praktycznym, a nie koniecznie wprowadzenie mocnej klasyfikacji. Klasyfikacja jest zatem środkiem do zróżnicowania, a nie celem zmian. Gdyby wprowadzanie zróżnicowania uczelni w wersji klasyfikacyjnej lub funkcjonalnej okazało się niemożliwe, zespół za najważniejsze uznaje stopniowe wspieranie powstawania uczelni flagowych: zarazem najbardziej atrakcyjnych miejsc pracy o konkurencyjnym dostępie do stanowisk oraz najbardziej widocznych miejsc produkcji naukowej z perspektywy międzynarodowej, obecnych w globalnych rankingach uniwersyteckich wizytówek polskiej nauki i polskiego szkolnictwa wyższego.

Za niezwykle istotne na dalszym etapie tworzenia dokumentu założeń zespół uznał, zgodnie z uwagami Rady Młodych Naukowców, doprecyzowanie zasad na jakich dokonywać się będzie podział profilowy uczelni, szczególnie to: „1) czy ustalenie charakteru/profilu uczelni będzie wynikało z jednorazowego przyporządkowania i będzie miało charakter stały; 2) czy będzie to proces cykliczny i przyporządkowanie będzie weryfikowane po kolejnym okresie oceny; 3) jakie będą procedury odwoławcze; 4) jakie będą konsekwencje negatywnej oceny wykorzystania środków przez uczelnie badawcze, badawczo-dydaktyczne (niespełnienie przewidywanych wyjątkowych osiągnięć naukowych o światowej jakości)”. Choć dokument zawiera już częściowe propozycje w tym zakresie, to zespół uważa, że dalsze myślenie o wprowadzaniu w życie postulowanego w projekcie trójpodziału musi zakładać udzielenie bardzo precyzyjnych odpowiedzi na powyższe pytania.

Rozwiązania wymaga również kwestia obecnego niedoprecyzowania miejsca uczelni profilowych (technicznych, artystycznych, medycznych) w zreformowanym systemie szkolnictwa wyższego. Zespół zakłada, że część uczelni profilowych podlega innym ministrom, co prowadzi do potrzeby rozbudowanych konsultacji międzyresortowych. Projekt wyraźnie wskazuje na potrzebę konsolidacji, zwłaszcza słabszych ośrodków. Na przykład nie widzimy potrzeby funkcjonowania w systemie oddzielnych „akademii wychowania fizycznego”, chociaż decydujące będą względy finansowe.

Projekt musi zakładać konieczność konsolidacji sektora publicznego i finansowanie ich przez bonusy strategiczne MNISW. Wewnętrzna konsolidacja sektora niepublicznego jest sprawą tego sektora, projekt nie zakłada możliwości konsolidacji międzysektorowej między innymi w celu uniknięcia problemów majątkowych powstających uczelni. Jednocześnie zespół przychyliła się do propozycji Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”, że zapisy dotyczące procesu konsolidacji uczelni należałoby uzupełnić o klauzulę mówiącą, że: „wszelkie konsolidacje uczelni publicznych z uczelniami/podmiotami niepublicznymi nie mogą prowadzić do przechodzenia na własność podmiotu niepublicznego mienia publicznego. Należy zastrzec, że w przypadku konsolidacji uczelni publicznej z niepubliczną może powstać jedynie uczelnia publiczna.”. Zespół popiera też postulat Narodowego Centrum Nauki, aby w szerszym zakresie wziąć pod uwagę instytuty PAN, zwłaszcza w kontekście konsolidacji. Projekt wyłaniania uczelni flagowych wprost odnosi się do konsolidacji – możliwość występowania instytutów PAN o finansowanie doskonałościowe wyłącznie w ramach współpracy z uczelniami. Bliższa współpraca – silnie postulowana.

W projekcie obecność, jak również przesuwanie się w górę globalnych rankingów uniwersytetów nie są traktowane jako cel w sobie, ale jako konkretny wskaźnik (choć nie jedyny) stopnia realizacji doskonałości naukowej w systemie. Ranking szanghajski dotyczy w najlepszym razie przyszłych – postulowanych – uczelni flagowych. Stanowi w dokumencie zarazem negatywny punkt odniesienia – wyjście dwóch polskich uczelni (UW i UJ) poza ranking w przyszłości dotknęłoby negatywnie cały polski sektor akademicki, obniżając jego rangę w Europie i na świecie. Projekt nie zakłada obniżania pozycji mniejszych ośrodków. Zakłada nowe zasady podziału nowych (dodatkowych) środków publicznych przeznaczonych na badania w celu wzmocnienia krajowego potencjału badawczego i jego dalszej koncentracji w wybranych – w oparciu o czytelne mierniki – miejscach. Udział uczelni regionalnych w produkcji wiedzy naukowej jest niski – patrz wyniki parametryzacji w powiązaniu z wynikami konkursów NCN 2011-2016.

Kariera akademicka

Pod wpływem niektórych uwag zgłoszonych w trakcie konsultacji zespół zdecydował się zmienić swoje stanowisko, przeformułować czy wycofać z niektórych propozycji. Proponowane przejście części kadry niespełniającej warunków do szkół średnich jest nierealne w kontekście przeprowadzanych już w tym sektorze reform. Zespół zgadza się w tej kwestii z wieloma głosami przewijającymi się w trakcie konsultacji (m.in. z istotną w tym kontekście uwagą ZNP), że tego rodzaju postulat jest nie tylko nierealny, ale również potencjalnie szkodliwy dla samych jednostek edukacyjnych niższego szczebla. Szkoły średnie nie mogą stać się przechowalnią dla kadry nieproduktywnej naukowo. Choć jednocześnie, również w odpowiedzi na zgłaszane postulaty, zespół uważa, że powinno się stworzyć jakąś alternatywną drogę wyjścia z systemu dla kadry akademickiej, która nie odnalazłaby się w nowej, silnie konkurencyjnej i opartej na badaniach górnej części zróżnicowanego systemu. Jedną z takich opcji zgłoszonych w trakcie konsultacji publicznych było ułatwienie części z nich (szczególnie w naukach technicznych) możliwość przejścia do instytutów badawczych czy do gospodarki, o ile byłoby to sensowne czy opłacalne dla tych ostatnich.

Kadra dydaktyczna ma być równie wysoko zaangażowana w kształcenie jak kadra naukowa w badania. Odejście z systemu będzie dla osób nieproduktywnych trudne, ale ciężar ich funkcjonowania dla całości systemu staje się dla niego nie do udźwignięcia. Z tego powodu zespół przychyliła się do postulatu RMN by wypracować odpowiednie procedury rozwiązywania stosunków pracy nie tylko z kadrą zatrudnioną na uczelniach badawczych, ale w ogóle zatrudnioną w całości projektowanego systemu. Dzisiejsza praktyczna niemożność

usuwania z systemu kadry niespełniającej podstawowych standardów prowadzi do patologii, które należy pilnie usunąć. Zespół stawia na silne oceny okresowe, których wynikiem jest pozostanie lub wyjście z systemu, zgodnie z postulatem, że szkolnictwo wyższe nie może być ostatnim chronionym miejscem pracy. W tym sensie to ostatni niezreformowany sektor polskiej gospodarki o przywilejach niespotykanych w innych sektorach – i niespotykanych w Europie Zachodniej, która od 20 lat wprowadza model zarządzania kadrami oparty o wyniki.

Zespół jednoznacznie popiera postulat zgłoszony przez KRD by „zasady oraz tryb i warunki odbywania studiów doktoranckich w ramach instytutów badawczych i instytutów Polskiej Akademii Nauk przebiegały w oparciu o przepisy ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.” Jednocześnie przychyła się do tego by zaostrzyć kryteria rekrutacyjne na studiach doktoranckich i zobligować uczelnie do przyjęcia tylko takiej liczby doktorantów, wobec której są one w stanie zapewnić kształcenie i uczestnictwo w procesach badawczych na najwyższym poziomie.

Zespół zgodził się z sugestiami wysuniętymi przez Stowarzyszenie „Top 500 Innovators”, a dotyczącymi usprawnień obszaru dydaktyki. Zespół zgodził się zatem, że obecne mechanizmy oceny indywidualnej należałoby uzupełnić tak, by znalazł się pośród nich również mechanizm odpowiedzialny za promowanie i docenianie doskonałości i innowacji dydaktycznej w systemie. Dodatkowo, w celu dbałości o jakość kształcenia i badań zespół zgadza się by podnieść wagę współczynnika umiędzynarodowienia w ich ocenie. Jednocześnie w systemie, w którym funkcjonowałyby podział na trzy typy uczelni należałoby wprowadzić możliwość doświadczeń przez kadre uczelni dydaktycznych w uczelniach badawczo-dydaktycznych i badawczych (dedykowane programy dotyczące mobilności krajowej). Innym elementem projakościowym w obszarze kształcenia (szczególnie w instytucjach badawczych, mniej w badawczo-dydaktycznych), do którego upowszechnienia przychyła się zespół jest ustanowienie limitu liczby studentów przypadającej na jednego pracownika naukowego czy naukowo-dydaktycznego, aby zwiększyć możliwość bezpośredniej współpracy mistrz-uczeń. W tę stronę idzie zresztą nowy algorytm podziału dotacji podstawowej.

Zespół zaakceptował również wskazaną w trakcie konsultacji niezbędność uzupełnienia projektowanych ścieżek kariery zarówno o ścieżkę “wdrożeńiową”, dla której, jak zasugerowało Stowarzyszenie „Top 500 Innovators”, gotowe rozwiązanie, wzorowane na modelu niemieckim, można znaleźć w “Pakcie dla Nauki” - dokumencie przygotowanym przez ruch społeczny Obywatele Nauki, jak również o bardziej rozbudowane modele „kariery

dydaktycznej” (odnośnie do której można posłużyć się wzorcami brytyjskimi, czy włączyć zgłaszany w trakcie konsultacji postulat przywrócenia docentury czy postulat planowania administracyjnej ścieżki kariery realizowanej po doktoracie, obecnie coraz powszechniejszej w brytyjskim sektorze szkolnictwa wyższego).

Zespół zgodził się by zakaz udziału w komisjach podejmujących decyzje dotyczące awansów naukowców lub decyzje finansowe oraz pracy etatowej w sektorze publicznym i nadawania uprawnień w sektorze niepublicznym osobom, które ukończyły 70. rok życia dotyczył nie tylko profesorów tytularnych, ale wszystkich pracowników naukowych oraz naukowo-dydaktycznych.

W wyniku konsultacji zespół zaproponował roczny zakaz pracy w tej samej uczelni, na której otrzymano doktorat. To w warunkach polskich trudne ograniczenie – dlatego równoległe można rozważyć wymóg krótszego zakazu zatrudnienia w przypadku odbycia zagranicznego stażu podoktorskiego. Dodatkowo rozwiązanie to może być wzmocnione otwartymi konkursami na stanowiska adiunkta, które byłyby nieważne w przypadku nieuzasadnionych warunków (np. formalnych) promujących własnych doktorów.

Zespół zakłada, że w obecnej sytuacji – degradacji i skrajnego obniżenia wymagań względem stopnia doktora – doktorat nie może być przepustką do naukowej samodzielności. Zlikwidowanie tytułu naukowego profesora może przyczynić się do dalszego pogłębiania zapaści polskiej nauki. Prestiż w nauce w Polsce określał dotąd cykl: doktorat, habilitacja, profesura tytularna, i odpowiadające im stanowiska uczelniane; stopień dr hab. i tytuł profesorski nie są obowiązkowe w nowym systemie, ale ich zdobycie – wyłącznie w oparciu o umiędzynarodowione badania naukowe, publikacje i osiągnięcia grantowe – wpływa na status pracowników uczelni i ich wynagrodzenia (w ramach autonomii uczelni). Nasze założenia tym samym odejmują wagę tradycyjnym hierarchiom instytucjonalnym (uprawnienia jednostek oparte na zaniżonych dziś minimach kadrowych), a dodają wagę realnym, zwłaszcza międzynarodowym osiągnięciom badawczym, czyli koncentrują uwagę na doskonałości naukowej. Na poziomie indywidualnym wzmacniają wymagania: dobre doktoraty prowadzą do dobrych habilitacji. Ranga habilitacji powinna zostać odbudowana. Na nowo zdefiniowane, radykalnie bardziej umiędzynarodowione wymagania habilitacyjne i profesorskie wprowadzają z czasem silny wymiar hierarchizacji oparty wyłącznie na osiągnięciach naukowych. Nauka wymaga silnych hierarchii, zwłaszcza w uczelniach badawczych, a ich podstawę stanowi wkład do nauki światowej (taką hierarchizację oddaje

amerykański system oparty na uczelnianych stanowiskach: *assistant, associate i full professor*).

Zespół popiera zatem postulat zniesienia habilitacji i profesury tytularnej, wyrażany między innymi przez Radę NCN – ale przy obecnym systemie stanowisk (bez etatyzacji, bez limitów) za 10 lat. Habilitacja i profesura nie mają żadnego wpływu na otrzymywanie grantów z NCN – ale mają mieć realny wpływ na hierarchię akademicką w uczelniach. Organizacja – jaką jest uczelnia – pozbawiona czytelnej hierarchii ustalonej wedle mierzalnych osiągnięć naukowych nie działa w żadnym kraju zachodnim. Alternatywą jest jednak etatyzacja stanowisk profesorskich: gdyby MNISW miało znieść tytuł profesora i stopień doktora habilitowanego, to etatyzacja oparta o otwarte konkursy byłaby najlepszym rozwiązaniem. W tę stronę idzie nasza wariantowa propozycja PPP (Program Profesur Państwowych) – 1000 nowych stanowisk profesorskich, jednak w małej skali. Likwidacja habilitacji i profesury tytularnej oznaczałaby potrzebę silnego pomiaru osiągnięć naukowych i upubliczniania go w formie nowych stanowisk: ograniczonej liczby profesur (typu *full professor*) i innych, niższych stopni, np.: profesor, ew. profesor nadzwyczajny, docent lub stanowisko równoważne, adiunkt; wymagania określałyby w takim wariantcie same uczelnie. W ramach konsultacji postulat zniesienia habilitacji i profesury pojawiał się często – zespół dopuszcza taką opcję jako inną niż proponowana, ale możliwą, przy czym rozwiązanie to wymagałoby szeregu okresów przejściowych oraz nowej siatki stanowisk uczelnianych. Jego zaletą, pośród licznych niebezpieczeństw, byłaby potrzeba przeprowadzenia nowych, otwartych konkursów na stanowiska profesorskie, których byłoby radykalnie mniej oraz możliwość ich wyższego dofinansowania (według założeń PPP lub innych).

Programy grantowe

Szereg zgłoszonych w trakcie konsultacji postulatów dotyczył istniejących bądź projektowanych programów grantowego wsparcia badań. Zespół przychylnie odnosi się do znacznej części uwag korygujących zgłoszonych w tym obszarze.

Zespół jednoznacznie popiera postulat przeprowadzenia wstępnej i gruntownej ewaluacji efektów realizacji programu KNOW przed rozpoczęciem Narodowego Programu Doskonałości Naukowej.

W kontekście zmian zgłaszanych w odniesieniu do NCBiR i NCN, zespół popiera postulat rozszerzenia listy partnerów instytucji nauki w grantach NCBiR o instytucje państwowe czy samorządowe związane np. z kulturą czy opieką społeczną, by tym samym otworzyć te

konkursy dla przedstawicieli nauk humanistycznych i społecznych. Zespół zgadza się z tym postulatem. Problem w naszym odczuciu dotyczy przede wszystkim funduszy strukturalnych oraz wykorzystywanych do ich alokacji Krajowych Inteligentnych Specjalizacji. Szanse na powiększenie ich liczby zespół uznaje za niewielkie, ale wyraźnie popiera dążenia prowadzące w tym kierunku.

Zespół popiera również postulat by bez względu na wysokość kosztów pośrednich kierownik projektu miał ustawowo zagwarantowaną możliwość decydowania o wydatkowaniu przynajmniej części kosztów pośrednich pozyskanych przez jednostkę z kierowanego przez niego projektu.

Zespół przychyliła się do propozycji, by stworzyć elitarne programy NCN i NCBiR oferujące wysokie uposażenia badawcze oraz bardzo wysokie koszty pośrednie. Stworzenie podobnych elitarnych programów NCN i NCBiR wydaje się zasadne. Jednak zespół zdecydowanie nie zgodziłby się na postulowany przez KS FNP udział tego typu programów w całkowitej puli środków na badania (ponad 50% całej puli środków). Jednocześnie zakłada, że postulat zgłoszony przez KS FNP, mówiący o „połączeniu elitarnego finansowania dla najlepszych z finansowaniem nakierowanym na utworzenie silnej naukowej klasy średniej (silnej, bo tylko taka może w perspektywie wykształcić elity)” jest zasadny. Zaznacza jednak, że w przedstawionym projekcie mechanizmem odpowiedzialnym za przyczynianie się do tworzenia naukowej klasy średniej jest postulowane zwiększenie wskaźników sukcesu w konkursach NCN do ok. 25-30%. Zespół zgadza się z KRD, że zasady finansowania projektów grantowych przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju powinny zostać rozszerzone o ofertę kierowaną do doktorantów, co jednocześnie pozwoli na zacieśnienie współpracy pomiędzy uczelniami i sektorem przedsiębiorstw.

Pod wpływem głosów reprezentantów studentów i młodych naukowców zespół wycofuje również propozycję modyfikacji programu „Diamentowy Grant” pozostawiając go w obecnej formie w projektowanym systemie. Choć zespół zachowuje swoje wątpliwości odnośnie samego projektu i sugerowałby przeprowadzenie wnikliwej ewaluacji wyników tego projektu (podkreślając, że podatnik przeznacza obecnie, w warunkach ogólnego niedofinansowania nauki, na indywidualnych uczestników tego programu niezwykle wysokie sumy).

Zespół zakłada, że pod wpływem uwag zgłoszonych w konsultacjach należałoby uzupełnić zasady funkcjonowania wariantowego rozwiązania Programu Profesur Państwowych. Jednak punktem wyjścia byłyby dziedziny lub nawet obszary nauki. Konkursy w dyscyplinach są

nierealne, a ich wzmacnianie w systemie uważamy za szkodliwe. Kaskadowość konkursu oznaczałaby np. 100 nowych profesur rocznie w ramach 8 głównych obszarów; corocznie dla wszystkich obszarów, aby uniknąć efektu „poczekalni” w wybranych dziedzinach. Jednak klasyfikacja wymaga poważnej rewizji, co zespół postuluje. To rozwiązanie wariantowe – czyli do przemyślenia, i istotny element finansowania doskonałościowego.

Kwestie rozproszone

Zespół przychylił się również do szeregu pojedynczych postulatów, które pojawiły się w trakcie przeprowadzonych konsultacji. Wymienić tu można by było m.in.: konieczność wypracowania mechanizmów wspierania przez samorząd terytorialny działalności kulturalnej prowadzonej przez uczelnie/wydział artystyczne, wprowadzenie cyklicznej ewaluacji pracy pracowników administracyjnych sektora publicznego, zwiększenie rozpiętości skali punktów na obecnej liście A czasopism MNiSW, udoskonalenie mechanizmów nostryfikacji dyplomów, wprowadzenie przesłanki obligatoryjnego uzyskania pozytywnej opinii KRD przez kandydata na Rzecznika Doktorantów, wymóg dołączania polskojęzycznych streszczeń prac doktorskich pisanych w obcych językach i szereg innych. Wszystkie te pomysły zespół wyszczególnił w odpowiedziach na konsultacje online oraz w Tabeli uwag zgłoszonych w konsultacjach pisemnych i nie ma powodu by je w tym miejscu powtarzać.

Podsumowanie

Podsumowując, warto przytoczyć niezwykle istotne pytanie postawione w jednej z nadesłanych opinii przez Stowarzyszenie „Top 500 Innovators”: „Czy w przypadku braku wystarczających środków na ten cel jest zasadnym wprowadzanie zmian?”. Jest ono zdaniem zespołu czysto retoryczne. Zakładamy absolutną niezbędność skokowego wzrostu publicznego finansowania szkolnictwa wyższego. Sytuacja ekonomiczna Polski w ostatniej dekadzie w żaden sposób nie tłumaczy skrajnie niskiego poziomu publicznego finansowania (zwłaszcza) nauki, prowadzącego prostą drogą do widocznej dziś zapaści jej międzynarodowego miejsca i prestiżu (międzynarodowe rankingi uczelni, granty Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych – ERC), z której podniesienie się może zająć przynajmniej 5-10 lat. Bez istotnie zwiększonego publicznego finansowania proponowane przez nas mechanizmy różnicowania systemu doprowadzić mogą jedynie do wyniszczającej walki o kurczące się zasoby, ściągając polską naukę w międzynarodowy niebyt.

Akademickie miejsce pracy musi się stawać atrakcyjne, a dzisiejszy poziom wynagrodzeń jest na dłuższą metę nie do przyjęcia, zwłaszcza dla młodej kadry. Z pomocą środków strukturalnych pojawiła się nowa infrastruktura badawcza na niespotykaną wcześniej skalę;

oby nie okazało się jednak, że z powodu relatywnie spadającego poziomu wynagrodzeń ubywa chętnych do jej wykorzystywania. Kadra akademicka to rdzeń każdego systemu szkolnictwa wyższego i abstrahowanie od poziomu jej satysfakcji zawodowej i poziomu jej wynagrodzeń jest nie do przyjęcia przy projektowaniu jakichkolwiek szerszych zmian strukturalnych. Stąd nacisk projektu na zróżnicowanie misji, obowiązków, pensum i wynagrodzeń: zespół uważa, że muszą pojawić się miejsca, w których warunki pracy byłyby ponadprzeciętnie dobre, a warunki płacy radykalnie lepsze niż w całości systemu. Tylko zróżnicowanie pionowe w systemie (i wzrost jego konkurencyjności) umożliwi ich stopniowe powstawanie, co z kolei doprowadzi do migracji kadry w poszukiwaniu nowych możliwości naukowych, prestiżowych i płacowych.

ANEKS - Tabela uwag zgłoszonych w ramach pisemnych konsultacji publicznych

Projekt założeń do ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym (PSW) autorstwa zespołu pod kierownictwem prof. Marka Kwieka

Specyficzny status dokumentu przygotowanego przez zespół w ramach konkursu Ustawa 2.0, nie będącego rzeczywistymi założeniami do ustawy PSW, którego dalsze losy i kształt zależne są w pełni od decyzji MNiSW, uniemożliwia standardowe podejście do wyników konsultacji, w ramach którego formułuje się jednoznaczne oceny dotyczące zgłoszonych uwag i opinii. Poniższe odpowiedzi na wysunięte w trakcie konsultacji uwagi mają zatem charakter rekomendacji zespołu dla autorów, na których spoczywać będzie zadanie sformułowania założeń do PSW przedstawionych w trakcie Narodowego Kongresu Nauki w Krakowie, we wrześniu 2017 roku. Zespół przyjmuje, że proponowana przez niego koncepcja kierunku zmian w polskiej nauce i szkolnictwie wyższym ma charakter całościowy, spójny i rządzi się jednorodną i sztywną logiką. Proponowane rozwiązania są od siebie ściśle zależne, tworząc swego rodzaju system naczyń połączonych. W związku z tym argumentacja zawarta w części poniższej Tabeli dotyczącej uzasadnienia przyjętego przez zespół stanowiska opiera się na tym założeniu i rozpatruje daną uwagę z punktu widzenia możliwości włączeniu danej propozycji lub możliwości modyfikacji istniejących zapisów przy zachowaniu integralności całego projektu.

W poniższej Tabeli, w kolumnie zawierającej odpowiedzi (wraz z uzasadnieniem) na daną uwagę do projektu zaproponowanego przez zespół przyjęto następujące kategorie:

- a) **Do uwzględnienia** – proponowany zapis powinien znaleźć się w założeniach PSW bazujących na proponowanym projekcie, w brzmieniu oddającym bezpośredni sens uwagi;
- b) **Do częściowego uwzględnienia** – niektóre wątki proponowanego zapisu powinny zostać uwzględnione w założeniach PSW bazujących na proponowanym projekcie;
- c) **Nie do uwzględnienia** – proponowany zapis nie może znaleźć się w treści założeń PSW bazujących na proponowanym projekcie ze względów merytorycznych, formalnych lub niemożliwości uzgodnienia z dominującą logiką projektu;
- d) **Trafna** - w uwadze wskazuje się na brak istotny zdaniem zespołu i wymagający uzupełnienia;

- d) **Niezasadna** – w uwadze postuluje się uwzględnienie wątków, które nie dotyczą bezpośrednio dokumentu lub treści powierzonego w konkursie zadania;
- e) **Nietrafna** – w uwadze powiela się treść dokumentu lub zarzuca zespołowi stanowisko, którego w konsultowanym dokumencie nie podziela;

LISTA WYKORZYSTANYCH SKRÓTÓW

AMU – Akademia Młodych Uczonych Polskiej Akademii Nauk

KDWAiPA - Konferencja Dziekanów Wydziałów Artystycznych i Pedagogiczno-Artystycznych podlegających Ministerstwu Nauki i Szkolnictwa Wyższego

KEJN – Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych

KKHP - Komitet Kryzysowy Humanistyki Polskiej

KNoK PAN – Komitet Nauk o Kulturze Polskiej Akademii Nauk

KRD – Krajowa Reprezentacja Doktorantów

KS FNP - Klub Stypendystów Fundacji na rzecz Nauki Polskiej

KSN NSZZ „Solidarność” – Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność”

NCBiR - Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

NCN – Narodowe Centrum Nauki

PSRP - Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej

RGIB – Rada Główna Instytutów Badawczych

RMN – Rada Młodych Naukowców

ZNP - Rada Szkolnictwa Wyższego i Nauki Związku Nauczycielstwa Polskiego

LP	Uwaga	Odpowiedź i uzasadnienie
1.	<p>ZNP: „[...] przed prezentacją założeń do Projektu nowej ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym powinna być dokonana rzetelna, syntetyczna analiza strategiczna SWOT stanu obecnego wraz z odniesieniem do rozwiązań dokonanych w ostatnich latach, czego naszym zdaniem brakuje w opracowaniu przesłanym do zaopiniowania. Analiza ta powinna uwzględniać nie tylko uwarunkowania wewnętrzne, ale przede wszystkim trendy i wyzwania, które wynikają z obecności Polski w Europejskim Obszarze Szkolnictwa Wyższego oraz w Europejskiej Przestrzeni Badawczej (ERA).”</p>	<p>Niezasadna: Brak pisemnego przedstawienia tego rodzaju analizy w dokumencie nie oznacza braku ujęcia tego kontekstu. Analiza dogłębnie uwzględnia kontekst EHEA i ERA; natomiast oddzielne analizy wychodziłyby daleko poza zobowiązania kontraktowe.</p>
2.	<p>ZNP: „[...] bardzo wąskie spojrzenie na ten sektor edukacji publicznej, wyrażające się w zasadzie jednym celem - wprowadzeniem polskich uczelni publicznych do elitarnej grupy rankingowej w tzw. rankingu Szanghajskim. We wszystkich rozwiązaniach zaproponowanych w sześciu głównych segmentach tego dokumentu cel ten jest dominujący.</p>	<p>Nietrafna: W konsultowanym dokumencie obecność, jak również przesuwanie się w górę globalnych rankingów uniwersytetów nie są traktowane jako cel w sobie, ale jako konkretny wskaźnik (choć nie jedyny) stopnia realizacji doskonałości naukowej w systemie. Ranking szanghajski dotyczy w najlepszym razie przyszłych – postulowanych – uczelni flagowych. Stanowi w dokumencie zarazem negatywny punkt odniesienia – wyjście dwóch polskich uczelni (UW i UJ) poza ranking w przyszłości dotknęłoby negatywnie cały</p>

		polski sektor akademicki, obniżając jego rangę w Europie i na świecie.
3.	<p>ZNP: „Zaproponowany kształt reformy jest bardzo wyraźnie nastawiony na ekstremalnie silne promowanie dużych ośrodków akademickich (zwanych w opracowaniu „metropolitarnymi”) kosztem degradacji uczelni położonych w mniejszych ośrodkach.”</p>	<p>Nietrafna: Projekt nie zakłada obniżania pozycji mniejszych ośrodków. Zakłada nowe zasady podziału nowych (dodatkowych) środków publicznych przeznaczonych na badania w celu wzmocnienia krajowego potencjału badawczego i jego dalszej koncentracji w wybranych - w oparciu o czytelne mierniki - miejscach. Udział uczelni regionalnych w produkcji wiedzy naukowej jest niski – patrz wyniki parametryzacji w powiązaniu z wynikami konkursów NCN 2011-2016.</p>
	<p>ZNP: „Nie ma w opiniowanym Projekcie mechanizmów wspierających ważną grupę uczelni akademickich, które pełnią rolę katalizatora umożliwiającego formowanie i funkcjonowanie lokalnych elit w mniejszych ośrodkach akademickich, w tym szczególnie w miastach, które utraciły rangę miast wojewódzkich i straciły niemal wszystkie inne szanse na sensowny rozwój (poprzez utratę instytucji o randze wojewódzkiej).”</p>	<p>Nie do uwzględnienia: Projekt założeń powierza transformującą rolę badawczej warstwie systemu i to w jej wzmocnieniu widzi możliwość wyprowadzenia polskiego szkolnictwa wyższego jako całości oraz polskiej nauki z obecnej stagnacji. Wspieranie wszystkich typów uczelni zlokalizowanych we wszystkich miejscach – niezależnie od potencjału i osiągnięć naukowych – nowymi środkami przeznaczonymi na badania</p>

		uważamy za nierealistycznie i szkodliwe.
	ZNP: „[...] koncepcja stratyfikacji pionowej polskiego systemu szkolnictwa wyższego [...] oraz koncentracja finansowania badań naukowych w wąskiej grupie uczelni w dużych ośrodkach metropolitarnych stoi w sprzeczności zarówno ze strategicznie ważnym dla Polski Planem na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (5 filar rozwoju gospodarczego Polski - Skuteczna polityka regionalna i edukacja) przygotowanym przez Pana Premiera Mateusza Morawieckiego jak i Programem Prawa i Sprawiedliwości 2014”	Nietrafna: Zespół nie jest przedstawicielem rządu czy MNiSW i nie miał w obowiązku formułowania propozycji zgodnej z programem rządowym czy partyjnym.
	ZNP: „co z instytutami PAN, państwowymi i branżowymi instytutami badawczymi - należy je zlikwidować?”	Niezasadna: PAN nie był przedmiotem projektowanych założeń (jedynie w zakresie, w którym projektowane zmiany dotyczyły go pośrednio).
4.	ZNP: „[...] nie akceptujemy nierównego dostępu do funduszy przeznaczonych na	Nie do uwzględnienia: Dokument zakłada systemową

	<p>badania zarówno grantów jak i środków gwarantowanych (dotacja statutowa)”</p>	<p>nierówności w dostępie do środków konkurencyjnych (grantów) niezależnie od rodzaju uczelni. Wszystkie typy uczelni i cała kadra akademicka ma pełen dostęp do środków konkurencyjnych z NCN, FNP, MNISW, H2020 etc. Projekt postuluje jednak przesunięcie środków statutowych na badania tam, gdzie mogą zostać z pożytkiem wykorzystane (uczelnie badawcze i badawczo-dydaktyczne).</p>
5.	<p>ZNP: „Nie godzimy się na zaproponowaną przez Autorów filozofię finansowania nauki, ponieważ utrzymywanie zespołów badawczych wyłącznie z grantów nie jest możliwe. System oparty w głównej mierze na grantach nie zapewnia ciągłości finansowania badań naukowych, a tym samym ich stabilności.”</p>	<p>Nietrafna: Zespół w całej rozciągłości zgadza się w tej kwestii z ZNP. Projekt nie zakłada, że finansowanie badań z grantów może stanowić podstawę stabilnego systemu akademickich badań naukowych. Podkreślamy ważną rolę obydwu głównych źródeł finansowania (dotacji i grantów) oraz dodajemy nowe, postulowane źródło: finansowanie doskonałościowe w celu wyłonienia uczelni flagowych (w oparciu o ich wybrane elementy).</p>
6.	<p>ZNP: „Istotnym mankamentem opiniowanego opracowania jest szcątkowa analiza skutków proponowanych zmian dla struktury instytucjonalnej polskiego systemu szkolnictwa wyższego.”</p>	<p>Niezasadna: Ocena skutków regulacji nie jest przedmiotem dokumentu projektu założeń do ustawy.</p>

7.	<p>ZNP: „[brak] planowanego przebiegu procesu przekształcania, a w istocie degradacji zdecydowanej większości obecnych uczelni akademickich o znaczeniu lokalnym, do roli uczelni dydaktycznych”:</p> <p>„jak miałyby przebiegać proces pozbywania się przez te uczelnie zatrudnionych w nich profesorów i doktorów habilitowanych”</p>	<p>Nietrafna: Projekt nie zakłada, że uczelnie dydaktyczne będą „zmuszone” pozbywać się swoich pracowników z tytułem profesora czy stopniem doktora habilitowanego. Projekt nie zakłada „degradacji” tych uczelni, lecz dostosowanie ich statusu do realnych osiągnięć badawczych i potencjału naukowego. Projekt nie odnosi się do stopni i tytułów kadry tych uczelni – ale do jej mierzalnego (KEJN, NCN i in.) dorobku naukowego.</p>
8.	<p>ZNP: „Proponowane przejście do szkół średnich [...], w sytuacji realizowanej obecnie reformy szkolnictwa podstawowego i średniego jest pomysłem zapewne zupełnie nierealnym.”</p>	<p>Do uwzględnienia: Zespół zgadza się w tej kwestii z ZNP. Zarazem szkoły średnie nie mogą stać się przechowalnią dla kadry nieproduktywnej naukowo.</p>
9.	<p>ZNP: „Likwidacja profesury uczelnianej (pojęcie żargonowe) wymagałaby więc zapewne drastycznych rozwiązań ustawowych dokonywanych z ewidentnym naszym zdaniem naruszeniem praw nabytych, o czym Autorzy Projektu jednak nie wspominają.”</p>	<p>Nie do uwzględnienia: Stanowiska profesorów uczelnianych nie są przyznawane dożywotnio. Z założenia miały pełnić funkcję stanowiska przejściowego na drodze do uzyskania profesury tytularnej. Prawa nabyte uwzględnia okres <i>vacatio legis</i>, proponowany jako trzyletni.</p>
10.	<p>ZNP: „Wymóg powszechnej realizacji habilitacji nie powinien być ustawowo wprowadzony (mógłby pojawiać się w statutach niektórych uczelni), a jeżeli miałyby znaleźć się jednak w</p>	<p>Nietrafna: Projekt zakłada nieobligatoryjność habilitacji w systemie. Habilitacje przede wszystkim w uczelniach</p>

	ustawie, to powinien on wynosić co najmniej 15 lat.” [opinia ZNP, która nie została uwzględniona przy poprzedniej reformie]	badawczych.
11.	<p>ZNP: „[...] oceniamy zdecydowanie negatywnie zaproponowany w Projekcie korporacyjny model zarządzania uczelniami wyższymi rozumiany jako władza niemal absolutna rektora. Jest to w istocie mechanizm prowadzący do uwłaszczenia się wąskiej grupy ludzi na majątku ogólnonarodowym danej uczelni. Przecież według przedstawionego Projektu Rektor będzie miał niemal nieograniczoną możliwość dysponowania majątkiem uczelni na dowolnie wybrane cele, w tym także w formie zupełnie uznaniowo kształtowanych wynagrodzeń bez jakiegokolwiek kontroli społecznej. Senat ma stać się organem jedynie fasadowym (doradczym) to samo tym bardziej dotyczyć będzie poszczególnych rad wydziałów”</p>	<p>Nietrafna: W myśl projektowanych założeń Rektor nie ma nieograniczonej możliwości dysponowania majątkiem i nie znajduje się poza kontrolą społeczną. Odpowiada przed radą powierniczą za wszystkie swoje decyzje, w tym za decyzje finansowe. Ponadto uczelnie pozostają po stałym nadzorem MNISW. Projekt dopasowuje skalę wyzwań zarządzania dużymi organizacjami o wielomilionowych budżetach do nowego modelu zarządczego. Dzisiejsza formuła funkcjonowania rektorów jako często bezsilnych amatorów uzależnionych od swoich senatów jest nieefektywna.</p>
12.	<p>ZNP: Konkurs na rektora: „jego władza stanie się nie tylko absolutna, ale będzie mogła być przekazywana praktycznie w obrębie tej samej wąskiej grupy, która w początkowej fazie przejmie kierowanie uczelnią”</p> <p>- „Projekt nie przewiduje przecież żadnych mechanizmów demokratycznej kontroli nad działaniem tak wyłonionych władz uczelni”</p>	<p>Nietrafna: Projekt zakłada stały nadzór nad rektorem sprawowany przez radę powierniczą wybieraną przez Senat uczelni.</p>

13.	<p>ZNP: Brak uwzględnienia zakładowych organizacji związkowych, „które przecież niewątpliwie realizują istotne funkcje społeczne i kontrolne oraz reprezentują wobec władz prawa ogółu zatrudnionych pracowników”</p>	<p>Trafna: Jak każdy zakład pracy, również publiczny uniwersytet (w obecnym modelu, czy projektowanym modelu bardziej korporacyjnym), zgodnie z Ustawą o związkach zawodowych jest obszarem aktywności organizacji związkowych.</p>
14.	<p>ZNP: Rektor powinien być wybierany przez społeczność uczelni, a nie przez Rady powiernicze.</p>	<p>Nie do uwzględnienia: Propozycja ZNP zakłada petryfikację szkodliwego, w opinii zespołu, <i>status quo</i>.</p>
15.	<p>ZNP: Należy przyznać większe uprawnienia a zarazem nałożyć większą odpowiedzialność dla kanclerza, który odpowiadałby za prawidłową gospodarkę finansową i majątkową uczelni</p>	<p>Do częściowego uwzględnienia: Również w systemie silnych zespołów rektorskich w uczelniach mogliby funkcjonować kanclerze o rozszerzonych kompetencjach i odpowiedzialności.</p>
16.	<p>ZNP: „[...] petryfikację archaicznego, nieefektywnego i występującego już tylko w Europie wschodniej postkomunistycznego systemu nadawania stopni i tytułów naukowych.” „[...] istnienie dwu stopni naukowych i tytułu stoi też w rażącej sprzeczności z Europejską Kartą Naukowca (EKN), w której zdefiniowano doświadczonego pracownika nauki jako osobę posiadającą doktorat albo mającą czteroletni staż pracy w instytucji naukowej.”</p>	<p>Nie do uwzględnienia: Zespół zakłada, że w obecnej sytuacji – degradacji i skrajnego obniżenia wymagań względem stopnia doktora – doktorat nie może i długo jeszcze nie będzie mógł być przepustką do naukowej samodzielności. Zlikwidowanie habilitacji może przyczynić się jedynie do dalszego pogłębiania zapaści polskiej nauki. Habilitacja mogłaby być usunięta np. po 10 latach. Warto przypomnieć, że</p>

		różne jej wersje nadal obowiązują w wielu krajach Europy: Niemcy, Austria, Szwajcaria, Francja, Włochy czy Finlandia.
17.	ZNP: Brak „rozdziału traktującego o sprawach pracowniczych: obowiązkach i prawach wszystkich pracowników szkolnictwa wyższego, zarówno nauczycieli akademickich jak i pracowników niebędących nauczycielami.”	Niezasadna: Kształt dokumentu uwarunkowany był minimalnymi wymogami konkursowymi nakreślonymi przez MNiSW
18.	ZNP: „[...] likwidacja wieloletowości powinna odnosić się tylko do zatrudnienia w innej szkole wyższej, co wynika z zakazu prowadzenia działalności konkurencyjnej.”	Nie do uwzględnienia: Projekt zakłada ograniczenia dotyczące tylko szkół wyższych – chociaż dużym problemem jest oparcie funkcjonowania sektora niepublicznego na pracownikach instytutów PAN. Ten wyjątek powinien zostać ustawowo zlikwidowany.
19.	ZNP: Projekt postuluje „ nadmierną asymetrię relacji pracodawca - pracownik i osłabienie pozycji pracownika , co jest niezgodne z zasadami wynikającymi z <i>Kodeksu pracy</i> , odejście od ustawowego katalogu stanowisk i przekazanie władzom uczelni prawa dowolnego ustalania wynagrodzenia i pensum dydaktycznego”	Nietrafna: Pensum i wynagrodzenie nie mogą w projektowanym systemie być ustalane „dowolnie”. Na pierwsze ustawa nakłada ograniczenie maksymalne, na drugie zaś minimalne.
20.	ZNP: Propozycja wyróżnienia jednej jedynie grupy pracowników - profesorów tytularnych w kontekście przejścia w stan spoczynku	Nie do uwzględnienia: Możliwość przejścia w stan spoczynku jest formą docenienia

	„nie widzimy możliwości, ani tym bardziej celowości wprowadzenia takiego rozwiązania”	przez państwo wieloletniej służby publicznej o wysokiej użyteczności społecznej (patrz warunki – 30 lat w sektorze publicznym).
21.	ZNP: „obniżenie i unifikację wartości punktowej czasopism (głównie w języku polskim) z listy B” jest „niewłaściwe lub wysoce kontrowersyjne”	Nie do uwzględnienia: W obecnej sytuacji istnienia na liście B bardzo wielu czasopism o niezwykle niskich standardach i kulturze publikacyjnej oraz powszechnego przyzwolenia na publikowanie w tych czasopismach zespół nie widzi innej możliwości jak ustalenie jednej niskiej stawki punktowej za publikacje w czasopismach z listy B. Jednocześnie proponuje by znaczną część polskich dobrych i bardzo dobrych czasopism objąć państwowym programem wsparcia, mającym na celu wprowadzenie (czy utrzymanie) ich na listę SCOPUS. Lista B to ponad 2 000 czasopism w systemie obejmującym ponad 60 000 kadry w instytucjach finansowanych przez MNISW.
22.	ZNP: „dalsze obniżenie odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych” jest „niewłaściwe lub wysoce kontrowersyjne”	Niezasadne: Projekt uznaje jedynie, że „jedna z możliwych propozycji: od podstawy naliczania odpisu, wyłączyć tę część wynagrodzeń osobowych, która ma charakter honorarium,

		tj., od której przysługują prawa autorskie).”
23.	<p>ZNP: „ograniczenie wsparcia finansowego doktorantów i nałożenie na uczelnie obowiązku przyznania z własnych funduszy stypendium doktoranckiego wszystkim przyjętym doktorantom” jako „niewłaściwe lub wysoce kontrowersyjne”:</p> <p>- „Pomysł uważamy za nierealny i oderwany od rzeczywistości. Doktorant, a właściwie uczestnik studiów doktoranckich nie jest pracownikiem uczelni i nie ma podstaw, aby jego stypendium było ekwiwalentem wynagrodzenia, tym bardziej, że Autorzy Projektu proponują wprowadzenie rezygnacji z obowiązku prowadzenia zajęć dydaktycznych przez doktorantów. [...] Ponadto stypendia doktoranckie są obecnie wypłacane z dotacji stacjonarnej przeznaczonej na kształcenie, rozwój kadry i utrzymanie uczelni. Naszym zdaniem powinny być wypłacane ze środków przeznaczanych na naukę.”</p>	<p>Nie do uwzględnienia: Jednym z fundamentalnych celów stojących przed projektowanymi zmianami jest przyczynienie się do zwiększenia liczby tworzonych w systemie doktoratów. Bez zapewnienia stabilnych warunków do pracy nie jest to możliwe. Polska nauka, oraz częściowo w wybranych dziedzinach polska gospodarka, nie potrzebuje rosnącej liczby doktorantów, którzy nie są w stanie ukończyć doktoratów. Obowiązkowe stypendium zredukuje liczbę doktorantów, ale zarazem podniesie ich poziom. Stypendium otrzymają najlepsi w otwartych konkursach.</p>
24.	<p>KSN NSZZ „Solidarność”: „brak jest spraw pracowniczych” [brak poruszenia kwestii „ponadzakładowego układu zbiorowego pracy (PUZP) dla szkolnictwa wyższego, który ureguluje sprawy pracownicze, uwzględniając jego specyfikę”]</p>	<p>Niezasadna: Kształt dokumentu uwarunkowany był minimalnymi wymogami konkursowymi nakreślonymi przez MNiSW</p>
25.	<p>KSN NSZZ „Solidarność”: Utrzymanie tytułu naukowego profesora niezgodne z Magna Charta Universitatum z 1988 r. [nie powinno być nadawania tytułu profesora przez Prezydenta RP, nie może być powoływania PKA i</p>	<p>Nie do uwzględnienia: Zespół zakłada, że w obecnej sytuacji – degradacji i skrajnego obniżenia wymagań względem stopnia doktora – doktorat nie może i</p>

	<p>przewodniczącego CK ds. SiT przez Ministra NiSzW, a Radzie Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego należy przywrócić demokratyczny wybór jako przedstawicieli całego środowiska akademickiego”]</p> <p>„Zbyteczny jest tytuł profesora” „powoływanie na stanowisko profesora na podstawie osiągnięć naukowych.”</p>	<p>długo jeszcze nie będzie mógł być przepustką do naukowej samodzielności. Zlikwidowanie tytułu naukowego profesora w obecnym momencie może przyczynić się jedynie do dalszego pogłębiania zapaści polskiej nauki. Prestiż w nauce określa cykl: doktorat, habilitacja, profesura tytularna, i odpowiadające im stanowiska uczelniane; stopień dr hab. i tytuł profesorski nie są obowiązkowe w nowym systemie, ale ich zdobycie – wyłącznie w oparciu o badania naukowe, publikacje i osiągnięcia grantowe – wpływa na status pracowników uczelni i ich wynagrodzenia (w ramach autonomii uczelni).</p>
26.	<p>KSN NSZZ „Solidarność”: Utrzymanie habilitacji niezgodne z Europejską Kartą Naukowca</p>	<p>Nie do uwzględnienia: Zespół zakłada, że w obecnej sytuacji – degradacji i skrajnego obniżenia wymagań względem stopnia doktora – doktorat nie może i długo jeszcze nie będzie mógł być przepustką do naukowej samodzielności. Zlikwidowanie habilitacji może przyczynić się jedynie do dalszego pogłębiania zapaści polskiej nauki. Habilitacja mogłaby być usunięta np. po 10 latach. Warto przypomnieć, że</p>

		różne jej wersje nadal obowiązują w wielu krajach Europy: Niemcy, Austria, Szwajcaria, Francja, Włochy czy Finlandia.
27.	KSN NSZZ „Solidarność”: „Przy obecnej wysokości finansowania szkół wyższych, nie ma miejsca na szkoły zajmujące się jedynie dydaktyką - prowadzenie działalności odtwórczej w kształceniu określanym „wyższym” byłoby dalszym oszukiwaniem osób tam kształconych, a w przypadku szkół korzystających z funduszy publicznych ich marnowaniem.”	Nie do uwzględnienia: Wyższe szkoły zawodowe oraz liczne placówki skoncentrowane przede wszystkim na kształceniu pełnią zdaniem zespołu niezwykle ważną rolę w systemie. Zespół postuluje jednak zerwanie z fikcją zakładania, że prowadzi się w tych ośrodkach działalność badawczą na zauważalnym poziomie. Przeznaczanie na naukę środków publicznych w miejscach, w których ona nie powstaje to faktyczne ich marnowanie.
28.	KSN NSZZ „Solidarność”: „Rozprawa doktorska nie powinna być jednak pisana jedynie w języku obcym (niekoniecznie angielskim). Powinno jej towarzyszyć obszernie streszczenie w języku polskim. Wymóg może być stosowany wymiennie.”	Do częściowego uwzględnienia: Wymóg dołączania obszernego streszczenia w języku polskim do rozprawy doktorskiej pisanej w obcym języku jest rozsądny.
29.	KSN NSZZ „Solidarność”: Przeciwno „powołaniu autonomicznej jednostki odpowiedzialnej za strategię rozwoju szkolnictwa wyższego”	Nie do uwzględnienia: Funkcja strategiczna leży w projektowanym systemie całkowicie po stronie MNiSW. Projekt postuluje utworzenie samodzielnej jednostki badawczej podlegającej MNiSW i przez nie finansowanej, zdolnej do

		dostarczania danych dotyczących dynamiki zmian w systemie nauki i szkolnictwa wyższego, w oparciu o które MNiSW mogłoby rozwijać swoje strategie świadomie (<i>evidence-based policy</i>)
30.	KSN NSZZ „Solidarność”: „Musi istnieć zróżnicowanie ocen w wyniku przeprowadzonej przez PKA kontroli jakości kształcenia. Za ocenę wyróżniająca uczelnia powinna otrzymać gratyfikację finansową”	Nie do uwzględnienia: Logika akredytacji w projektowanym systemie jest zero-jedynkowa. Akredytacja jest lub je nie ma.
31.	KSN NSZZ „Solidarność”: Brak wskazówek jak zapewnić zwiększenie nakładów na naukę	Nietrafna: To zadanie należy do MNiSW, nie autorów projektu. Propozycja wzrostu nakładów zagwarantowanych ustawowo.
32.	KSN NSZZ „Solidarność”: Brak uwzględnienia problemu mienia uczelni „Wszelkie konsolidacje uczelni publicznych z uczelniami/ przedmiotami niepublicznymi nie mogą prowadzić do przechodzenia na własność podmiotu niepublicznego mienia publicznego. Należy zastrzec, że w przypadku konsolidacji uczelni publicznej z niepubliczną może powstać jedynie uczelnia publiczna.”	Do uwzględnienia: Zespół przychylił się do propozycji KSN NSZZ „Solidarność”
33.	KSN NSZZ „Solidarność”: „Brak propozycji wg jakich kryteriów będą wyłaniane grupy poszczególnych typów uczelni i jakie komponenty powinien zawierać algorytm”	Nietrafna: Typu uczelni - s. 57-59 + Ramka 2. s. 69 Ogólne podejście do algorytmu – s. 115-122. W tej ostatniej kwestii jednak decydującą rolę ma MNiSW
34.	KSN NSZZ „Solidarność”: „Dyskusyjną	Niezasadne: Projekt uznaje

	<p>sprawą jest też propozycja zmiany zasady naliczania odpisu na ZFŚS.”</p>	<p>jedynie, że „jedna z możliwych propozycji: od podstawy naliczania odpisu, wyłączyć tę część wynagrodzeń osobowych, która ma charakter honorarium, tj., od której przysługują prawa autorskie).”</p>
35.	<p>KSN NSZZ „Solidarność”: „[...] uczelnie powinny posiadać pełną autonomię w zakresie organizacji studiów, tworzenia kierunków studiów oraz definiowania ich efektów kształcenia.”</p>	<p>Nie do uwzględnienia: Zespół widzi poważne zagrożenia dla jakości odbieranego przez studentów wykształcenia, spowodowane niekontrolowanym i spontanicznym rozwojem i równie niekontrolowanym znikaniem nowych kierunków (w rodzaju „zarządzania państwem”). Przywrócenie funkcji określania minimum programowego w systemie i powierzenie jej profesjonalizowanej PKA w tej sytuacji wydaje się koniecznością.</p>
36.	<p>KSN NSZZ „Solidarność”: „zniesienia barier dla badań interdyscyplinarnych przez zastąpienie dyscyplin naukowych przez dziedziny naukowe nie powinno [...] dotyczyć tylko procesu habilitacyjnego, ale w ogóle współpracy międzywydziałowej i międzykatedralnej”</p>	<p>Do uwzględnienia: Zespół przychylił się do propozycji KSN NSZZ „Solidarność”</p>
37.	<p>KSN NSZZ „Solidarność”: „Nie należy znosić [ustawowego pensum], a umożliwić wymianę z pracą naukową”</p>	<p>Nie do uwzględnienia: Ustawa powinna nakładać na uczelnie jedynie ograniczenie maksymalnego poziomu pensum. Uczelnie we własnym zakresie regulowałyby rozkład godzin</p>

		przeznaczanych na dydaktykę/badania przez swoich pracowników
38.	KSN NSZZ „Solidarność”: Brak propozycji „ułatwienia przejścia do instytutów badawczych i gospodarki”	Do uwzględnienia: Pracownicy akademicy, który mieliby trudności z odnalezieniem się w nowym systemie powinni mieć ułatwioną możliwość przejścia do instytutów badawczych czy gospodarki
39.	KSN NSZZ „Solidarność”: „brak koordynacji zadań z PAN” w kontekście podkreślania badawczej wizji uczelni	Niezasadna: PAN nie był przedmiotem projektowanych założeń (jedynie w zakresie, w którym projektowane zmiany dotyczyły PAN pośrednio).
40.	KSN NSZZ „Solidarność”: „Podstawą bytu uczelniach badawczych (jeżeli powstaną) powinien być wkład nauki światowej do rozwoju kraju”, a nie „wkład [uczelni] do nauki światowej”	Nietrafna: Nie jest to alternatywa a koniunkcja.
41.	KSN NSZZ „Solidarność”: „Powinny być doskonałe wydziały/jednostki a nie uczelnie, dodatkowo finansowane na realizację konkretnego priorytetowego projektu.”	Nietrafna: Dokument zakłada finansowanie uczelni bądź ich części w ramach nowego finansowania doskonałościowego.
42.	KSN NSZZ „Solidarność”: „niejasność na jakiej podstawie można twierdzić, że „budżet NCN jest nieproporcjonalnie mały w stosunku do budżetu NCBR” (s.63). Czy to jest uzasadnione, np. strategią rozwoju kraju?”	Niezasadna: Zakładając, jak czyni to zespół, że bez badań podstawowych nie ma mowy o prawdziwie innowacyjnych badaniach stosowanych obecna dysproporcja budżetów między tymi instytucjami jest nie do zaakceptowania z punktu widzenia rozwoju kraju w

		<p>kierunku innowacyjnej gospodarki opartej na wiedzy.</p> <p>Dysproporcja dotyczy całkowitych budżetów obu instytucji – czyli również składnika pochodzącego ze środków Unii Europejskiej.</p> <p>Budżet NCN jest co najmniej dwukrotnie za niski w stosunku do oczekiwanej wysokości grantów oraz poziomu narzutów instytucjonalnych (postulowane min. 40%).</p>
43.	<p>NCBiR: „[...] brak umiejscowienia propozycji w kontekście realizacji zapisów w rządowych dokumentach strategicznych.”</p>	<p>Niezasadna: Zespół nie jest przedstawicielem rządu ani MNiSW i nie miał w obowiązku formułowania propozycji zgodnej z programem rządowym. Nie istnieje przyjęta przez MNISW strategia rozwoju szkolnictwa wyższego.</p>
44.	<p>NCBiR: „czy i w jaki sposób zmiany organizacyjne dotyczące uczelni [...] wpłyną na realizację zakontraktowanych i realizowanych w nich projektów.”</p>	<p>Niezasadna: Nie wpłyną – ale szczegóły określą uczelnie w ramach swojej wzmocnionej autonomii. Projekty badawcze zewnętrznie finansowane mają swoje zamknięte ramy czasowe, których zmiany organizacyjne nie zmieniają.</p>
45.	<p>NCBiR: kwestia „wpływu zmian na efektywność i częstotliwość ubiegania się przez jednostki sektora szkolnictwa wyższego o środki NCBR”</p>	<p>Niezasadna: Projekt nie zakłada takiego wpływu – o środki starają się zespoły badawcze i/lub konsorcja biznesowo-</p>

		akademickie.
46.	<p>AMU: „Zachować możliwość jednorazowego w przeciągu 12 lat otrzymania przez jednostkę dydaktyczną czteroletniej dotacji na badania w wysokości porównywalnej do dotacji, jaką otrzymują jednostki badawczo-dydaktyczne. Przyznawać takie dotacje co cztery lata dwóm lub trzem przodującym (w klasie jednostek dydaktycznych) badawczo jednostkom dydaktycznym, aby dać im szansę na rozwinięcie się badawcze i wyjście z klasy jednostek czysto dydaktycznych.”</p>	<p>Do uwzględnienia: W formie wyjątkowego, jednorazowego konkursu o bardzo małej liczbie zwycięzców – inna formuła prowadziłyby jedynie do dalszego rozpraszania środków. Projekt stawia na mobilność kadry akademickiej poszukującej możliwości uprawiania nauki – a nie na otwieranie furtek do rozpraszania środków w przyszłości, stad można ew. przyjąć taki mechanizm w bardzo małym zakresie.</p>
47.	<p>AMU: „[...] pozostawić decyzję o zgodzie na wielozatrudnienie rektorowi, w którego kwestii pozostanie decyzja, czy dany przypadek wielozatrudnienia będzie pożyteczny, czy nie. Co najwyżej uregulować warunki, w których wielozatrudnienie jest zalecane, albo odradzane.”</p>	<p>Nie do uwzględnienia: To powielanie sytuacji prawnej, która doprowadziła – wraz z innymi czynnikami – do zapaści misji badawczej uczelni. Sztywna formuła to jeden pracownik i jedno miejsce pracy w formie pełnego zatrudnienia.</p>
48.	<p>AMU: „Decyzje o obsadzeniu profesur pozostawić w geście uczelni, co będzie bardziej w zgodzie z jednym z celów projektu, jakim jest zwiększenie autonomii uczelni.</p>	<p>Do uwzględnienia: Uczelnie na stanowiska profesorskie mogą, ale nie muszą zatrudniać aktualnych i przyszłych posiadaczy tytułu profesorskiego. Kadra nieaktywna badawczo nie tylko nie powinna pracować na stanowiskach profesorskich – ale nie powinna w ogóle pracować na uczelniach</p>

		<p>badawczych. Na tym m.in. będzie polegała autonomia uczelni: część wprowadzi takie regulacje, a część nie; konsekwencją będzie z czasem różna konkurencyjność naukowa różnych jednostek podstawowych.</p>
49.	<p>AMU: „Wykład habilitacyjny nie powinien stanowić podstawy oceny dorobku naukowego, ponieważ jego przebieg, oraz intuicyjna ocena wykładającego przez Członków Rady są zależne od zbyt wielu czynników nieistotnych. Ponadto, większość członków Rady Wydziału nie będzie zainteresowana tematem wykładu (o ile w ogóle będzie w stanie go zrozumieć), i przy wystarczającej liczbie wniosków habilitacyjnych, uznawać będzie te wykłady za stratę czasu, co nastawiać ich może negatywnie do wnioskodawców.”</p>	<p>Nietrafna: Projekt zakłada, że wykład habilitacyjny zostaje przywrócony w charakterze możliwości zaprezentowania się habilitanta przed gronem naukowym z innego ośrodka. Wykład w świetle proponowanych założeń nie jest punktem odniesienia oceny dorobku naukowego czy samego habilitanta.</p>
50.	<p>AMU: „Być może wykluczenie w sytuacji, w której jedna jednostka na uczelni uzyskała kategorię C, jest zbyt surowe. Rozważyć przyznanie warunkowe statusu [uczelni badawczej] na cztery lata, jeżeli 1-2 jednostki otrzymały taką kategorię, a inne jednostki są świetne.”</p>	<p>Nietrafna: W opinii Zespołu jest to sztywny wymóg. Drugi element to osiągnięcia grantowe. Uczelnie mają jednak możliwość reorganizacji swoich jednostek w ramach przygotowań do parametryzacji. Dzisiaj jednostki z kat. C to mniej niż 10 % wszystkich jednostek parametryzowanych.</p>
51.	<p>AMU: Projekt nie zawiera żadnego rozwiązania wskazywanego problemu: „Dzisiaj wynagrodzenia z NCN są kwotą brutto brutto - co w praktyce oznacza, że co najmniej połowa</p>	<p>Nietrafna: Projekt sugeruje odejście od wynagrodzeń w projektach NCN i zastąpienie ich stypendiami. To niezwykle istotne</p>

	środków wraca do budżetu państwa, [s. 118]”	rozwiązanie, bardzo silnie postulowane. Dzięki niemu nawet w sytuacji stagnacji nakładów na NCN wyraźnie może wzrosnąć pula przeznaczona na wynagrodzenia, które są dzisiaj radykalnie niskie (oprócz nowozatrudnionych).
52.	AMU: Brak wskazówek „w jaki sposób przeprowadzić konkurs i ranking kandydatów z wielu skrajnie różnych dyscyplin” w przypadku „Programu Profesur Państwowych”; „Być może warto podzielić 1000 stanowisk w jakiś sposób na dyscypliny, i przeprowadzać konkursy osobno dla różnych dyscyplin?”	Trafna/Do uwzględnienia: Zespół zgadza się z sugerowaną propozycją: jednak punktem wyjścia byłyby dziedziny lub nawet obszary nauki. Konkursy w dyscyplinach są nierealne, a ich wzmocnienie w systemie uważamy za szkodliwe. Kaskadowość konkursu oznaczałaby np. 100 nowych profesur rocznie w ramach 8 głównych obszarów; corocznie dla wszystkich obszarów, aby uniknąć efektu „poczekalni” w wybranych dziedzinach. Jednak klasyfikacja wymaga poważnej rewizji, co zespół postuluje. To rozwiązanie wariantowe – czyli do przemyślenia, i istotny element finansowania doskonałościowego.
53.	AMU: Postulat, aby w gronie recenzentów habilitacji był co najmniej jeden specjalista w danej dziedzinie spoza Polski „może nie wpłynąć na podwyższenie poziomu procedury”; „Może lepiej zastąpić to wymogiem, aby co najmniej	Do częściowego uwzględnienia: Właściwą ścieżką w odczuciu zespołu jest powiązanie tych dwóch wymogów – zagraniczny recenzent z uznanej uczelni.

	<p>jeden specjalista pochodził z (dość długiej) listy uczelni uznawanych za rzetelne i funkcjonujące na dobrym poziomie?”</p>	<p>Niezbędne jest założenie mniejszej liczby habilitacji – staje się ona nieobligatoryjna, a jej warunki (umiędzynarodowienie) rosną.</p>
54.	<p>KNoK PAN: „propozycja przeniesienia uprawnień do nadawania stopnia doktora habilitowanego z wydziałów na uczelnie, wydaje się niespójna. Gwarancją wysokich standardów w przewodach habilitacyjnych powinny być już podwyższone wymogi kadrowe dla uzyskania uprawnień w danej dyscyplinie (18 pracowników samodzielnych, W tym 9 Profesorów tytularnych). Powierzenie nadawania stopnia doktora habilitowanego Centralnej Komisji (zob. s. 50 PSW), choćby i zreformowanej, spowoduje wydłużenie postępowań o wiele miesięcy - czego już doświadczyliśmy przy nowelizacji obecnej ustawy.”</p>	<p>Nietrafna: Uprawnienia mają uczelnie, ale punktem wyjścia są wydziały. Chodzi o możliwość reorganizacji wewnętrznej struktury uczelni w ramach potrzeb – co dzisiaj osłabia przypisanie uprawnień tylko do wydziałów. Dostrzegamy problem zbyt długich przewodów habilitacyjnych i postulujemy wprowadzenie mocnych warunków wstępnych przy staraniach o habilitację i profesurę. Duża część wniosków w ogóle nie miałyby prawa być złożona w nowym systemie.</p>
55.	<p>KNoK PAN: Wymóg powoływania jednego recenzenta spoza Polski (zob. s, 160 PSW) jest całkowicie nierealistyczny”</p>	<p>Do uwzględnienia: Oczywiście, to postulat zwiększania umiędzynarodowienia w przyszłości, dzisiaj nierealny.</p>
56.	<p>KNoK PAN: „W postępowaniu o nadanie tytułu profesora rezygnacja z wymogu wypromowania doktorantów przez kandydatów do tytułu profesorskiego jest całkiem niezrozumiała”</p>	<p>Nie do uwzględnienia: Po pierwsze profesura, podobnie habilitacja, ma w nowym systemie opierać się wyłącznie o osiągnięcia naukowe, a nie żadne inne, na przykład administracyjne. Po drugie warunek promotorstwa może w wielu miejscach oznaczać</p>

		<p>możliwości blokowania awansów najzdolniejszej kadry poprzez ograniczenie dostępu do doktorantów. Zakładamy, że wzmocnienie profesury oznacza jej silniejsze umiędzynarodowienie, czyli ocenianie osiągnięć kandydata w kontekście nauki światowej i to, czy faktycznie wypromował on jakichkolwiek doktorów nie ma tutaj większego znaczenia. Praca naukowa jest zajęciem zespołowym, a naukowcy (w większości dziedzin), którzy zespołów nie tworzą (a tym samym, nie wychowują i nie promują swoich następców) nie mają szans na szersze zaistnienie.</p>
57.	<p>KNoK PAN: „[...] rezygnacja z wykazywania w dorobku udziału w przewodach o nadanie stopni naukowych jest - w sposób pośredni – rezygnacją z oceny pozycji osoby ubiegającej się o tytuł w środowisku naukowym”</p>	<p>Nie do uwzględnienia: Podtrzymywanie takiego wymogu względem osoby starającej się o tytuł profesora nadmiernie uzależnia jej awans od polskiego środowiska – blokując drogę do niego często na długie lata (por. s. 161). Innym problemem jest niewielka podaż kandydatów, których dorobek/pracę mógłby zrecenzować w Polsce wąsko wyspecjalizowany (lub np. będący reprezentantem słabo obecnej w Polsce dyscypliny lub</p>

		<p>subdyscypliny) kandydat tytułu.</p> <p>Recenzowanie staje się wartością dodaną, ale nie warunkiem, ponieważ nie wiąże się z międzynarodowymi osiągnięciami naukowymi w sposób bezpośredni. Projekt ma udrożnić i przyspieszyć starania o profesurę osobom najbardziej aktywnym naukowo.</p>
58.	<p>PSRP: „[...] w ciałach kolegialnych uczelni oraz w Radzie Powierniczej, jeśli takowa zostałaby utworzona, reprezentacja studentów [powinna być] zagwarantowana ustawowo na poziomie co najmniej 40%.”</p>	<p>Nie do uwzględnienia:</p> <p>Uwzględnienie tego postulatu wchodziłoby w sprzeczność z podstawowymi założeniami przyświecającymi przedłożonemu do konsultacji projektowi</p>
59.	<p>PSRP: W kontekście Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego: „nie tylko proponujemy pozostawienie obecnego rozwiązania, ale również sugerujemy rozważenie zwiększenia ilości przedstawicieli z obecnych 4 do docelowych 6 studentów”</p>	<p>Nie do uwzględnienia:</p> <p>Uwzględnienie tego postulatu wchodziłoby w sprzeczność z podstawowymi założeniami przyświecającymi przedłożonemu do konsultacji projektowi</p>
60.	<p>PSRP: Negatywna opinia wobec „pomysłu zmiany Ordynacji Wyborczej Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej i zawarcia jej w Ustawie. [...] kwestia ewentualnych zmian powinna pozostać w gestii samej organizacji, jako jednostki w pełni samorządnej, a rozmowy na ten temat prowadzone wyłącznie w środowisku studenckim, jako, iż ta struktura to środowisko reprezentuje.”</p>	<p>Nie do uwzględnienia:</p> <p>Uwzględnienie tego postulatu wchodziłoby w sprzeczność z podstawowymi założeniami przyświecającymi przedłożonemu do konsultacji projektowi</p>
61.	<p>PSRP: „Proponowany w założeniach model wyborów bezpośrednich do władz statutowych</p>	<p>Nie do uwzględnienia: Wybory bezpośrednie, w opinii zespołu,</p>

	PSRP negatywnie wpłynęłyby na jakość struktury, jej autonomię oraz skuteczność.”	pomogłyby w ożywieniu PSRP i pozytywnie wpłynęłyby na poziom demokracji wewnętrznej.
62.	PSRP: „Opowiadamy się [...] za zachowaniem funkcji rzeczników jako organów ogólnopolskich organizacji reprezentujących studentów oraz doktorantów (PSRP i KRD) tak, aby funkcje rzeczników praw studenta i doktoranta były niezależne.”	Nie do uwzględnienia: Uwzględnienie tego postulatu wchodziłoby w sprzeczność z podstawowymi założeniami przyświecającymi przedłożonemu do konsultacji projektowi
63.	PSRP: Brak uwzględnienia kwestii pomocy materialnej dla studentów	Nietrafna: Projekt postuluje utrzymanie systemu wsparcia finansowego studentów z budżetu państwa, por. s. 148.
64.	PSRP: W kwestii programu „Diamentowy Grant”: „niepokój wzbudza propozycja zmiany, która dopuszczałaby możliwość aplikacji dopiero na ostatnim roku studiów”	Do uwzględnienia: Zespół po konsultacjach wycofuje propozycję modyfikacji programu Diamentowy Grant pozostawiając go w obecnej formie w projektowanym systemie.
65.	RGIB: „Brakuje uzasadnienia, dlaczego propozycje te nie obejmują naszych instytutów. Oznacza to [...] tworzenie założeń aktu prawnego (dotyczącego także instytutów badawczych) w całkowitym oderwaniu od toczącej się aktualnie, szalenie istotnej dyskusji dot. przyszłości tych jednostek naukowych.”	Niezasadna: Kwestie regulowane są mocą odrębnej ustawy.
66.	RGIB: „dlaczego instytuty badawcze nie powinny być oceniane” i wg jakich osobnych reguł miałyby być parametryzowane	Niezasadna: Kwestie regulowane są mocą odrębnej ustawy.
67.	RGIB: „Strategia rozwoju szkolnictwa wyższego winna [...] pozostać kompetencją oraz domeną Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego”	Nietrafna: Funkcja strategiczna leży w projektowanym systemie całkowicie po stronie MNiSW. Projekt postuluje utworzenie

		<p>samodzielnej jednostki badawczej podlegającej MNiSW i przez nie finansowanej, zdolnej do dostarczania danych dotyczących dynamiki zmian w systemie nauki i szkolnictwa wyższego, w oparciu o które MNiSW mogłoby rozwijać swoje strategie świadomie (<i>evidence-based policy</i>)</p>
68.	<p>KS FNP: brak „opisu mechanizmów pozwalających na zmianę miejsca uczelni w klasyfikacji: np. z uczelni badawczo-dydaktycznej do rangi uczelni badawczej czy dydaktycznej”</p>	<p>Trafna: Kwestia wymaga uzupełnienia. Zmiany wyłącznie w ramach cyklicznej parametryzacji. W mocy pozostają warunki brzegowe, w tym sukcesy w zdobywaniu środków grantowych.</p>
69.	<p>KS FNP: „[...] odgórna koncentracja funduszy, podobnie jak zróżnicowany w zależności od typu uczelni algorytm określania wysokości dotacji ministerialnej, doprowadzą do niepotrzebnego usztywnienia systemu i unicestwienia szans nieco słabszych naukowo uczelni na rozwój i zmianę profilu na bardziej badawczy. [Powinno się raczej] pozwolić na dynamiczne przemieszczanie się uczelni pomiędzy typami. [...] finansowanie powinno być kierowane do najlepszych naukowców, bez względu na to na uczelni jakiego typu pracują.”</p>	<p>Trafna: Procedury przesuwania się między kategoriami wymagają dodatkowego uzupełnienia. Finansowanie grantowe jest kierowane do najlepszych naukowców niezależnie od ich miejsca zatrudnienia w oparciu o politykę NCN, FNP, MNISW etc. (otwarte konkursy). Dynamiczne przemieszczanie się dotyczy jednak bardziej naukowców (mobilność kadry) niż ich instytucji. Korekty statusu są potencjalnie możliwe, ale w niewielkim zakresie i w dłuższym terminie.</p>

70.	<p>KS FNP: Postulat „uelastycznieni[a] zarobków na uczelniach, co pozwoli na stworzenie systemu motywacyjnego pracowników opartego na powiązaniu wysokości wynagrodzenia z jakością ich pracy. Wiązałoby się to z koniecznością ustalenia jasnych i obiektywnych kryteriów oceny pracy pracownika naukowego, a także z wprowadzeniem oceny przez ekspertów zewnętrznych.”</p>	<p>Trafna: Dużą autonomię w tym zakresie otrzymają uczelnie. Jakość pracy wymaga mierników, które są znacznie prostsze w przypadku badań naukowych niż kształcenia studentów i trzeciej misji uczelni. Standardowo w uczelniach typu badawczego najważniejsze oceny będą dotyczyły publikacji i aktywności grantowej, podobnie jak w krajach OECD. Postulujemy powstawanie etatów badawczych, nie związanych z kształceniem, na stałe lub na kilkuletnie okresy.</p>
71.	<p>KS FNP: „[...] brak sprecyzowania miejsca uczelni profilowych (technicznych, artystycznych, medycznych) w zreformowanym systemie szkolnictwa wyższego. Czy autorzy zalecają ich konsolidację z uczelniami szerokoprofilowymi?”</p>	<p>Trafna: Część uczelni profilowych podlega innym ministrom, co prowadzi do potrzeby rozbudowanych konsultacji międzyresortowych. Projekt wyraźnie wskazuje na potrzebę konsolidacji, zwłaszcza słabszych ośrodków. Na przykład nie widzimy potrzeby funkcjonowania w systemie oddzielnych „akademii wychowania fizycznego”, chociaż decydujące będą względy finansowe. Projekt zakłada konieczność konsolidacji sektora publicznego i finansowanie ich przez bonusy strategiczne MNISW. Konsolidacja sektora</p>

		niepublicznego jest sprawą tego sektora, projekt nie zakłada możliwości konsolidacji międzysektorowej między innymi w celu uniknięcia problemów majątkowych.
72.	KS FNP: „[B]łędem wydaje się umniejszanie roli kontaktów z sektorem [społeczno-gospodarczym] w przypadku uczelni badawczych”	Nietrafna: Uczelnie badawcze koncentrują się na badaniach, kształceniu i trzeciej misji – ale rośnie w nich nacisk na badania w porównaniu z innymi typami uczelni. Na to też otrzymuje odpowiednio wyższe środki, w tym środki konkurencyjne.
73.	KS FNP: Brak „zagadnienia współpracy z przemysłem/biznesem światowym”	Nietrafna: Projekt zajmuje się tą kwestią częściowo we fragmentach poświęconych komercjalizacji.
74.	KS FNP: Brak „odniesienia do indywidualnej działalności komercjalizacyjnej naukowców, czyli np. spółek typu spin-off.”	Niezasadna: W ramach prezentowanych założeń głównym podmiotem komercjalizacji po stronie nauki jest państwo i uczelnia – nie zaś pojedynczy naukowiec. Kwestia zbyt wąska w ramach założeń do ustawy PSW – patrz ustawa o innowacyjności.
75.	KS FNP: Wątpliwości wobec „zamiaru utrzymania w uczelniach badawczych wysokiej liczby studentów”; „Nauka w tych uczelniach powinna mieć charakter elitarny”	Nie do uwzględnienia: W takich miejscach, jak Uniwersytet Warszawski czy Uniwersytet Jagielloński w kategorii uniwersytetów (oraz Akademia Górniczo-Hutnicza czy

		<p>Politechnika Warszawska w kategorii politechnik) – z powodu chociażby tradycyjnej elitotwórczej roli – nie może być mniej studentów niż odpowiednio np. 30-40 tys. (i 20-25 tys.). Ponadto żadna uczelnia uznawana za prestiżową nie zaryzykuje obniżenia liczby studentów jako instytucja długiego trwania: ryzyko przyszłych perturbacji byłoby zbyt duże. Elitarne mogą być wydziały, szkoły (np. doktorskie), a zwłaszcza kształcenie seminaryjne na poziomie magisterskim i doktorskim. Koncepcja małych elitarnych uczelni badawczych jest nierealna, chociaż pociągająca; wymagałaby bardzo dużych kapitałów żelaznych ze źródeł filantropijnych (USA, Wlk. Brytania), w Polsce dziś niedostępnych.</p>
76.	<p>KS FNP: „nie należy ograniczać funkcji dydaktycznej uczelni badawczych (podobnie jak nie należy zmuszać do rezygnacji z badań uczelni sklasyfikowanych jako dydaktyczne), gdyż to właśnie łączenie dydaktyki z pracą badawczą jest istotą uniwersytetu.”</p>	<p>Niezasadna: W projekcie założeń nie zakłada się ani całkowitego ograniczenia dydaktyki na uczelniach badawczych, ani też ograniczenia prowadzenia badań na uczelniach czysto dydaktycznych. Z racji dzisiejszego rozdrobnienia środków statutowych na badania</p>

		<p>uczelnie dydaktyczne de facto (KEJN, NCN, FNP, H2020) często nie prowadzą badań.</p> <p>Konkurencyjne fundusze przeznaczone na badania (granty) dostępne są na tych samych zasadach dla wszystkich jednostek bez względu na ich status.</p>
77.	<p>KS FNP: Postulat „rozszerzenia listy partnerów instytucji nauki w grantach NCBiR o instytucje państwowe czy samorządowe związane np. z kulturą czy opieką społeczną, by tym samym otworzyć te konkursy dla przedstawicieli nauk humanistycznych i społecznych.”</p>	<p>Do uwzględnienia: Zespół zgadza się z tym postulatem.</p> <p>Problem dotyczy przede wszystkim funduszy strukturalnych oraz wykorzystywanych do ich alokacji Krajowych Inteligentnych Specjalizacji.</p> <p>Szanse na powiększenie ich liczby zespół uznaje za niewielkie.</p>
78.	<p>KS FNP: Propozycja, aby „rozdysponowywać fundusze na naukę wyłącznie w drodze konkursów, oraz by zwiększyć liczbę agend finansujących badania i tym samym zwiększyć różnorodność proponowanych programów grantowych i ich potencjalny zasięg.”</p>	<p>Nie do uwzględnienia: Stałe, stabilne, publiczne finansowanie aktywności badawczej stanowi rdzeń w większości rozwiniętych państw na świecie. Niezasadne i nieefektywne byłoby czynienie w tej kwestii wyjątku w sytuacji Polski. Zespół uważa, że</p> <p>Utworzenie nowych agend finansujących badania podstawowe nie znajduje uzasadnienia w sytuacji istnienia i sprawnego funkcjonowania NCN.</p> <p>NCN to odpowiednik krajowych rad do spraw badań naukowych</p>

		(podstawowych). Można myśleć o modelowaniu funkcjonowania NCN, ale nie o osłabianiu jego kluczowej roli w formowaniu nowej kultury grantowej w Polsce. Inne agendy to np. MAB-y FNP, a więc zdarzają się dobre wyjątki.
79.	<p>KS FNP: „[P]ropozycja, by stworzyć elitarne programy NCN i NCBiR oferujące wysokie uposażenia badawcze oraz bardzo wysokie koszty pośrednie (nawet 50% środków grantowych). Pula tego typu finansowania powinna według niektórych stanowić nawet 50% całkowitego finansowania badań w Polsce. Kryteria selekcji wniosków w tych programach grantowych powinny być oparte o i) pomysł naukowy; ii) CV kierownika badań (by stymulować instytucje do zatrudniania najlepszych badaczy), oraz iii) poziom naukowy jednostki (by dać impuls badaczom do przenoszenia się do najlepszych ośrodków naukowych).”</p>	<p>Do częściowego uwzględnienia: Stworzenie podobnych elitarnych programów NCN i NCBiR wydaje się zasadne. Jednak zespół zdecydowanie nie zgodziłby się na postulowany przez KS FNP udział tego typu programów w całkowitej puli środków na badania.</p>
80.	<p>KS FNP: Postulat „połączeni[a] elitarnego finansowania dla najlepszych z finansowaniem nakierowanym na utworzenie silnej naukowej klasy średniej (silnej, bo tylko taka może w perspektywie wykształcić elity). Utworzenie takiej klasy wymaga systemu stabilnego finansowania statutowego dla liderów wyłonionych w konkursie połączonego z konkurencyjnym systemem grantowym.”</p>	<p>Do uwzględnienia: W przedstawionym projekcie mechanizmem odpowiedzialnym za przyczynianie się do tworzenia naukowej klasy średniej jest postulowane zwiększenie wskaźników sukcesu w konkursach NCN do ok. 25-30%. Postulat zgłoszony przez KS FNP można wziąć również pod uwagę.</p>

81.	KS FNP: „[K]onieczność wprowadzenia takich rozwiązań prawnych, które zachęcałyby uczelnie i ułatwiałyby zatrudnianie na stanowiskach naukowo-badawczych zdolnych naukowców z zagranicy”	Niezasadna: Zespół uznaje rozwiązania prawne za wtórne wobec obecnie występujących ograniczeń finansowych
82.	KS FNP: Postulat „likwidacj[i] stopnia doktora habilitowanego oraz profesury tytułarnej. Pozostałoby jedynie stanowisko profesora przyznawane przez uczelnię.”	Nie do uwzględnienia: Poza logiką proponowanych założeń.
83.	KS FNP: W przypadku „zwiększenia uprawnień rektora uczelni i dziekanów poszczególnych wydziałów kosztem ciał kolegialnych [...] szczególnego namysłu wymaga procedura wyboru/powoływania rektora/dziekana i sposób jej uniezależnienia, przynajmniej częściowego, od głosów pracowników. Zwiększenie uprawnień rektora/dziekana przy jednoczesnym jego wyborze na zasadzie ‘plebiscytu popularności’ może doprowadzić do wielu patologii.”	Niezasadna: Projekt założeń proponuje już taką procedurę.
84.	KS FNP: Propozycja „pozostawieni[a] rektorowi jedynie uprawnień tytułowych/reprezentacyjnych, [i] przekazani[a] zarządzania uczelnią niezależnym i wybieranym w konkursie specjalistom (menadżerom).”	Nie do uwzględnienia: Zespół przeciwny jest nadmiernemu mnożeniu stanowisk kierowniczych czy reprezentacyjnych na uczelniach.
85.	KS FNP: Postulat, aby „wprowadzić egzaminy magisterskie (bądź przynajmniej recenzje prac magisterskich) z udziałem ekspertów z innych ośrodków”	Do uwzględnienia: Zespół zgadza się z tym postulatem (choć przy liczbie recenzowanych prac rocznie uznaje go za w dużej mierze nierealny).
86.	KRD: „[Z]miana zasad finansowania projektów grantowych przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju powinna zostać rozszerzona o ofertę	Do uwzględnienia: Zespół zgadza się z tym postulatem.

	kierowaną do doktorantów, co jednocześnie pozwoli na zacieśnienie współpracy pomiędzy uczelniami i sektorem przedsiębiorstw.”	
87.	KRD: Postulat „zachowani[a] możliwości uzyskania stopnia naukowego doktora w trybie eksternistycznym”	Nie do uwzględnienia: Jednym z celów, do którego realizacji stworzony został ten projekt jest doprowadzenie zarówno do podniesienia poziomu broniących doktoratów, jak również wyraźnego zwiększenia ich liczby. Uwzględnienie tego postulatu wchodziłoby w sprzeczność z tak nakreślonymi zadaniami.
88.	KRD: „[Z]asady oraz tryb i warunki odbywania studiów doktoranckich w ramach instytutów badawczych i instytutów Polskiej Akademii Nauk powinny przebiegać w oparciu o przepisy ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, co sprawi, iż wszyscy doktoranci w Polsce będą realizować studia doktoranckie na podstawie tych samych wytycznych.”	Do uwzględnienia: Zespół zgadza się z tym postulatem.
89.	KRD: „[K]onieczność wprowadzenia cyklicznej ewaluacji pracy pracowników naukowych, jak i pracowników administracyjnych. Narzędzia i systemy ewaluacyjne powinny zostać wdrożone we wszystkich trzech proponowanych typach uczelni wyższych.”	Do częściowego uwzględnienia: Jedynie w odniesieniu do pracowników administracyjnych. Okresowe oceny pracowników naukowych posiadają już swoje wypracowane procedury.
90.	KRD: Przeciwno „zmiany jego [Diamentowego Grantu] formuły w kwestii wpisania go w pracę promotora niedziałającego w ramach własnego projektu grantowego”	Do uwzględnienia: Zespół po konsultacjach wycofuje propozycję modyfikacji programu Diamentowy Grant - pozostawiając go w obecnej

		formie w projektowanym systemie.
91.	KRD: „[K]westia wprowadzenia instytucji stanu spoczynku dla profesorów tytularnych oraz sposobu zakończenia ich pracy w szkole wyższej powinna leżeć w gestii kultury pracy konkretnej uczelni, nie zaś opierać się na rozwiązaniach ustawowych”	Nie do uwzględnienia: Wiek 70 lat dla profesora tytularnego i proponowane ograniczenia (recenzje grantowe, recenzje awansowe, dawanie uprawnień) są sztywne, ale nie ograniczają uczelniom dawania możliwości w charakterze profesora emerytowanego. Rozwiązanie ustawowe jest ważne, ponieważ ograniczy istniejące patologie. Stan spoczynku centralny i ustawowy, ponieważ uczelnie nie prowadzą programów emerytalnych dla swoich pracowników, w tym profesorów. Zespół dostrzega potrzebę odmłodzenia polskiej akademii, w której wpływ najstarszej kadry odbiega znacząco od jej wpływu w krajach Europy Zachodniej (patrz katedry niemieckie i warunek 65 lat etc.).
92.	KRD: „[I]dea zmiany charakteru działalności pracowników niespełniających najwyższych wymogów doskonałości naukowej na stanowiska np. związane z działalnością dydaktyczną nie stanowi optymalnego rozwiązania. Działalność dydaktyczna mająca na celu przygotowanie kolejnych pokoleń, także kadry naukowej, powinna stanowić nie mniej ważny element niż	Do uwzględnienia: Zespół popiera ten postulat. Kadra dydaktyczna ma być równie wysoko zaangażowana w kształcenie jak kadra naukowa w badania. Odejście z systemu będzie dla osób nieproduktywnych trudne, ale

	działalność badawcza i także podlegać okresowej ewaluacji.”	ciężar ich funkcjonowania dla całości systemu staje się dla niego nie do udźwignięcia.
93.	KRD: „[N]ależy zrezygnować z obowiązku wypromowania doktora w ramach oceny dorobku naukowego i dalszego awansu”	Niezasadna: Projekt zawiera już taką propozycję.
94.	<p>KRD: Postulat „utrzymani[a] ustawowego statusu organizacji [KRD] jako ogólnopolskiego organu reprezentującego doktorantów wraz z tradycyjnie przyjętą nazwą. Jednocześnie wskazuje na potrzebę utrzymania przedstawicieli środowiska doktorantów także w Radzie Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego.”</p> <p>Przeciwko „postulatowi wyborów bezpośrednich przedstawicieli doktorantów wskazując na rozproszenie doktorantów oraz brak możliwości organizacyjnych pozwalających przeprowadzić takie wybory w skali kraju.”</p> <p>Postulat „utrzymania przedstawicieli doktorantów we wszystkich relewantnych organach i gremiach uczelnianych przy jednoczesnym utrzymaniu 20% udziału przedstawicieli środowisk studenckich oraz doktoranckich w organach kolegialnych ogólnouczelnianych jak i wydziałowych. Jednocześnie postulujemy zwiększenie odsetka doktorantów w tych gremiach w zależności od typu uczelni, z wymogiem min. 50% doktorantów w uczelniach badawczych ze względu na charakter ich działalności.”</p>	<p>Nie do uwzględnienia:</p> <p>Uwzględnienie tego postulatu wchodziłoby w sprzeczność z podstawowymi założeniami przyświecającymi przedłożonemu do konsultacji projektowi.</p>
95.	KRD: KRD powinno współuczestniczyć w	Do uwzględnienia: Zespół

	wyborze Rzecznika Praw Doktoranta: „wprowadzeni[e] przesłanki obligatoryjnego uzyskania pozytywnej opinii Krajowej Reprezentacji Doktorantów.”	zgadza się z tym postulatem.
96.	KDWAiPA: Postulat „nałożeni[a] na ministra właściwego ds. kultury i dziedzictwa narodowego obowiązku przekazywania dotacji z budżetu państwa na zadania uczelni/wydziałów artystycznych, związanych z działalnością kulturalną”	Nietrafna: Uwaga nie dotyczy dokumentu ani przewidzianych dla niego modułów.
97.	KDWAiPA: Postulat „opracowani[a] i wdrożeni[a] zmodyfikowanych kryteriów oceny parametrycznej w odniesieniu do dorobku uczelni/wydziałów artystycznych z uwzględnieniem ich specyfiki, jako elementu kryteriów ewaluacji i przyznawania środków finansowych”	Nie do uwzględnienia: Parametryzacja KEJN nie powinna dotyczyć uczelni artystycznych – być może z wyjątkiem ich wydziałów o charakterze badawczym.
98.	KDWAiPA: Postulat „wypracowania mechanizmów wspierania przez samorząd terytorialny działalności kulturalnej prowadzonej przez uczelnie/wydział artystyczne”	Do uwzględnienia: Zespół zgadza się z tym postulatem.
99.	KDWAiPA: Odnośnie wydziałów artystycznych uczelni publicznych: postulat „możliwości ubiegania się o udział w projektach i grantach dedykowanych dla artystów”	Niezasadna: Uwaga nie dotyczy dokumentu ani przewidzianych dla niego modułów.
100.	KKHP: „Propozycje zespołu ograniczają się jedynie do zapewnienia szczególnej pozycji wybranym uczelniom („koncentracji środków i prestiżu”), pominięto zupełnie rolę i misję pozostałych ośrodków – naukowo-dydaktycznych (regionalnych) i dydaktycznych”	Nietrafna: Uwaga pomija istotne części dokumentu.
101.	KKHP: Krytyka negatywnych skutków „elitaryzmu projektu”:	Niezasadna: Uwaga nie dotyczy dokumentu.

	<p>- „zamknięci[e] ścieżki awansu naukowego i społecznego absolwentom z mniejszych ośrodków”</p> <p>- „na studia w uczelniach badawczych będzie stać de facto tylko młodzież z ośrodków metropolitalnych, co doprowadzi do pogłębienia stratyfikacji klasowej społeczeństwa.”</p>	
102.	<p>KKHP: Brak poruszenia „problem[u] wyższego kształcenia zawodowego”: „jak przy koncentracji prestiżu i środków w kilku wybranych uczelniach zapewnić należyte przygotowanie fachowe studentom np. medycyny, pielęgniarstwa, zootechniki czy leśnictwa.”</p>	<p>Trafna: Kwestia ta wymaga uzupełnienia.</p>
103.	<p>KKHP: W polskich warunkach brak uzasadnienia tworzenia rad powierniczych, a dodatkowo „tworzenie ciał, w których zasiadają przedstawiciele państwa i innych interesariuszy zewnętrznych grozi upolitycznieniem uczelni i przeniesieniem na nie złych praktyk znanych ze spółek Skarbu Państwa oraz ograniczeniem swobody prowadzenia niewygodnych dla władzy badań naukowych”</p>	<p>Nie do uwzględnienia: Uwzględnienie tego postulatu wchodziłoby w sprzeczność z podstawowymi założeniami przyświecającymi przedłożonemu do konsultacji projektowi</p>
104.	<p>KKHP: Brak definicji wyznaczników jakości kształcenia</p>	<p>Nietrafna: Przyjmując definicję jakości jako „zgodności z wymaganiami” autorzy projektu podkreślili, że w polskim systemie do tej pory brak było sprawnie działającej oceny jakości kształcenia.</p>
105.	<p>KKHP: Brak rozwinięcia opisu ścieżek „kariery dydaktycznej (do tej ścieżki są znakomite wzorce brytyjskie) czy administracyjnej”</p>	<p>Trafna: Ten brak należałoby uzupełnić w dalszym projekcie.</p>

106.	KKHP: „W projekcie brakuje narzędzi pozwalających na przyciągnięcie kadry, której kariera toczyła się za granicą. Brak w nim pomysłu, na stworzenie mechanizmu uznawania kwalifikacji zagranicznych za równoważne polskim.”	Trafna: Mechanizm uznawania kwalifikacji zagranicznych (przede wszystkim przyspieszenie/ułatwienie procedur nostryfikacji dyplomów) jest istotne z punktu widzenia umiędzynarodowienia systemu.
107.	KKHP: Brak wskazania, które elementy obecnej ustawy miałyby zostać zachowane	Niezasadna: MNiSW postuluje stworzenie całkowicie nowej ustawy PSW od podstaw.
108.	KKHP: Brak konkretnych rozwiązań w kwestii zakładanego „wzmocnieni[a] legitymizacji działań PSRP”	Nietrafna: Wzmocnienie legitymizacji PSRP według projektu dokonać ma się wskutek przeprowadzenia wyborów bezpośrednich do tego ciała.
109.	KKHP: „[r]ezygnacja z ustawowego co najmniej 20% udziału przedstawicieli studentów i doktorantów w organach kolegialnych uczelni i wydziałów [...] może doprowadzić do zmniejszenia realnego wpływu studentów i doktorantów na realne działania dotyczące spraw ogólnouniwersyteckich i wydziałowych” oraz „przyczynić się do spadku poziomu transparentności dotyczącej działań władz uczelni.”	Nie do uwzględnienia: Zespół zakłada osłabienie kolegialnych ciał uczelni i wzmocnienie ośrodka władzy rektorskiej, tym samym też odejście od pełnej reprezentacji wszystkich grup uczelnianych we wszystkich ciałach zarządczych uczelni. Studenci w projektowanym systemie pełnią istotną rolę w instytucjonalnych mechanizmach zapewniania jakości kształcenia.
110.	RMN: „Proponowane zmiany sposobu rozdziału środków na podstawową działalność naukowo-dydaktyczną w oparciu o wprowadzenie 3 kategorii uczelni (badawcze, badawczo-dydaktyczne i dydaktyczne) budzi jednak duże obawy związane zarówno z ideą stworzenia	Nie do uwzględnienia: Wyższe szkoły zawodowe oraz liczne placówki skoncentrowane przede wszystkim na kształceniu pełnią zdaniem zespołu niezwykle ważną rolę w systemie. Zespół postuluje

	<p>kategorii <i>stricte</i> dydaktycznej, nierealizującej badań naukowych, jak i związanymi z tym dalszymi ograniczeniami i wykluczeniami, które dotyczyć by miały tej kategorii uczelni. [...]</p> <p>RMN nie popiera postulatu ustanawiania uczelni dydaktycznych przy założeniu zaniechania finansowania statutowego badań naukowych czy wyłączenia takich uczelni z możliwości ubiegania się o dofinansowania (np. MZM). Ponadto RMN zwraca uwagę, że poziom nauczania może się drastycznie obniżyć jeśli wykładowcy nie będą mieli możliwości prowadzenia badań naukowych, co z kolei może prowadzić do masowego upadania uczelni dydaktycznych.”</p>	<p>jednak by zerwać z fikcją zakładania, że prowadzi się w tych ośrodkach działalność badawczą. Ponieważ przeznaczanie na nią tam środków publicznych to faktyczne ich marnowanie.</p> <p>Uczelnie dydaktyczne mogą ubiegać się o konkurencyjne środki na badania. Program MZM zostaje powołany natomiast w innym celu.</p>
111.	<p>RMN: „należałoby określić z dużym wyprzedzeniem jasne kryteria awansu pomiędzy subkategoriami i kategoriami [jednostek naukowych] tak, aby jednostka w planie rozwoju mogła w sposób bardziej precyzyjny oceniać szanse awansu i planować do niego drogę.”</p>	<p>Do uwzględnienia: Zespół popiera ten postulat</p>
112.	<p>RMN: „[...] nie popieramy postulatu ograniczenia takich mechanizmów rozwiązywania stosunków zatrudnienia [ze słabymi badaczami i słabymi zespołami badawczymi] tylko dla uczelni badawczych. RMN uważa, iż stworzenie procedur/mechanizmów rozwiązywanie stosunków zatrudnienia powinno dotyczyć wszystkich typów uczelni oraz wszystkich pracowników bez względu na zajmowane stanowisko.”</p>	<p>Do uwzględnienia: Zespół popiera ten postulat</p>

113.	<p>RMN: „[...] jedynie pewna część (np. 30%) przyznanej dotacji [czteroletniej] będzie mogła zostać wydana bez konieczności szczegółowego definiowania sposobów jej wydatkowania (harmonogramów, biznesplanów).” „po zakończeniu cyklu finansowania MNiSW powinno skontrolować wydatkowanie środków i ewentualne nieprawidłowości powinny być surowo karane.”</p>	<p>Do częściowego uwzględnienia:</p> <p>Projekt zakłada zdecydowane zwiększenie autonomii w zakresie wydatkowania środków przez uczelnie. Nad prawidłowością wydatkowania przekazywanych środków, w świetle projektu założeń, czuwać ma rada powiernicza. Nie daje się z tym pogodzić postulatu stosowania zasady autonomii finansowej jedynie do części funduszy. W przypadku odrzucenia przez wyższą instancję projektującą ostateczny kształt założeń, propozycji powoływania rad powierniczych uczelni, ścisła finansowa kontrola (audyt) MNiSW po zakończeniu cyklu finansowania wydaje się niezbędna.</p>
114.	<p>RMN: „Brak jest w obecnym projekcie doprecyzowania kiedy, na jakich zasadach i w jaki sposób dokona się podział profili uczelni. W opinii RMN, w przypadku dalszych prac nad podziałem uczelni, doprecyzowania wymagają zasady ustalania profilu uczelni; w szczególności 1) czy ustalenie charakteru/profilu uczelni będzie wynikało z jednorazowego przyporządkowania i będzie miało charakter stały; 2) czy będzie to proces cykliczny i przyporządkowanie będzie weryfikowane po kolejnym okresie oceny; 3) jakie będą procedury odwoławcze; 4) jakie będą</p>	<p>Trafna/Do uwzględnienia:</p> <p>Kwestie te wymagają doprecyzowania i powinny być określone na dalszym etapie tworzenia dokumentu założeń.</p>

	<p>konsekwencje negatywnej oceny wykorzystania środków przez uczelnie badawcze, badawczo-dydaktyczne (niespełnienie przewidywanych wyjątkowych osiągnięć naukowych o światowej jakości).”</p>	
115.	<p>RMN: „proponowane różnice w finansowaniu oraz w mechanizmach umożliwiających uzyskiwanie funduszy są zbyt duże pomiędzy uczelniami badawczymi flagowymi a badawczymi, które nie uzyskają statusu flagowych.”</p>	<p>Nie do uwzględnienia: Stworzenie rzeczywistych jednostek flagowych wymaga dużego stopnia koncentracji środków.</p>
116.	<p>RMN: „RMN częściowo popiera postulat uruchomienia Narodowego Programu Doskonałości Naukowej. Zdaniem RMN w szczególności negatywne w skutkach może być ograniczenie dostępności tego programu dla jednostek posiadających kategorię A i A+. Bardzo wysokie dofinansowanie w ramach NPDN (roczny poziom finansowania minimum 200-300 mln zł) jedynie dla jednostek posiadających kategorię A i A+, mogących korzystać z powiększonego finansowania z MNiSW (np. grantów MZM) może spowodować trwałe i nieodwracalne podział pomiędzy jednostkami naukowymi o różnych kategoriach oraz ograniczać współpracę pomiędzy takimi jednostkami. Zastrzeżenia budzi również fakt, że NPDN może zostać przyznane nie uczelni, ale porozumieniu/konsorcjum jednostek, co upodabnia ten program do KNOWów. Zdaniem RMN, przed ewentualnym wprowadzeniem NPDN korzystna byłaby więc najpierw</p>	<p>Do uwzględnienia: Zespół popiera postulat przeprowadzenia wstępnej ewaluacji efektów realizacji programu KNOW przed rozpoczęciem NPDN.</p>

	ewaluacja efektów programu KNOW.”	
117.	RMN: „bez względu na wysokość kosztów pośrednich kierownik projektu powinien mieć ustawowo zagwarantowaną możliwość decydowania o wydatkowaniu przynajmniej części kosztów pośrednich pozyskanych przez jednostkę z kierowanego przez niego projektu.”	Do uwzględnienia: Zespół popiera ten postulat
118.	RMN: „konieczne jest dowartościowanie punktowe publikacji w prestiżowych czasopismach o zasięgu międzynarodowym (np. poprzez zwiększenie rozpiętości skali punktów na liście A).”	Do uwzględnienia: Zespół popiera ten postulat
119.	RMN: „Czynnikami ograniczającymi liczbę osób podejmujących studia trzeciego stopnia powinien być nie tylko wymóg przyznawania stypendiów dla wszystkich doktorantów (na poziomie co najmniej obowiązującej w gospodarce płacy minimalnej brutto), ale także zaostrzone kryteria rekrutacji na studia doktoranckie pozwalające na skuteczną weryfikację predyspozycji do wykonywania pracy naukowej. Ponadto, jednostka naukowa powinna być zobligowana do przyjęcia tylko takiej liczby doktorantów, wobec której jest w stanie zapewnić kształcenie na najwyższym poziomie.	Do uwzględnienia: Zespół popiera ten postulat
120.	RMN: Odnośnie umiędzynarodowienia studiów doktoranckich: „także poprzez ograniczenie barier związanych z rekrutowaniem cudzoziemców na studia trzeciego stopnia. Wzrost wagi współczynnika umiędzynarodowienia w ocenie jakości kształcenia oraz ocenie parametrycznej byłby	Do uwzględnienia: Zespół popiera ten postulat

	zachętą do wzrostu działań służących mobilności zagranicznej.”	
121.	<p>RMN: „Doprecyzowania wymaga obowiązek sporządzenia rozprawy doktorskiej w języku angielskim „w wybranych dyscyplinach”, szczególnie w kontekście następującego obowiązku: „W przypadku rozprawy w języku angielskim co najmniej jeden z dwóch recenzentów rozprawy doktorskiej powinien być recenzentem afiliowanym w renomowanej zagranicznej jednostce naukowej”. Konieczność szczegółowego uzasadnienia wyboru określonych dyscyplin jako objętych obowiązkiem sporządzenia rozprawy w języku angielskim jest kluczowe z punktu widzenia potencjalnego nierównego traktowania z uwagi na niejednorodne zasady oceny. Zdaniem RMN obowiązkowe rozprawy w języku angielskim powinny powstawać w obszarach nauk przyrodniczych, medycznych, rolniczych, ścisłych, technicznych, społecznych (z wyjątkiem niektórych dyscyplin prawniczych), a także w większości dyscyplin w obszarze nauk humanistycznych. Rozprawy pisane w języku polskim powinny być wyjątkiem.”</p>	<p>Do uwzględnienia: Zespół popiera ten postulat</p>
122.	<p>RMN: „RMN nie popiera proponowanej zmiany formuły programu [Diamentowy Grant]. Głównym (i pożądanym) celem "DG" jest przyspieszenie kariery wybitnych studentów oraz stworzenie im możliwości szybszego usamodzielnienia się poprzez kierowanie projektem badawczym. "DG" nie powinien stać się substytutem finansowania doktoratów dla</p>	<p>Do uwzględnienia: Zespół po konsultacjach wycofuje propozycję modyfikacji programu Diamentowy Grant pozostawiając go w obecnej formie w projektowanym systemie.</p>

	<p>promotorów bez własnych grantów i przewidzianych w nich stypendiów doktoranckich. "DG" powinien pozostać prestiżowym programem grantowym dla wybitnych studentów na wczesnym etapie ich kariery”</p>	
123.	<p>RMN: „RMN nie popiera likwidacji profesury uczelnianej. Kryteria, które należy spełnić, aby awansować na stanowiska profesora nadzwyczajnego i zwyczajnego można traktować jako mechanizmy wspomagające zablokowanie dalszej kariery naukowej słabszym badaczom. [...] Jednocześnie uważamy, że uczelnia powinna mieć pełną autonomię w nazywaniu i obsadzaniu stanowisk, jednocześnie wyznaczając pracownikom osiągalne szczeble kariery naukowej.”</p>	<p>Do częściowego uwzględnienia:</p> <p>Część rozwiązań można pozostawić autonomii uczelni: uczelnie starające się o status i finansowanie uczelni flagowych mogą woleć sztywną hierarchię prestiżu w nauce znaną z systemu amerykańskiego. Uczelnie słabe badawczo – np. dydaktyczne – być może mogłyby mieć nadal profesorów nadzwyczajnych bez tytułu. Najlepsze uczelnie pod względem naukowym rozwijają się bardziej harmonijnie gdy stosują się do znanych reguł i potwierdzonych norm globalnej nauki: kadra jest pionowo zróżnicowana, a na jej szczycie są profesorowie (<i>full professors</i>). Dzisiejszy chaos terminologiczny i nadmiar profesorów bez tytułu dewaloryzuje rolę osiągnięć naukowych, przy okazji których otrzymuje się tytuł naukowy. Projekt wzmacnia hierarchie i postuluje trzy stopnie i tytuły.</p>
124.	<p>RMN: „[P]ostulat ten [zakazu udziału w</p>	<p>Do uwzględnienia: Zespół</p>

	<p>komisjach podejmujących decyzje dotyczące awansów naukowców lub finansowe oraz pracy etatowej w sektorze publicznym i nadawania uprawnień w sektorze niepublicznym osobom, które ukończyły 70. rok życia] powinien dotyczyć nie tylko profesorów tytularnych, ale wszystkich pracowników naukowych oraz naukowo-dydaktycznych. Taki zakaz powinien dotyczyć również działalności w komisjach akredytacyjnych oraz zespołach ekspertów oceniających wnioski grantowe. Zdaniem RMN zakaz pracy etatowej ww. osób powinien również obowiązywać w sektorze niepublicznym.</p>	<p>podziela stanowisko RMN</p>
125.	<p>RMN: „[Z]aproponowano przesunięcie pracowników niespełniających najwyższych wymogów doskonałości naukowej na stanowiska na przykład dydaktyczne. Zdaniem RMN nie jest to dobre rozwiązanie, ponieważ często pracownicy nieaktywni naukowo nie sprawdzają się w roli dydaktyków. Ponadto, stanowisko dydaktyczne powinno być zajmowane przez wybitnych dydaktyków, a nie przez pracowników niewykazujących talentu do pracy naukowej.”</p>	<p>Do uwzględnienia: Zespół popiera ten postulat</p>
126.	<p>RMN: „RMN nie popiera wprowadzenia interesariuszy zewnętrznych celem wyboru/wskazywania władz uczelni. Podmiotem akademickim jest społeczność danej uczelni. Zdaniem RMN to właśnie ta społeczność powinna wybierać zgodnie z obowiązującymi przepisami władze uczelni. Propozycja zespołu związana z konkursem w</p>	<p>Nie do uwzględnienia: Uwzględnienie tego postulatu wchodziłoby w sprzeczność z podstawowymi założeniami przyświecającymi przedłożonemu do konsultacji projektowi</p>

	żaden sposób nie definiuje w jaki sposób miałyby być przeprowadzony konkurs, jakie wymogi miałyby spełniać osoba startująca oraz najważniejsze jakie gremia decydowałyby o wyborze władz uczelni.”	
127.	RMN: „RMN nie popiera wzmocnienia jednoosobowych organów uczelni kosztem osłabienia ciał kolegialnych. Założenie, że osoba z zewnątrz, pełniąca kluczową funkcję w organizacji (rektor), będzie efektywniej (niż osoba wybrana spośród i przez pracowników organizacji) działać na rzecz rozwoju tej organizacji i realizacji jej misji nie znajduje potwierdzenia we współczesnej nauce o organizacji i zarządzaniu”	Nie do uwzględnienia: Uwzględnienie tego postulatu wchodziłoby w sprzeczność z podstawowymi założeniami przyświecającymi przedłożonemu do konsultacji projektowi
128.	RMN: „brak informacji czy zniesienie ustawowego pensum ma nastąpić we wszystkich typach uczelni czy tylko w wybranych”	Do uwzględnienia: Pensum nie powinno być regulowane ustawowo w żadnym z wymienionych w dokumencie typów uczelni. Ustawa powinna nakładać na uczelnie jedynie ograniczenie jego maksymalnego poziomu.
129.	RMN: „[N]ależy jak najbardziej zachęcać do korzystania z infrastruktury badawczej uczelni, równocześnie udostępniając laboratoria i sprzęt naukowcom. Umożliwienie korzystania z infrastruktury badawczej uczelni, zarówno pracownikom uczelni, jak i przedstawicielom współpracującego z nią otoczenia gospodarczego, pozwoli na dzielenie się wiedzą i obustronny rozwój.”	Do uwzględnienia: Zespół popiera ten postulat
130.	NCN: „Nasza główna krytyka <i>Projektu</i> dotyczy	Nie do uwzględnienia: Zespół

<p>kierunku, w jakim idą zaproponowane rozwiązania dotyczące modelu kariery naukowej w Polsce. Oceniamy, że obecny, oparty głównie na zdobywaniu kolejnych stopni i tytułów naukowych, stał się kompletnie niewydolny. Należy dążyć do jego radykalnej zmiany, a nie do jego kolejnego reformowania. Naszym zdaniem należałoby pójść w kierunku większej etatyzacji, na przykład poprzez ograniczenie możliwych stanowisk profesorskich, co wymusiłoby rzeczywistą konkurencję.</p> <p>Uważamy, że trzeba dążyć do zniesienia tytułu profesora, który jest rozwiązaniem zupełnie niespotykanym w świecie, oraz przynajmniej do ograniczenia znaczenia habilitacji. Chcieliśmy przy tym zauważyć, że w zasadach regulujących konkursy NCN habilitacja i tytuł profesorski nie grają żadnej roli, ani przy ocenie, ani przy wysokości przyznawanych środków czy wynagrodzeń, i naszym zdaniem ten system bardzo dobrze się sprawdza. Jesteśmy za zlikwidowaniem tytułu, natomiast opowiadamy się za wzmocnieniem stanowiska profesora na uczelni, a nie za jego likwidacją, jak to jest proponowane w <i>Projekcie</i>.”</p>	<p>zakłada, że w obecnej sytuacji – degradacji i skrajnego obniżenia wymagań względem stopnia doktora – doktorat nie może i długo jeszcze nie będzie mógł być przepustką do naukowej samodzielności. Zlikwidowanie tytułu naukowego profesora może przyczynić się jedynie do dalszego pogłębiania zapaści polskiej nauki. Prestiż w nauce w Polsce określa cykl: doktorat, habilitacja, profesura tytularna, i odpowiadające im stanowiska uczelniane; stopień dr hab. i tytuł profesorski nie są obowiązkowe w nowym systemie, ale ich zdobycie – wyłącznie w oparciu o badania naukowe, publikacje i osiągnięcia grantowe – wpływa na status pracowników uczelni i ich wynagrodzenia (w ramach autonomii uczelni).</p> <p>Zespół popiera ten postulat - za 10 lat. Habilitacja i profesura nie mają żadnego wpływu na otrzymywanie grantów z NCN – ale mają mieć realny wpływ na hierarchię w uczelniach.</p> <p>Organizacja - jaką jest uczelnia - pozbawiona hierarchii ustalonej wedle mierzalnych osiągnięć naukowych nie działa w żadnym</p>
--	---

		<p>kraju zachodnim. Alternatywą jest etatyzacja stanowisk profesorskich – gdyby MNISW miało znieść tytuł profesora i stopień doktora habilitowanego, to etatyzacja oparta o konkursy byłaby najlepszym rozwiązaniem. W tę stronę idzie wariantowa propozycja PPP – 1000 nowych stanowisk. Likwidacja habilitacji i profesury oznaczałaby potrzebę silnego pomiaru osiągnięć naukowych i upubliczniania go w formie nowych stanowisk: ograniczonej liczby profesur i innych niższych. Np.: profesor, ew. profesor nadzwyczajny, docent lub równoważny, adiunkt; wymagania określałyby uczelnie.</p>
131.	<p>NCN: „Brakuje nam w proponowanych rozwiązaniach wkomponowania w nowy system instytutów Polskiej Akademii Nauk. Potencjalnie widzielibyśmy rolę tych jednostek zarówno w podnoszeniu jakości naukowej uniwersytetów jak i w lepszym wykorzystaniu wysoko wykwalifikowanej kadry naukowej w odtwarzaniu potencjału naukowego kraju poprzez ich bliższą współpracę ze studentami i doktorantami.”</p>	<p>Trafna: Zespół popiera ten postulat, zwłaszcza w kontekście konsolidacji. Projekt wyłaniania uczelni flagowych wprost odnosi się do konsolidacji – możliwość występowania instytutów PAN o finansowanie doskonałościowe wyłącznie w ramach współpracy z uczelniami. Bliższa współpraca – silnie postulowana.</p>
132.	<p>NCN: „Nie jesteśmy do końca przekonani, czy podział na uczelnie badawcze, badawczo-dydaktyczne</p>	<p>Trafna: W wyniku konsultacji Zespół proponuje również alternatywne podejście, które</p>

	<p>i dydaktyczne, uzależniony od przyznanych kategorii jej wydziałom, rzeczywiście przyczyni się poprawy całego systemu. Takie etykietowanie może być natomiast z pewnych względów niekorzystne. Można sobie przecież np. wyobrazić sytuację, że będą uczelnie, które tylko w pewnych dziedzinach będą reprezentowały wysoki poziom, jednak przynależność do niższej kategorii całej uczelni może negatywnie wpływać na rozwój tych wysepek doskonałości poprzez obniżone finansowanie.”</p>	<p>zamiast etykietowania uczelni zastosuje identyczne warunki dofinansowania i wyłaniania uczelni de facto badawczych – w ramach podejścia funkcjonalnego. Nie liczyłoby się jak się nazywają, ale jak są finansowane (NCN, FNP, H2020 etc) i jak są parametryzowane. Podejście funkcjonalne jest miękkie i nie etykietuje, a warunki brzegowe i mierniki sukcesu mogą być równie silne. Problem wysepek doskonałości jest realny; być może rozwiązaniem jest ich sieciowe połączenie z jednostkami równie dobrymi na uczelniach wyżej ocenianych naukowo.</p>
133.	<p>NCN: „Co prawda w <i>Projekcie</i> dostrzegamy nacisk na mobilność polskich naukowców, brakuje nam jednak propozycji rozwiązań, które by tę mobilność w większym stopniu wymuszały, np. poprzez ustawowy zakaz zatrudniania własnych doktorantów przez jakiś okres czasu po doktoracie. Takie rozwiązanie, naszym zdaniem, powinno się także w długim okresie przyczynić do znacznie większej decentralizacji polskiej nauki. Dzięki temu uczelnie położone w mniejszych ośrodkach miałyby większe szanse na zatrudnienie absolwentów np. Uniwersytetu Warszawskiego czy Jagiellońskiego.”</p>	<p>Trafna: W wyniku konsultacji Zespół proponuje roczny zakaz pracy w tej samej uczelni, na której otrzymano doktorat. To w warunkach polskich trudne ograniczenie – dlatego równoległe można rozważyć wymóg krótszego zakazu zatrudnienia w przypadku odbycia zagranicznego stażu podoktorskiego. Dodatkowo rozwiązanie to może być wzmocnione otwartymi konkursami na stanowiska adiunkta, które byłyby nieważne w przypadku nieuzasadnionych</p>

		warunków (np. formalnych) promujących własnych doktorów.
134.	<p>NCN: „Jak już wspomnieliśmy, podoba nam się podkreślenie roli badań podstawowych i wzmocnienie systemu grantowego, widzimy jednak w Polsce problem braku wystarczających możliwości finansowania badań stosowanych. Rolę tę w naturalny sposób powinno pełnić Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. Obecnie jest ono jednak naszym zdaniem w zbyt dużym stopniu skoncentrowane na finansowaniu badań bardziej komercyjnych i bezpośrednim dotowaniu przedsiębiorstw zamiast instytucji naukowych. Uważamy, że ten problem powinien zostać wzięty pod uwagę w przyszłych rozwiązaniach systemowych.”</p>	<p>Do uwzględnienia: Zespół popiera ten postulat. NCN powinno być nastawione na badania podstawowe, a NCBR stosowane. Rosnące nastawienie konkursów NCBR na sektor przedsiębiorstw, chociaż związane z wymogami wydawania funduszy strukturalnych UE, wymaga radykalnego przemyslenia. W dzisiejszym systemie nie bardzo wiadomo, skąd mają pochodzić fundusze na akademickie badania stosowane. Pojawiająca się opcja zakładania firm przez naukowców w celu starania się o dofinansowanie z NCBR jest nie do przyjęcia i należy ją uznać za patologię.</p>
135.	<p>NCN: „Chcielibyśmy zwrócić uwagę na jeszcze jedno z proponowanych rozwiązań, a mianowicie pomysł, by osoby, które skończyły 70 lat nie mogły recenzować wniosków awansowych ani grantowych. Nie widzimy uzasadnienia dla tego typu rozwiązania. Oczywiście sami nie stosujemy takich ograniczeń w NCN – w obecnym stanie prawnym byłoby to zresztą niemożliwe – nie widzimy, by było ono wskazane. Staramy się co prawda powoływać do zespołów ekspertów i na recenzentów również młodych naukowców, ale</p>	<p>Nie do uwzględnienia: Postulat możliwy do przyjęcia wyłącznie w przypadku wspomnianej „aktywności naukowej”, która wymagałaby doprecyzowania. Decyzje awansowe i finansowe w ujęciu projektu mogą podejmować wyłącznie osoby, które są ściśle związane ze środowiskiem akademickim. Poza akademią nie istnieją żadne presje normatywne obowiązujące w jej ramach, co</p>

	<p>korzystamy także z pomocy tych bardziej doświadczonych, oczywiście pod warunkiem, że są nadal aktywni naukowo. Naszym zdaniem powinniśmy korzystać z opinii naukowców o możliwie największym dorobku, niezależnie od wieku.”</p>	<p>prowadzi do kuriozalnych negatywnych recenzji w grantach i kuriozalnych pozytywnych recenzji w postępowaniach awansowych. Kluczowym hasłem jest aktywność naukowa i inna prowadzona w ramach uczelni: granty, publikacje, doktoranci. Zakaz dotyczy również udzielania uprawnień doktorskich i habilitacyjnych wydziałom oraz uprawnień do prowadzenia kierunków studiów i minimów programowych w obu sektorach, a zwłaszcza w sektorze niepublicznym.</p>
136.	<p>Stowarzyszenie „Top 500 Innovators”: „brak jest rozwiązań, które umożliwiłyby współpracę pomiędzy tymi typami uczelni [tj. uczelnie dydaktyczne, badawczo-dydaktyczne i badawcze], a także przepływ wiedzy”</p>	<p>Trafna: Zespół zgadza się z tym, że należy uzupełnić projekt o mechanizm ujmujący współpracę między typami uczelni.</p>
137.	<p>Stowarzyszenie „Top 500 Innovators”: „należałoby przewidzieć [...] mechanizmy projakościowe, umożliwiające zdobywanie doświadczeń przez kadrę uczelni dydaktycznych w uczelniach badawczo-dydaktycznych i badawczych (dedykowane programy dot. mobilności krajowej)”</p>	<p>Do uwzględnienia: Zespół zgadza się z tym postulatem</p>

138.	<p>Stowarzyszenie „Top 500 Innovators”: „[brak] rozwiązań dotyczących pełnienia III misji uczelni, która to misja zakłada rozwijanie współpracy jednostek naukowych z otoczeniem społeczno-gospodarczym w celu realizacji takich projektów, które przyniosą rozwiązania wyzwań społecznych oraz rozwój lokalnej i krajowej gospodarki”</p>	<p>Trafna: Zespół zgadza się z tym, że należy uzupełnić projekt o rozwiązania obejmujące III misję.</p>
139.	<p>Stowarzyszenie „Top 500 Innovators”: „[...] dyskusję budzi propozycja zmiany proporcji finansowania badań podstawowych (NCN) kosztem finansowania przedsiębiorstw z projektów NCBR. Rozwiązaniem w naszej opinii nie jest przesuwanie środków z NCBR do NCN, a znaczne zwiększenie nakładów na badania podstawowe. Kluczowe jest szybkie zwiększenie łącznej sumy nakładów, dodatkowe środki rzeczywiście mogłyby w większym stopniu wzmocnić badania podstawowe, ale bardzo istotne jest aby prace badawcze finansowane w tej formie przekładały się w większym stopniu na wyniki możliwe do skomercjalizowania. Należy mieć jednocześnie świadomość, że wyniki badań podstawowych mogą przynieść skutek komercjalizacyjny w perspektywie nawet 20 lat.”</p>	<p>Do uwzględnienia: Zespół zgadza się z tym postulatem</p>
140.	<p>Stowarzyszenie „Top 500 Innovators”: „Widzimy pewną sprzeczność w przedstawionych założeniach. Z jednej strony postulowane jest zwiększenie autonomii uczelni, co uznajemy za słuszny kierunek, a z drugiej strony uczelniom planuje się</p>	<p>Nie do uwzględnienia: Uczelnie na stanowiska profesorskie mogą, ale nie muszą zatrudniać aktualnych i przyszłych posiadaczy tytułu profesorskiego. Kadra nieaktywna badawczo nie</p>

	<p>ograniczyć swobodę w zakresie kształtowania polityki kadrowej. W projekcie przewiduje się likwidację stanowiska profesora uczelnianego, przy jednoczesnym pozostawieniu stopni naukowych doktora i doktora habilitowanego oraz tytułu profesora, które są uzyskiwane przez pracowników w znacznym stopniu autonomicznie w stosunku do potrzeb kadrowych macierzystej uczelni.”</p>	<p>tylko nie powinna pracować na stanowiskach profesorskich – ale nie powinna w ogóle pracować na uczelniach badawczych. Na tym m.in. będzie polegała autonomia uczelni: część wprowadzi takie regulacje, a część nie; konsekwencją będzie z czasem różna konkurencyjność naukowa różnych jednostek podstawowych.</p>
141.	<p>Stowarzyszenie „Top 500 Innovators”: „Uczelnie badawczo-dydaktyczne nie powinny być marginalizowane do współpracy regionalnej – ich specjalizacja powinna być wykorzystywana w skali całego kraju, tym bardziej że ośrodki przemysłowe są rozproszone. Ważniejsza niż regionalizacja powinna być branżowość, ponieważ takie podejście sprzyjać będzie mobilności kadr.”</p>	<p>Nie do uwzględnienia: Zespół nie wyklucza możliwości szerszego (krajowego, ale też międzynarodowego) angażowania się uczelni badawczo-dydaktycznych. Wskazuje jednak na istotność i podstawowość wykorzystywania ich potencjału do budowy i wzmacniania regionów.</p>
142.	<p>Stowarzyszenie „Top 500 Innovators”: „[...] należałoby zapewnić mechanizm oceniający i promujący doskonałość dydaktyczną tych uczelni [dydaktycznych]”</p>	<p>Do uwzględnienia: Zespół zgadza się z tym postulatem.</p>
143.	<p>Stowarzyszenie „Top 500 Innovators”: „Zastrzeżenie budzić może zaszeregowanie do uczelni o statusie dydaktycznym tych uczelni badawczo-dydaktycznych, które utracą taki status, na skutek kategoryzacji KEJN. Ponieważ uczelnie dydaktyczne nie będą podlegały kategoryzacji, istnieje obawa, że ponowna zmiana statusu może być</p>	<p>Trafna: Zespół zakłada, że każda uczelnia będzie mogła poddać się kategoryzacji, ale jej działalność będzie musiała być niejako "kredytowana" przez 4 lata z jej własnej dotacji stacjonarnej. Jeśli uczelnia podejmie wysiłki, aby się zmienić i przeorientować, będzie</p>

	<p>nieodwracalna. W takim wypadku jednostki posiadające kategorię naukową A, wchodzące w skład uczelni, która traci status badawczo-dydaktycznej zostaną ukarane utratą dotacji na działalność naukową.”</p>	<p>musiała wygenerować wpierw środki na ten cel.</p>
144.	<p>Stowarzyszenie „Top 500 Innovators”: „wprowadzenie trzeciej “wdrożeńowej” ścieżki w modelu kariery pracowników uczelni. Gotowe rozwiązanie, wzorowane na modelu niemieckim, można znaleźć w “Pakcie dla Nauki” - dokumencie przygotowanym przez ruch społeczny Obywatele Nauki (www.obywatelenauki.pl).</p>	<p>Do uwzględnienia: Zespół zgadza się z tym postulatem.</p>
145.	<p>Stowarzyszenie „Top 500 Innovators”: „Zaproponowany model funkcjonowania Rad Powierniczych zakłada nałożenie poważnych, długofalowych obowiązków na członków tych Rad. Sposób wyłaniania członków Rad Powierniczych jest skomplikowany i w dłuższej perspektywie nie zapewnia niezależności członków Rad od wpływów środowiska uczelni. W związku z zakresem obowiązków narzucanych na Rady Powiernicze, należałoby przewidzieć system finansowania działalności Rad. Członkowie Rad Powierniczych nie będą pracownikami uczelni, będą świadczyć na jej rzecz pracę ekspercką. Powinny zostać sprecyzowane wymagania odnośnie kwalifikacji i kompetencji członków Rad Powierniczych.”</p>	<p>Trafna: W przypadku akceptacji propozycji wprowadzenia rad powierniczych należy uzupełnić zapisy jej dotyczące. Nie przewiduje się wynagrodzeń za pracę w ramach rad powierniczych (wzmocniłoby to ryzyko upolitycznienia, na które wskazuje wiele z konsultowanych podmiotów). Należy doprecyzować wymagania odnośnie kwalifikacji i kompetencji.</p>
146.	<p>Stowarzyszenie „Top 500 Innovators”: „Zastrzeżenia może budzić automatyczność utraty uprawnień i możliwość o ponowne</p>	<p>Trafna: Zespół uważa, że projekt powinien zostać uzupełniony o tę kwestię.</p>

	ubieganie się o uprawnienia po ponownej parametryzacji. Należy doprecyzować kwestię studiów doktoranckich prowadzonych przez jednostkę, która w wyniku oceny automatycznie traci uprawnienia do prowadzenia studiów doktoranckich i nadawania stopnia doktora. ”	
147.	<p>Stowarzyszenie „Top 500 Innovators”:</p> <p>„wysokość stypendium na poziomie co najmniej obowiązującej w gospodarce płacy minimalnej budzi zastrzeżenia. W naszej opinii kwota płacy minimalnej, zwłaszcza w dużych miastach, w których docelowo będą zlokalizowane jednostki prowadzące studia doktoranckie, jest kwotą zbyt niską aby zapewnić godne warunki życia doktorantów, bez konieczności prowadzenia dodatkowej działalności zarobkowej.</p> <p>Sugerujemy aby wysokość stypendium doktoranckiego co najmniej na poziomie wynagrodzenia na stanowisku asystenta bez doktoratu.”</p>	<p>Do uwzględnienia: Zespół zgadza się, że jest to zdecydowanie zbyt niska kwota, jednak w projekcie postuluje by wprowadzić ustawowy zapis by stypendium było „przynajmniej” tej wysokości – co samo w sobie stanowi krok naprzód w stosunku do stanu obecnego.</p>
148.	<p>Stowarzyszenie „Top 500 Innovators”: „[...] należałoby ustanowić limit liczby studentów na jednego pracownika naukowo-dydaktycznego, aby zwiększyć możliwość bezpośredniej współpracy na linii mistrz-uczeń. Liczba ta mogłaby być wzorowana na modelu fińskim”</p>	<p>Do uwzględnienia: Zespół zgadza się z tym postulatem</p>